

Tilsynsrapport om Aarhus Universitet

Tilsynsmøde den 16. januar 2014

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Styrelsen for Videregående Uddannelser

Tilsynsrapport om Aarhus Universitet

Udgivet af

Styrelsen for Videregående Uddannelser
Bredgade 43
1260 København K
Telefon: 7231 7800
Email: uds@uds.dk
www.ufm.dk

Foto

Lars Kruse

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISSN: 2245-5248

ISBN (elektronisk publikation): 87-90797-82-5

Indhold

Indledning	5
1. Profil og strategiske mål	7
1.1 Profil	7
1.2 Strategi	7
1.3 Den Faglige Udviklingsproces	8
1.4 Fusionen af Ingeniørhøjskolen i Århus med Aarhus Universitet	8
2. Økonomi og personale	10
2.1 Universitetets økonomi	10
2.1.1 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt	11
2.1.2 Nøgletal for Aarhus Universitet	12
2.2 Anvendelsen af takstforhøjelsen på humaniora og samfundsvidenskab i perioden 2009-2013	13
2.2.1 Udvikling i antal undervisnings- og vejledningstimer	13
2.2.2 Udvikling i VIP/DVIP-ratio	14
2.3 Videnskabeligt personale	16
2.4 Konklusion	18
2.4.1 Økonomisk resultat	18
2.4.2 Egenkapital	19
2.4.3 Budgetopfølgning	19
2.4.4 Anvendelsen af takstforhøjelsen på humaniora og samfundsvidenskab	20
2.4.5 Personale	20
3. Uddannelse og internationalisering	23
3.1 Udbud af uddannelser	23
3.2 Fra optag til beskæftigelse	26
3.2.1 Optag og antal studerende	26
3.2.2 Frafald	27
3.2.3 Studietid	28
3.2.4 Fuldførte kandidater	30
3.2.5 Kandidaters beskæftigelse	31
3.3 Internationalisering af uddannelser	34
3.4 Konklusion	37
3.4.1 Udbud af uddannelser	37
3.4.2 Optag og fuldførte kandidater	37
3.4.3 Sammenhæng i det videregående uddannelsessystem	37
3.4.4 Frafald	38
3.4.5 Studietid	38
3.4.6 Kandidaters beskæftigelse	39
3.4.7 Internationalisering	40
4. Efter- og videreuddannelse	43

4.1 Konklusion	44
5. Ph.d. og forskning	46
5.1 Ph.d.-uddannelse	46
5.1.1 Tilgang til ph.d.-uddannelsen	46
5.1.2 Studietid for ph.d.er	46
5.1.3 Tildelte ph.d.-grader	47
5.1.4 Samarbejde om ph.d.-uddannelse med andre videninstitutioner	48
5.2 Forskning	48
5.2.1 Midler til forskning	48
5.2.2 Bibliometri	49
5.2.3 Forskningsbaseret myndighedsbetjening	50
5.3 Konklusion	51
5.3.1 Ph.d.-uddannelse	51
5.3.2 Samarbejde om ph.d.-uddannelse med andre videninstitutioner	51
5.3.3 Forskning og bibliometri	51
6. Videnudveksling og innovation	53
6.1 Strategi og organisering	53
6.2 Samarbejde med virksomheder	54
6.3 Strategisk samarbejde med andre videninstitutioner	55
6.4 Kommercialisering af forskningsresultater	56
6.5 Innovation og entreprenørskab i uddannelserne	58
6.6 Praksiselementer i uddannelserne	60
6.7 Konklusion	62
6.7.1 Samarbejde med virksomheder	62
6.7.2 Strategisk samarbejde med andre videninstitutioner	62
6.7.3 Kommercialisering af forskningsresultater	62
6.7.4 Entreprenørskab i uddannelserne	62
6.7.5 Praksiselementer i uddannelserne	63
7. Campus og strategisk fysisk planlægning	65
7.1 Campusstrategi og campusplaner	65
7.2 Arealforbrug fra 2008-2012	65
7.3 Prognose	66
7.4 Forventede arealdispositioner	67
7.5 Overblik over strategiske udfordringer	69
7.6 Konklusion	70
Bilag	
Bilag 1 Styrelsen for Videregående Uddannelsers opfølgning på årsrapport 2012	
Bilag 2 Universitetets redegørelser til Styrelsen for Videregående Uddannelser	

Indledning

Styrelsen for Videregående Uddannelser fører tilsyn med alle institutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet, der udbyder videregående uddannelser. Som led i tilsynet har styrelsen været på tilsynsmøde på Aarhus Universitet den 16. januar 2014. Denne tilsynsrapport giver et overblik over aktiviteterne på Aarhus Universitet.

Tilsynsrapporten indeholder baggrundsinformation om Aarhus Universitet, som er skrevet af Styrelsen for Videregående Uddannelser til brug for tilsynsmødet med universitetet den 16. januar 2014.

Styrelsen for Videregående Uddannelser afholdt i perioden november 2013 til marts 2014 et tilsynsmøde med hvert af landets otte universiteter. Det er femte år, der afholdes tilsynsmøder med universiteterne.

I rapporten redegøres for universitetets kerneaktiviteter med uddannelse, forskning og videnudveksling. Herudover redegøres for universitetets rammer med fokus på økonomi, personale og strategisk fysisk planlægning. På enkelte områder indgår opfølgning på den seneste tilsynsrapport for perioden 2012/2013.

Efter tilsynsmødet den 16. januar 2014 er rapporten udbygget med information fra Aarhus Universitet, samt konklusioner fra Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Talmaterialet i rapporten er godkendt af universitetet som værende retvisende under hensyntagen til de beskrevne definitioner. Læseren skal være opmærksom på, at de anvendte definitioner i tabellerne kan afvige fra definitioner i tidligere års tilsynsrapporter eller i universiteternes årsrapporter.

Rapporten er offentliggjort på ufm.dk.

Profil og strategi

1. Profil og strategiske mål

Aarhus Universitet har samtlige klassiske videnskabelige genstandsområder, natur-, kultur-, samfunds- og sundhedsvidenskab. Dette afsnit giver en kort indføring i Aarhus Universitets profil og strategiske mål.

1.1 Profil

Aarhus Universitet blev grundlagt i 1928. I 2006 og 2007 gennemførte Aarhus Universitet en række fusioner med Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning (2006), Handelshøjskolen i Århus (2007), Danmarks JordbrugsForskning (2007), Danmarks Miljøundersøgelser (2007) og Danmarks Pædagogiske Universitet (2007). Den seneste fusion skete 1. januar 2012, hvor Ingeniørhøjskolen i Århus blev fusioneret med Aarhus Universitet. Universitetet har siden 2006 omtrent fordoblet både studenterantallet, antallet af ph.d.-studerende og omsætningen.

På Aarhus Universitet er de fire kerneaktiviteter – forskning, uddannelse, talentudvikling og videnudveksling – ligeværdige med hver deres tværgående ledelses- og medarbejderfora.

1.2 Strategi

I 2013 vedtog bestyrelsen for Aarhus Universitet *Strategi 2013-2020*. Universitetet har med denne strategi skærpet sin kurs og bekræftet sit stærke samfundsengagement. Dialogen og interaktionen med samfundet skal intensiveres, og Aarhus Universitet forpligter sig med strategien til at tage de globale og samfundsmæssige udfordringer op bl.a. gennem universitetets satsning på den interdisciplinære forskning og på det værdiskabende samarbejde med erhvervsliv og offentlige myndigheder.

Aarhus Universitet er et forskningsintensivt universitet, der vil sikre høj uddannelseskvalitet for alle studerende og samtidig satse endnu mere på de studerende, der er mest talentfulde og villige til at gøre en ekstraordinær indsats. Det skal styrke universitetets internationale konkurrenceevne og øge bidraget til samfundet.

I strategien for 2013-2020 er der sat fokus på tre strategiske sigtelinjer:

- Grundforskning og fagdiscipliner af højeste kvalitet, der skal skabe internationale forskningsmæssige nybrud og kombineres i ny interdisciplinær forskning.
- Stærke forskningsbaserede uddannelser for alle studerende kombineret med ekstra studieaktiviteter og udfordringer for de mest talentfulde og motiverede studerende.
- Internationalisering af uddannelses- og forskningsmiljøerne, der skal bidrage til en høj koncentration og mobilitet af talent på alle niveauer.

I 2013 blev det i en involverende proces besluttet, hvilke af strategiens elementer, der særligt skulle prioriteres i 2013-2014. Det betyder, at der vil blive gjort en målrettet indsats for at tiltrække yderligere eksterne forskningsmidler. Tiltrækning og fastholdelse af talent på alle niveauer har tilsvarende prioritet, ligesom institutionsakkreditering og udvikling af det digitale læringsmiljø er centrale forhold for uddannelsesområdet på Aarhus Universitet. Endelig vil ud-

vikling og etablering af nye platforme for erhvervssamarbejdet samt en konsolidering og udvidelse af myndighedsbetjeningen have særlig prioritet i den kommende periode.

Aarhus Universitet arbejder på en yderligere styrkelse af kvaliteten af universitetets uddannelser. Forventningen er desuden, at universitetet ikke vil øge antallet af studerende de kommende år.

1.3 Den Faglige Udviklingsproces

I forbindelse med tilsynsmødet var der en drøftelse af den forandrings- og omorganiseringssproces, kaldet Den Faglige Udviklingsproces, som Aarhus Universitet har gennemført siden 2011. Den Faglige Udviklingsproces har stort set berørt alle medarbejdere og ledere, og den har omfattet omlægning af organisationen, ledelsen, den fysiske struktur samt den administrative support m.v.

Aarhus Universitet har igangsat en proces, der skal afklare behovet for supplerende justeringer som opfølgning på implementeringen af Den Faglige Udviklingsproces. I begyndelsen af 2014 gennemføres således en intern analyse, der skal give grundlag for videre justeringer. Analysen sker under inddragelse af de relevante medarbejdere, studerende, organer og ledelser og den integrerer det arbejde, der allerede er sat i gang som opfølgning på den psykiske arbejdspladsvurdering (APV) fra foråret 2013. Desuden er det besluttet, at der i 2016 gennemføres en uafhængig international evaluering af Den Faglige Udviklingsproces. Evalueringen skal have særligt fokus på universitetets leverancer til samfundet.

1.4 Fusionen af Ingeniørhøjskolen i Århus med Aarhus Universitet

I forbindelse med tilsynsmødet blev status for processen med fusionen den 1. januar 2012 af Ingeniørhøjskolen i Århus med Aarhus Universitet drøftet. Med fusionen var det formålet at styrke regional og vestdansk erhvervsudvikling, udvikle eksisterende og nye diplom- og civilingeniøruddannelser med fokus på beskæftigelsesmuligheder og værdiskabelse samt styrke den teknisk videnskabelige forskning og udvikling.

Fusionsprocessen er generelt gennemført. Aarhus Universitet har dog fortsat fokus på opfølgningen. Aarhus Universitet finder, at stigningen i ingeniøroptaget går tilfredsstillende, og at modellen baseret på diplomingeniøruddannelsen som indgang – uden retskrav om optagelse – til en 2-årig civilingeniøruddannelse har en effekt i forhold til optaget på civilingeniøruddannelsen.

Aarhus Universitet oplyser, at ansvaret for diplomingeniøruddannelsen i Electronic Design og adgangskursus til diplomingeniøruddannelserne i Herning er overflyttet fra Business and Social Sciences (SAMF) til Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet per 1. februar 2013. Uddannelserne udbydes fortsat i Herning. Ansvaret for civilingeniøruddannelserne er per 1. januar 2014 overflyttet fra Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet til Institut for Ingeniørvidenskab for at sikre hhv. forskningsbaseringen af civilingeniøruddannelserne og udviklingen af diplomingeniøruddannelserne. Som nyt fokusområde arbejdes der også på at styrke innovations- og entreprenørskabslysten og -evnen som del af ingeniøruddannelsen. Der er udpeget fælles aftagerpaneler for alle fagområder på tværs af diplom- og civilingeniøruddannelserne.

På det administrative område er fusionen mellem Aarhus Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus tilendebragt. Alt personale er fordelt mellem Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet, Institut for Ingeniørvidenskab, og administration og udflytning af ingeniøruddannelserne fra Dalgas Avenue 2 foregår planmæssigt.

Økonomi og personale

2. Økonomi og personale

Universiteterne er statsfinansierede selvejende institutioner. Aarhus Universitet har en omsætning på 6 mia. kr. årligt. Dette afsnit giver et overblik over universitetets økonomi og personalesammensætning.

2.1 Universitetets økonomi

Aarhus Universitet havde i 2012 et underskud på 54,8 mio. kr. mod et overskud på 47,8 mio. kr. i 2011. Resultatets andel af universitetets samlede indtægter udgjorde cirka -1 procent i 2012 mod cirka 1 procent i 2011, jf. tabel 2.1. Aarhus Universitet havde budgetteret med et forventet resultat på -41 mio. kr. Årets resultat for 2012 var således 13,8 mio. kr. lavere end forventet.

Aarhus Universitet anfører i årsrapporten for 2012, at universitetet budgetterer med et underskud på 81 mio. kr. i 2013.

Aarhus Universitets egenkapital udgjorde 827,5 mio. kr. pr. 31. december 2011 og 617,3 mio. kr. pr. 31. december 2012. Heraf udgjorde en statsforskrivning 239,8 mio. kr. i 2011. Statsforskrivningen udløb med udgangen af regnskabsåret 2011, idet tilbageførslen skete pr. 1. januar 2012. Soliditetsgraden udgjorde 25 procent pr. 31. december 2011 (inkl. statsforskrivning) og 19 procent pr. 31. december 2012.

Tabel 2.1

Regnskabstal for Aarhus Universitet, 2010-2012, mio. kr.

	2010	2011	2012
Indtægter i alt	5.564,4	5.797,5	6.042,6
Årets resultat	98,2	47,8	-54,8
Resultatets andel af indtægter i alt, procent	2 %	1 %	-1 %
Egenkapital pr. 31/12	779,6	827,5	617,3
Soliditetsgrad pr. 31/12	24 %	25 %	19 %
Likvide beholdninger pr. 31/12	1.491,2	1.624,7	1.516,3
Likviditetsgrad pr. 31/12	1,0	1,0	1,0

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2010, 2011 og 2012.

Aarhus Universitet havde likvide beholdninger på 1.624,7 mio. kr. pr. 31. december 2011 og på 1.516,3 mio. kr. pr. 31. december 2012. Likviditetsgraden var 1,0 både pr. 31. december 2011 og pr. 31. december 2012, hvilket formelt betyder, at universitetets omsætningsaktiver kunne dække 100 procent af universitetets kortfristede gældsforpligtelser.

Aarhus Universitets indtægter udgjorde i 2012 24 procent af sektorens samlede indtægter, jf. tabel 2.2.

Tabel 2.2

Indtægter i alt for alle universiteter i 2012, mio. kr. og procent

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	CBS	DTU	ITU	I alt
Indtægter i alt	7.979	6.043	2.632	770	2.303	1.230	4.414	247	25.618
Andel af samlede indtægter i sektoren	31 %	24 %	10 %	3 %	9 %	5 %	17 %	1 %	100 %

Kilde: Universiteternes årsrapporter 2012.

2.1.1 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt

Styrelsen for Videregående Uddannelser har den 28. juni 2013 sendt et brev til Aarhus Universitet som opfølgning på universitetets årsrapport for 2012. Det er sket på grundlag af styrelsens gennemgang af Aarhus Universitets årsrapport for 2012, institutionsrevisors protokollat om årsrapporten, samt Rigsrevisionens erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 22. april 2013. Opfølgningen omfatter afrapporteringen i årsrapporten på opfyldelsen af målene i universitetets udviklingskontrakt.

Opfølgningen på disse områder forløber som en selvstændig proces, hvor universitetet i lighed med tidligere år har indsendt en redegørelse som svar på styrelsens brev. Aarhus Universitet fremsendte en sådan redegørelse den 5. september 2013, samt en supplerende redegørelse den 17. oktober 2013.

Det er styrelsens vurdering, at redegørelserne fra Aarhus Universitet samlet set er tilfredsstillende og ikke giver anledning til yderligere opfølgning fra styrelsens side.

Styrelsens brev og Aarhus Universitets redegørelser er vedlagt som bilag 1 og 2 til denne rapport.

Aarhus Universitets udviklingskontrakt for 2012-2014

Universiteterne indgik i juni 2012 nye udviklingskontrakter for perioden 2012-2014 med uddannelses- og forskningsministeren. Udviklingskontrakterne indeholdt for første gang fire pligtige mål, som uddannelses- og forskningsministeren havde udpeget og 3-5 selvvalgte mål, som universiteterne havde udpeget på baggrund af deres strategier og udfordringer i den kommende periode. Målene blev af hvert enkelt universitet konkretiseret i ét eller flere målepunkter.

Uddannelses- og forskningsministerens fire pligtige mål i udviklingskontrakterne for 2012-14 var:

- Bedre kvalitet i uddannelserne
- Bedre sammenhæng i uddannelsessystemet
- Hurtigere igennem
- Øget innovationskapacitet

Aarhus Universitets udviklingskontrakt for 2012-2014 indeholder i alt 12 målepunkter. Styrelsen har på baggrund af Aarhus Universitets årsrapport opgjort, at universitetet har opfyldt 6 af de 12 målepunkter, mens 2 ikke er opfyldt og 4 ikke er opgjort i 2012, jf. tabel 2.3.

Tabel 2.3

Status for opfyldelsen af mål i Aarhus Universitets udviklingskontrakt 2012-2014

Status for målopfyldelsen	Antal mål
Opfyldt	6
Delvist opfyldt	-
Ikke opfyldt	2
Ikke opgjort i 2012	4
I alt	12

Kilde: Aarhus Universitets årsrapport 2012 og udviklingskontrakt for 2012-2014.

2.1.2 Nøgletal for Aarhus Universitet

Aarhus Universitets bevillinger til forskning og uddannelse fra Styrelsen for Videregående Uddannelser er opført på finanslovens § 19.22.05. Desuden modtager Aarhus Universitet eksterne midler fra den tilskudsfinansierede forskning mv.

Aarhus Universitets samlede institutionsbevilling fra styrelsen (§19.2) stiger med 24 procent i perioden 2008-2014, jf. tabel 2.4. For perioden 2008-2014 er det samlede uddannelsestilskud steget med 43 procent, mens øvrige tilskud mv. er faldet med 31 procent. Aarhus Universitets basismidler til forskning er steget med 21 procent i perioden 2008-2014. I samme periode er de samlede basismidler til forskning til universiteterne steget med 21 procent, jf. tabel 2.5. I 2014 modtager Aarhus Universitet således 22 procent af de samlede basismidler til forskning til universiteterne.

Tabel 2.4

Nøgletal vedr. bevillinger for Aarhus Universitet 2008-2014, mio. kr. (2014-priser)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uddannelsestilskud	1.173	1.253	1.316	1.408	1.376	1.340	1.677
Basisforskningsmidler	1.514	1.683	1.712	1.852	1.810	1.812	1.826
Øvrige tilskud mv.	149	160	128	125	121	121	103
I alt institutionsbevilling fra UDS	2.836	3.096	3.156	3.385	3.307	3.273	3.607
Indeks institutionsbevilling fra UDS	100	109	111	119	117	115	127
Tilskudsfinansieret forskning*	1.406	1.443	1.528	1.512	1.586	1.708	1.772
Indeks tilskudsfinansieret forskning	100	103	109	108	113	121	126

Kilde: FL 2014.

Anm.: Stigningen i uddannelsestilskuddet i 2014 skyldes en teknisk omlægning, der betyder, at der er flyttet uddannelsestilskud fra § 19.3 til § 19.2.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU, private fonde og private virksomheder m.fl.

Tabel 2.5

Udvikling i universiteternes basismidler til forskning, mio. kr. (2014-priser)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
							Mio.kr.	Andel
Københavns Universitet	2.438	2.617	2.663	2.824	2.902	2.915	2.894	34 %
Aarhus Universitet	1.514	1.683	1.712	1.852	1.810	1.812	1.826	22 %
Syddansk Universitet	646	725	741	830	834	831	832	10 %
Roskilde Universitet	223	242	246	242	237	244	246	3 %
Aalborg Universitet	564	630	657	701	690	716	724	9 %
Copenhagen Business School	225	247	248	256	245	254	258	3 %
Danmarks Tekniske Universitet	1.292	1.404	1.445	1.533	1.582	1.569	1.558	18 %
IT-Universitetet i København	80	95	84	88	84	87	88	1 %
I alt	6.982	7.643	7.796	8.326	8.384	8.428	8.427	100 %
Indeks	100	109	112	119	120	121	121	

Kilde: FL 2014.

Aarhus Universitets samlede institutionsbevilling udgør i 2014 cirka 22 procent af den samlede institutionsbevilling til universiteterne fra Styrelsen for Videregående Uddannelser, jf. tabel 2.6.

Tabel 2.6

Nøgletal vedrørende bevillinger for alle universiteter i 2014, mio. kr. (2014-priser)

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	CBS	DTU	ITU	I alt
Uddannelsestilskud	1.845	1.677	1.037	359	1.107	584	650	153	7.411
Basisforskningsmidler	2.894	1.826	832	246	724	258	1.558	88	8.427
Øvrige tilskud mv.	422	103	83	41	69	77	10	-1	805
I alt institutionsbevilling fra UDS	5.162	3.607	1.952	646	1.899	919	2.218	240	16.643
Andel af institutionsbevilling fra UDS	31 %	22 %	12 %	4 %	11 %	6 %	13 %	1 %	100 %
Tilskudsfinansieret forskning*	2.330	1.772	555	100	526	110	1.725	40	7.158
Andel af tilskudsfinansieret forskning	33 %	25 %	8 %	1 %	7 %	2 %	24 %	1 %	100 %

Kilde: FL 2014.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU, private fonde og private virksomheder m.fl.

2.2 Anvendelsen af takstforhøjelsen på humaniora og samfundsvidenskab i perioden 2009-2013

Uddannelses- og Forskningsministeriet har evalueret effekten af taxameterløftet til humaniora og samfundsvidenskab i perioden 2009/10- 2012/13 på baggrund af en undersøgelse af udvalgte uddannelser. 10 samfundsvidenskabelige og 10 humanistiske uddannelser på Aarhus Universitet har indgået i opgørelsen, jf. tabel 2.7 og 2.8.

2.2.1 Udvikling i antal undervisnings- og vejledningstimer

14 af de 20 undersøgte uddannelser (70 pct.) har haft en stigning i antallet af undervisnings- og vejledningstimer pr. 60 ECTS. Ser man samlet på de 10 bacheloruddannelser, har de fået 11 pct. flere undervisnings- og vejledningstimer pr. 60 ECTS i forhold til 2009. De 10 kandidatuddannelser har samlet fået 20 pct. flere undervisnings- og vejledningstimer pr. 60 ECTS i perioden.

En række af de undersøgte uddannelser har et væsentlig højere antal undervisnings- og vejledningstimer i forhold til 2009, og stigningen har generelt været størst på de uddannelser, som i 2009 havde et relativt lavt antal timer sammenlignet med Aarhus Universitets øvrige uddannelser.

Tabel 2.7

Aarhus Universitet, opgørelse af udvikling i undervisnings- og vejledningstimer pr. 60 ECTS

	Undervisningstimer			Vejledningstimer			Samlet stigning		Be-stand
	09/10	11/12	12/13	09/10	11/12	12/13	09/10-10/11	09/10-12/13	2013
Bacheloruddannelser, HUM									
Historie	250,7	266	268	9,3	9,2	9,3	15,2	17,3	400
Engelsk og Kommunikation (IVK)	251	254,7	248,3	4,3	4,3	4,3	3,7	-2,7	253
Engelsk	245,3	259	279	7,5	5,6	7,5	11,8	33,7	315
Nordisk	205,7	263	292	3,3	7,1	3,3	61,1	86,3	333
Antropologi	165,1	217	254,7	10	11,3	11,4	53,2	91	275
Kandidatuddannelser, HUM									
Historie	130	144	181,5	20,5	23	20,5	16,5	51,5	199
Cand.ling.merc. (IVK)	157	200	216,5	13	13	13	43	59,5	286
Engelsk	72,5	96	148,5	16,5	15,5	16,5	22,5	76	133
Nordisk	94,5	144	190,5	11,5	13,5	11,5	51,5	96	171
Pæd.psyk.	158	187	159	12	10	9	27	-2	1.039
Bacheloruddannelser, SAMF									
Økonomi	403,3	446,7	448,7	5,5	5,5	5,5	43,4	45,4	461
Jura	327	359,3	350,7	24,7	15,1	15,1	22,7	14,1	1.293
Psykologi	245,7	250	241,3	1,7	1,7	1,7	4,3	-4,4	642
Statskundskab	286,7	306	306,7	3,5	3,5	3,5	19,3	20	714
Economics and BA	412,2	412,2	419,2	3,3	3,3	3,8	-	7,5	599
Kandidatuddannelser, SAMF									
Økonomi	216	216	216	17,5	17,5	17,5	-	-	387
Jura	180	181	181	5	7	7	3	3	865
Psykologi	139	176,5	195,5	12,5	12,5	12,5	37,5	56,5	766
Statskundskab	135	135	135	24,5	24,5	24,5	-	-	506
Economics and BA, Intl. Economic Cons.	235,5	235,5	234	11,5	12,6	11,4	1,1	-1,6	79

Kilde: Universitetets indberetninger til Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Anm.: Timetallet er eksklusiv underviser/vejleders forberedelsestid. Stigning i antal undervisnings- og vejledningstimer skal mindst udgøre 1, før det tæller som en stigning.

Aarhus Universitet kommenterede i forbindelse med indberetningen, at udsving i antallet af undervisnings- og vejledningstimer kan forekomme, når der af pædagogiske årsager afprøves andre undervisningsformer. Det kan eksempelvis være, at der er lidt færre forelæsnings timer til fordel for en prøveeksamen, e-lærings elementer, aktiverende undervisningsformer, gruppearbejde med supervision, færre studerende på hold mv. Flere af uddannelserne bliver behandlet som værende én samlet uddannelse med en bachelor- og kandidatdel. Der kan derfor godt være et lille fald på bachelordelen, der så opvejes af en stigning i kandidatdelen.

2.2.2 Udvikling i VIP/DVIP-ratio

13 af de 20 uddannelser (65 pct.) har haft en stigning i VIP/DVIP-ratioen.

Tabel 2.8

Aarhus Universitet, opgørelse af udvikling i VIP/DVIP-ratio

	VIP årsværk			DVIP årsværk			Stigning VIP/DVIP ratio		Be- stand
	09/10	11/12	12/13	09/10	11/12	12/13	09/10- 10/11	9/10- 12/13	2013
Bacheloruddannelser, HUM									
Historie	7,8	8,1	8,3	3	1,7	1,8	2,2	2	400
Engelsk og Kommunikation (IVK)	0,7	0,8	1,5	2,5	2,7	4,7	0	0	253
Engelsk	7,2	5	5,3	2,3	0,8	1,2	3,1	1,3	315
Nordisk	15,6	12	12,4	0,9	0,9	1	-4	-4,9	333
Antropologi	13,2	16,5	16,5	2	1,6	1,6	3,7	3,7	275
Kandidatuddannelser, HUM									
Historie	15	16,2	16,5	1	0,6	0,9	12	3,3	199
Cand.ling.merc. (IVK)	0,7	1,1	1,2	2,4	2	1,7	0,3	0,4	286
Engelsk	15	11,1	13,2	0,8	0,4	0,3	9	25,3	133
Nordisk	16,8	13,2	13,9	0,2	0,2	0,5	-18	-56,2	171
Pæd.psyk.	12,3	18,8	18,9	1,5	2,5	2,6	-0,7	-1,1	1039
Bacheloruddannelser, SAMF									
Økonomi	4,7	4,6	5,1	0,3	0,1	0,2	30,3	9,8	461
Jura	1,6	2	1,6	2,7	2,6	3,3	0,2	-0,1	1293
Psykologi	2	2,9	2,7	0,6	0,5	0,7	2,5	0,5	642
Statskundskab	4,1	4,2	4	0,5	0,6	0,7	-1,2	-2,6	714
Economics and BA	1,4	1,4	4,6	0,6	0,6	1,1	-	1,9	599
Kandidatuddannelser, SAMF									
Økonomi	6,8	7,9	7,6	0,2	0,3	0,1	-7,7	42	387
Jura	2,1	2,9	5,2	2,7	2,2	2	0,5	1,8	865
Psykologi	3,1	4,7	4,9	2,9	2,6	2,6	0,7	0,8	766
Statskundskab	8	7,1	7,8	0,3	0,1	0,2	44,3	12,3	506
Economics and BA, Intl. Economic Cons.	0,7	0,7	3,2	0,1	0,1	0,6	-6,6	-7,9	79

Kilde: Aarhus Universitets indberetninger til Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Anm.: Opgørelsen viser antal VIP- og DVIP- årsværk, der underviser på den enkelte uddannelse. Stigning i VIP/DVIP-ratio skal mindst udgøre 0,04 før det tæller som en stigning.

Aarhus Universitet kommenterede i forbindelse med indberetningen, at udsving i VIP/DVIP ratioer i nogle tilfælde kan forklares med blandt andet undervisningsplanlægning, mens det i andre tilfælde skyldes, at en forøgelse af konfrontationstimer på kort sigt nødvendigvis må betyde en stigning i DVIP-timer, da der ikke på så kort tid kan skaffes videnskabeligt personale til den øgede undervisning.

Opsummerende viser tabel 2.7 og 2.8, at der på 3 uddannelser (15 pct.), hverken har været en stigning i antal undervisnings- og vejledningstimer eller i VIP/DVIP-ratioen. Det drejer sig om bachelor i Engelsk og Kommunikation (IVK), kandidat i Economics and BA, Intl. Economic Consulting og kandidat i Pæd.psyk.

2.3 Videnskabeligt personale

Det samlede antal ansatte i videnskabelige stillinger ved Aarhus Universitet er steget 2 procent fra 2012 til 2013, mens sektoren samlet er steget med 6 procent, jf. tabel 2.9.

Antallet af stillinger under adjunktniveau (på nær ph.d.) er steget med 18 stillinger fra 2012 til 2013, hvilket svarer til en stigning på ca. 0,5 procent. Andelen af stillinger i denne kategori er dog fortsat lavere end gennemsnittet for universiteterne.

Antallet af ansatte på adjunktniveau er på samme niveau som i 2012. Andelen af ansatte i denne stillingskategori ligger fortsat under det samlede gennemsnit for universiteterne. Det bemærkes, at andelen af post doc.er er steget fra 2012 til 2013. I 2012 var der 471 post doc.er ud af 699 ansatte på adjunktniveau (67 pct.). I 2013 er ansat 498 post doc.er ud af 702 ansatte på adjunktniveau (71 pct.).

Antallet af stillinger på lektorniveau er på samme niveau som i 2012. Andelen af stillinger i denne kategori er fortsat større end for universiteterne samlet.

Andelen af stillinger på professorniveau udgør ca. 15 procent og ligger således på niveau med gennemsnittet for universiteterne.

Tabel 2.9

Videnskabeligt personale opgjort i årsværk efter stillingskategori, antal årsværk og procent.

		2010	2011	2012	2013	Andel 2013
Aarhus Universitet	Stillinger under adjunktniveau (uden ph.d.)	336	342	371	389	14 %
	- heraf videnskabelige assistenter	173	170	190	219	
	- heraf undervisningsassistenter	55	58	64	62	
	- heraf eksterne lektorer	103	112	114	109	
	Adjunktniveau	603	640	699	702	25 %
	- heraf post doc.			471	498	
	Lektorniveau	1.100	1.135	1.157	1.170	42 %
	Professorniveau	351	378	396	406	15 %
	- heraf professor MSO	53	66	75	91	
	Særlige stillinger	130	123	118	133	5 %
	- heraf studielektor	20	27	31	35	
	I alt	2.520	2.618	2.741	2.800	100 %
Alle Universiteter	Stillinger under adjunktniveau (uden ph.d.)	1.649	1.656	1.838	1.920	16 %
	- heraf videnskabelige assistenter	907	895	1.023	1.102	
	- heraf undervisningsassistenter	233	248	254	257	
	- heraf eksterne lektorer	471	504	554	561	
	Adjunktniveau	2.658	2.834	3.037	3.366	28 %
	- heraf post doc.	-	-	1.949	2.197	
	Lektorniveau	4.294	4.295	4.419	4.591	38 %
	Professorniveau	1.546	1.610	1.730	1.816	15 %
	- heraf professor MSO	314	334	381	429	
	Særlige stillinger	325	347	343	377	3 %
	- heraf studielektor	88	111	109	130	
	I alt	10.472	10.742	11.367	12.070	100 %

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA, 2. kvartal).

Anm.: Tabellen omfatter stillinger, der følger af Cirkulære om stillingsstruktur for videnskabeligt personale ved universiteter.

Andelen af kvindelige adjunkter på Aarhus Universitet er faldet med 2 procentpoint fra 2012 til 2013, men ligger 1 procentpoint over gennemsnittet for sektoren, jf. tabel 2.10.

Andelen af kvindelige lektorer på Aarhus Universitet er steget med 1 procentpoint og ligger 1 procentpoint over gennemsnittet for sektoren.

Andelen af kvindelige professorer på Aarhus Universitet er steget med ca. 1 procentpoint og ligger nu 1 procentpoint under gennemsnittet for universiteterne samlet.

Tabel 2.10

Andel af kvinder i det videnskabelige personale fordelt på stillingsniveau, procent, 2012-2013

		2012	2013
Aarhus Universitet	Adjunktniveau	43	41
	Lektorniveau	31	32
	Professorniveau	16	17
Alle universiteter	Adjunktniveau	41	40
	Lektorniveau	29	31
	Professorniveau	18	18

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA, årsværk, 2. kvartal)

2.4 Konklusion

2.4.1 Økonomisk resultat

Aarhus Universitet havde i 2012 et underskud på 54,8 mio. kr. mod et overskud på 47,8 mio. kr. i 2011. Resultatets andel af universitetets samlede indtægter udgjorde cirka -1 procent i 2012 mod cirka 1 procent i 2011. Aarhus Universitet havde budgetteret med et forventet resultat på -41 mio. kr. Årets resultat for 2012 var således 13,8 mio. kr. lavere end forventet.

Aarhus Universitet anfører i årsrapporten for 2012, at universitetet budgetterer med et underskud på 81 mio. kr. i 2013. Det fremgår imidlertid af årsrapporten 2013 for Aarhus Universitet, at underskuddet er på 141,2 mio. kr., hvilket er en negativ afvigelse på 60 mio. kr. i forhold til det budgetterede. De 60 mio. kr. forklares dels med flere mindre positive og negative afvigelser, dels med at det forventede forbrug af eksterne tilskudsmidler har været lavere i 2013 end forudsat ved budgettets vedtagelse. Aarhus Universitet er i forhold til basisbevillingerne omfattet af den treårige budgetsikkerhed.

Aarhus Universitet anfører i årsrapporten 2013, at bestyrelsen og rektoratet ikke anser det realiserede resultat for at være tilfredsstillende, men har besluttet at sætte særligt fokus på nødvendig økonomisk tilpasning i form af en varig reduktion af universitetets omkostninger, samtidig med at universitetets fokus på eksterne tilskudsmidler skærpes.

Aarhus Universitet har i december 2013 meldt ud, at universitetet fra 2014 vil gennemføre besparelser, der vil medføre, at universitetet må reducere antallet af medarbejdere.

Det fremgår af Aarhus Universitets budget for 2014, som bestyrelsen vedtog i december 2013, at der vurderes at være en ubalance på omkring 150-200 mio. kr. Med henblik på at skabe balance i budgettet fra 2015, skal Aarhus Universitet derfor finde nettobesparelser på 125 mio. kr. i 2014 og 200 mio. kr. i 2015.

Besparelserne bliver større end ubalancen, da det er universitetets mål stadig at have et vist frirum til nye satsninger. Alt i alt forventes det, at universitetet skal finde varige nettobesparelser på ca. 225 mio. årligt fra 2016.

Aarhus Universitet har oplyst, at besparelserne skyldes, at universitetet generelt har nedjusteret vækstskønnene, bl.a. som følge af mindre stigninger end forventet i eksterne bevillinger samt stagnerende optag af studerende. Desuden besluttede universitetets bestyrelse i 2011, at der kunne opereres med underskud i størrelsesordenen 40-80 mio. kr. om året i en overgangsperiode i forbindelse med implementeringen af Den Faglige Udviklingsproces, jf. afsnit 1.3.

Aarhus Universitet har oplyst, at tilpasningen ikke må medføre et stop for rekruttering af talenter i de faglige miljøer, men en vis opbremsning af aktiviteten kan komme på tale. Afskædelgelser vil komme på tale uanset, at universitetet har forsøgt at tilpasse budgettet ved anvendelse af såvel fratrædelsesordninger samt et midlertidigt kvalificeret ansættelsesstop. Besparelserne vil berøre ca. 350 medarbejdere, hvoraf ca. 160 har søgt en frivillig fratrædelsesordning. Aarhus

Universitet påtænker på den baggrund at afskedige ca. 190 medarbejdere. På sigt forventes ca. halvdelen af besparelserne at skulle findes i administrationen.

Styrelsen konstaterer, at Aarhus Universitet har haft et underskud på 55 mio. kr. i 2012 og et underskud på 141,2 mio. kr. i 2013. Aarhus Universitet gennemfører besparelser i de kommende år med henblik på at skabe balance i budgettet fra 2015. Styrelsen vil følge udviklingen i økonomien på Aarhus Universitet.

2.4.2 Egenkapital

Aarhus Universitets egenkapital udgjorde 827,5 mio. kr. pr. 31. december 2011 og 617,3 mio. kr. pr. 31. december 2012. Heraf udgjorde en statsforskrivning 239,8 mio. kr. i 2011. Statsforskrivningen udløb med udgangen af regnskabsåret 2011, idet tilbageførslen skete pr. 1. januar 2012.

Det fremgår af årsrapport 2013, at Aarhus Universitets egenkapital udgjorde 477,3 mio. kr. pr. 31. december 2013, svarende til 7,8 pct. af omsætningen. I budgettet for 2014 forventes egenkapitalen for 2015 bl.a. påvirket af en ekstraordinær indtægt i 2015 fra salget af den tidligere Aarhus Ingeniørhøjskoles bygninger på Dalgas Avenue på ca. 120 mio. kr.

Rigsrevisionen anbefalede i beretning nr. 12/2012 om universiteternes stigende egenkapital, at det enkelte universitet opstiller et mål for egenkapitalens størrelse på baggrund af en risikoberegning af indtægter samt universitetets investeringsstrategi. Uddannelses- og Forskningsministeriet har tilsluttet sig denne anbefaling.

Aarhus Universitet oplyser, at egenkapitalen udgør et parameter i forbindelse med budgetlægningen. Universitetet finder, at de kommende års budgetterede niveau for egenkapitalen er passende og vil arbejde på en præcisering af målet for egenkapitalens størrelse. Aarhus Universitet har valgt en fleksibel risikostyring, hvor der i et vist omfang indlægges "risiko-midler" i driftsbudgettet frem for yderligere opbygning af egenkapital. Aarhus Universitet har en investeringsstrategi, som er kendetegnet ved en forsigtig investeringspolitik for placering af universitetets likvider.

Styrelsen noterer sig, at egenkapitalen for Aarhus Universitet pr. 31. december 2013 udgjorde 7,8 procent af indtægterne.

Styrelsen finder generelt, at mål for egenkapitalen bør indgå i den langsigtede strategiske økonomistyring. Styrelsen forventer, at universiteterne følger Rigsrevisionens anbefaling om, at det enkelte universitet opstiller mål for egenkapitalen. Universiteterne kan supplere målet for egenkapitalen med andre mål, som understøtter deres økonomistyring. For eksempel har flere universiteter tilkendegivet, at mål for likviditetsgraden også er et velegnet instrument i deres økonomistyring.

2.4.3 Budgetopfølgning

Rigsrevisionen anbefalede i beretning nr. 12/2012 om universiteternes stigende egenkapital, at universiteternes budgetopfølgning sker hurtigere og hyppigere, så universiteterne i løbet af året kan nå at tilpasse aktivitetsniveauet til ændringer i indtægter og omkostninger, således at også bestyrelsen får mulighed for at reagere hurtigere. Uddannelses- og Forskningsministeriet har tilsluttet sig denne anbefaling.

Aarhus Universitet oplyser i forhold til budgetopfølgningen, at universitetet udarbejder kvartalsvise økonomirapporter med regnskabstal. Disse forelægges for bestyrelsen tre gange årligt på møderne i juni, september og december.

Som styringsredskab har Aarhus Universitetet fokus på kvartalsvise prognoser samt budgetgrundlaget frem for kvartalsregnskaber, bl.a. fordi regnskabernes indbyggede periodiseringsproblestillinger indebærer usikkerhed. Der er internt på universitetet fokus på budgetoverholdelse og -eksekvering. I en normalsituation skal institutter og hovedområder løbende proaktivt søge at overholde budgettets forudsætninger som resultatmål, hvorfor tilpasninger i løbet af året

i udgangspunktet afspejles i kvartalsrapporteringerne. Tilpasninger sker dermed på baggrund af prognoserne, der indeholder regnskabstal for år til dato, og ikke efterfølgende som konsekvens af kvartalsregnskaberne. Det er Aarhus Universitets målsætning, at løbende budgettilpasninger normalt ikke sker som følge af bestyrelsesbeslutninger i løbet af året. Bestyrelsesbeslutninger kan dog blive nødvendigt, hvis budgetterne ikke overholdes. Aarhus Universitet oplyser, at der er taget skridt til at sikre en hurtigere og hyppigere budgetopfølgning til bestyrelsen.

Styrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet i sin budgetopfølgning bruger kvartalsvise økonomirapporter med regnskabstal, men i sin styring tager udgangspunkt i indtægts- og udgiftsprognoser. Styrelsen bemærker, at bestyrelsen på Aarhus Universitet i udgangspunktet får forelagt økonomirapporter tre gange årligt. Styrelsen forventer, at universiteterne forholder sig til Rigsrevisionens anbefaling om hurtigere og hyppigere budgetopfølgning.

2.4.4 Anvendelsen af takstforhøjelsen på humaniora og samfundsvidenskab

Uddannelses- og Forskningsministeriet har evalueret effekten af taxameterløftet i perioden 2009/10- 2012/13 på baggrund af en undersøgelse af udvalgte uddannelser. På Aarhus Universitet har 14 af de 20 undersøgte uddannelser (70 pct.) haft en stigning i antallet af undervisnings- og vejledningstimer pr. 60 ECTS. 13 af de 20 uddannelser (65 pct.) har haft en stigning i VIP/DVIP-ratioen.

Aarhus Universitet er generelt tilfreds med forskningsdækningen og studieaktiviteten på universitetet. Aarhus Universitet anfører, at opgørelsen af undervisnings- og vejledningstimer samt VIP/DVIP ration historisk er behæftet med stor usikkerhed. Aarhus Universitet anerkender, at der på nogle områder er plads til forbedring og nævner følgende tiltag:

- Business og Social Science (SAMF) fokuserer i 2014 på en reducere af DVIP.
- Arts (HUM) har fra efteråret 2013 og i hele 2014 afsat puljemidler til at forøge timetallet.

Aarhus Universitet har fokus på at sikre forskningsbaseringen af uddannelserne og arbejder på at reducere brugen af DVIP, hvor det er muligt og relevant. Aarhus Universitet fastholder samtidig, jf. universitets strategi, at brugen af forskningsintegreret læring er afgørende for forskningens indvirkning på kvaliteten i undervisningen.

Aarhus Universitet har fastsat en standard for minimumstimetal på 12 konfrontationstimer på bacheloruddannelserne i 2014. Universitetet har samtidig vedtaget en ny politik for kvalitetsarbejdet, hvis udmøntning, ud over et gennemsyn af kvalitetspraksis og beskrivelserne heraf, indebærer en model for uddannelsesevaluering (hver 5. år) samt årlig statusopfølgning på de enkelte uddannelser med forskningsbaseringen som en central indikator.

Styrelsen anerkender, at der på en række uddannelser har været væsentlige stigninger i antallet af undervisnings- og vejledningstimer. Styrelsen bemærker dog, at seks uddannelser ikke har fået flere undervisnings- eller vejledningstimer, og at de seks uddannelser alle havde et lavt udgangsniveau i 2009/2010. Desuden har tre af disse uddannelser hverken haft en stigning i antal undervisnings- og vejledningstimer eller i VIP/DVIP-ratioen. Styrelsen skal understrege vigtigheden af, at uddannelserne forankres i forskningsmiljøerne og tilrettelægges som fuldtidsstudier.

2.4.5 Personale

Det samlede antal ansatte i videnskabelige stillinger ved Aarhus Universitet er steget 2 procent fra 2012 til 2013, mens universiteterne samlet har haft en stigning på 6 procent. Andelen af stillinger på adjunkt- og lektorniveau er lavere end gennemsnittet for universiteterne, mens andelen af stillinger på lektorniveau er højere. Andelen af post doc'er set i forhold til adjunktniveauet samlet er steget fra ca. 67 pct. i 2012 til 71 pct. i 2013.

Aarhus Universitet oplyser, at både adjunkt og post doc.er indgår i universitetets aktive rekrutteringspolitik, og at universitetet har fokus på karriereudvikling for begge stillingskategorier. Begge ansættelsesgrupper har undervisningsforpligtigelser og bidrager dermed til både forskning og uddannelse.

Aarhus Universitet har fortsat arbejdet med at styrke karriereplanlægningen på flere fronter. Der er besluttet en tenure-track-model, som hovedområderne er kommet langt med at konkretisere og implementere. Karriereplanlægningen for de ph.d.-studerende er styrket, og der tilbydes fortsat grundpædagogiske kurser for adjunkter. Endelig har Aarhus Universitet påbegyndt et projekt til beskrivelse af transparente og tydelige karriereveje for medarbejderne.

Aarhus Universitet oplyser, at der generelt er stor ledelsesmæssig opmærksomhed på at sikre ligestilling og mangfoldighed i forsker- og medarbejderstaben.

Styrelsen anerkender, at Aarhus Universitet har fokus på at sikre undervisningskompetencer på adjunktniveauet og på aktivt at fremme gennemsigtige karriereveje for det videnskabelige personale.

Uddannelse og internationalisering

3. Uddannelse og internationalisering

Universiteterne har til opgave at udbyde forskningsbaserede uddannelser indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder. En fjerdedel af landets kandidater dimitterer fra Aarhus Universitet. Dette afsnit giver et overblik over universitetets uddannelsesaktiviteter.

3.1 Udbud af uddannelser

Aarhus Universitet udbyder 70 bachelor- og 10 professionsbacheloruddannelser, samt 94 kandidatuddannelser i Aarhus. I Herning udbydes 3 bachelor- og 3 professionsbacheloruddannelser, samt 2 kandidatuddannelser. I København udbydes 1 bacheloruddannelse og 14 kandidatuddannelser.

I perioden 2007-2013 er 107 af Aarhus Universitets eksisterende kandidat- og bacheloruddannelser blevet positivt akkrediteret, og heraf 8 efter en i første omgang betinget positiv akkreditering.

Hovedparten af Aarhus Universitets uddannelser udbydes på universitets campus i Aarhus, jf. tabel 3.1. Universitetets campusser i Emdrup og Herning har begge oplevet et fald i optag på 13 pct. fra 2012 til 2013.

Tabel 3.1

Optag på Aarhus Universitet, fordelt per campus

	2009	2010	2011	2012	2013	Vækst 2012-13
Emdrup	-	100	120	125	109	-13 %
Herning	333	387	362	365	319	-13 %
Aarhus	5.840	6.570	6.869	6.588	6.845	4 %
I alt	6.173	7.057	7.351	7.078	7.273	3 %

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (1. oktober 2013).

I perioden 2007-2013 har Aarhus Universitet fået akkrediteret og godkendt 4 nye bacheloruddannelser og 20 nye kandidatuddannelser samt én ny professionsbacheloruddannelse, jf. tabel 3.2.

Aarhus Universitets andel af nye bachelor- og kandidatuddannelser udgør hhv. 7 pct. og 16 pct. af det samlede antal nyakkrediterede ordinære universitetsuddannelser. Til sammenligning udgør Aarhus Universitets andel af det samlede antal studerende på universiteterne 25 procent, jf. tabel 3.6 (næste afsnit).

Tabel 3.2

Universitetets antal af positivt akkrediterede nye bachelor- og kandidatuddannelser, fordelt på uddannelsestype og hovedområde i procent og antal siden 2007

Hovedområde	Bachelor-uddannelser	Kandidat-uddannelser	Andel af samlede antal nyakkrediterede uddannelser
Humaniora	0	6	18 %
Naturvidenskab	1	6	21 %
Samfundsvidenskab	2	2	10 %
Sundhedsvidenskab	1	2	25 %
Teknisk videnskab	-	4	6 %
Andel af det samlede antal nyakkrediterede uddannelser	7 %	16 %	-

Kilde: Akkrediteringsrådets afgørelsesdatabase

I tabel 3.3 ses optaget af studerende på Aarhus Universitets nye bacheloruddannelser.

Tabel 3.3

Optag på Aarhus Universitets nye bacheloruddannelser, 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
*Offentlig politik og økonomi	-	-	-	-	-
Uddannelsesvidenskab	-	199	238	248	218
Folkesundhedsvidenskab	-	56	56	53	54
Jordbrug, fødevarer og miljø	20	24	23	25	35
**Tandpleje	70	81	78	76	76

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (1. oktober 2013).

* Akkreditering som ny uddannelse er sket i 2013 med første optag i 2014, hvorfor der endnu ikke er sket optag.

** Akkrediteringen i 2011 med første optag til bacheloruddannelsen samme år skyldes, at uddannelsen i tandpleje er blevet en professionsbacheloruddannelse. Aarhus Universitet har således udbud tandpleje før 2009.

Flere institutioner, der udbyder ingeniøruddannelser er blevet fusioneret med universiteter inden for de seneste år, bl.a. Odense Teknikum og Syddansk Universitet (2006), Ingeniørhøjskolen i Århus og Aarhus Universitet (2012) og senest Ingeniørhøjskolen i København og Danmark Tekniske Universitet (2013). I tabel 3.4. ses udbuddet af diplomingeniøruddannelser på danske universiteter og professionshøjskoler.

Tabel 3.4

Diplomingeniøruddannelser, alle videregående uddannelsesinstitutioner (2013)

Diplomingeniøruddannelse	Institution
Arktisk teknologi	DTU Lyngby
Bioprocesteknologi [optag er stoppet]	AU
Bioteknologi	AU
Business Development Engineer	AU
Byggeri og anlæg	AAU, VIA
Bygning (bygningsteknik)	AU (IHA), AAU, DTU Ballerup, SDU, DTU Lyngby
Bygningsdesign	AU (IHA), DTU Lyngby
Bæredygtig energiteknik	AAU, DTU Ballerup
Datateknik	AAU
Eksport	VIA, DTU Ballerup
Elektro	DTU Lyngby
Elektronik og datateknik	AAU, SDU, AU
Elektronik	DTU Ballerup, AAU
Fødevareanalyse	DTU Lyngby
Globale forretningssystemer	AAU
Global Management and Manufacturing	SDU, AU
Maskinteknik og produktion	AAU
Informations- og kommunikationsteknologi	SDU, AU, VIA
Integreret design	SDU
Interaktivt design	SDU
It	DTU Lyngby, DTU Ballerup
Kemi	AU (IHA)
Kemi- og bioteknologi	AAU, SDU, DTU Lyngby
Maskin	SDU, AU, DTU, VIA, DTU Ballerup
Materialeteknologi	VIA
Mekatronik	SDU
Nanoteknologi	AAU
Proces og innovation	DTU Ballerup
Produktion (produktionsteknik)	SDU, DTU Ballerup
Stærkstrøm	SDU, AU, DTU Ballerup
Sundhedsteknologi	AU, DTU Ballerup
Teknologi og økonomi (interneteknologi og økonomi)	DTU Lyngby
Teknologi og økonomi (kemi og økonomi)	DTU Lyngby
Trafik og transport	DTU Lyngby

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding, Uddannelses- og Forskningsministeriet

Anm.: Se liste over forkortelser sidst i denne rapport.

Som det fremgår af tabel 3.4 udbyder Aarhus Universitet 12 forskellige diplomingeniøruddannelser.

3.2 Fra optag til beskæftigelse

3.2.1 Optag og antal studerende

I 2013 optog Aarhus Universitet 7.273 studerende gennem Den Koordinerede Tilmelding. Det er en stigning på 3 procent i forhold til 2012, men en mindre stigning end for sektoren som helhed (5 pct.), jf. tabel 3.5. Den største stigning er på naturvidenskab, som har haft en stigning på 9 procent i forhold til året før (hvis man ser bort fra gruppen af mellemlange videregående uddannelser (MVU), hvor stigningen er 15 pct.).

Tabel 3.5

Optag gennem KOT per 1. oktober 2013

		2009	2010	2011	2012	2013	Ændring 2012-2013
Aarhus Universitet	Humaniora	1.823	2.074	2.068	1.950	2.028	4 %
	Naturvidenskab	803	945	1.110	1.090	1.184	9 %
	Samfundsvidenskab	2.226	2.537	2.592	2.574	2.523	-2 %
	Sundhedsvidenskab	543	627	626	602	606	1 %
	Teknisk videnskab	50	74	60	47	-	-
	Teologi	59	75	96	70	76	9 %
	MVU uddannelser	669	725	799	745	856	15 %
	I alt	6.173	7.057	7.351	7.078	7.273	3 %
Alle universiteter	Humaniora	6.655	7.355	7.960	8.116	8.450	4 %
	Naturvidenskab	3.437	3.984	4.717	4.810	5.156	7 %
	Samfundsvidenskab	7.757	8.974	9.707	9.885	9.893	-
	Sundhedsvidenskab	2.004	2.237	2.233	2.268	2.295	1 %
	Teknisk videnskab	1.694	1.871	2.150	2.510	2.734	9 %
	Teologi	181	209	239	205	213	4 %
	KVU uddannelser	5	.	8	8	6	-
	MVU uddannelser	2.100	2.252	2.425	2.768	3.199	16 %
	I alt	23.833	26.882	29.439	30.570	31.946	5 %

Kilde: Beregninger baseret på data fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

* Observationer med under 5 individer.

I 2012 var der samlet 36.183 studerende på Aarhus Universitet, hvilket udgør 25 procent af det samlede antal studerende på universiteterne, jf. tabel 3.6.

Tabel 3.6

Antal studerende på universiteterne, 2012

	KU	AU	SDU	CBS	AAU	DTU	RUC	ITU	I alt
I alt	37.082	36.183	19.711	15.736	15.649	7.843	7.900	1.812	141.916
Andel	26 %	25 %	14 %	11 %	11 %	6 %	6 %	1 %	100 %

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på grundlag af data fra Danmarks Statistik.

Anm.: Tallene er eksklusiv ph.d.-studerende.

Størstedelen af de studerende på Aarhus Universitet studerer på humaniora eller samfundsvidenskab. Antallet af studerende på Aarhus Universitet er vokset med 5 procent fra 2011 til 2012, mens der til sammenligning har været en stigning på 6 procent for hele universitetssektoren. Der er stigning i antal studerende på alle hovedområder på Aarhus Universitet. Stigningen er især stor på samfundsvidenskab, hvor tilvæksten er 608 studerende mellem 2011 og 2012, jf. tabel 3.7.

Tabel 3.7

Antal studerende på universiteterne 2009-2012 fordelt på hovedområder

		2009	2010	2011	2012	Ændring 2011-2012
Aarhus Universitet	Humaniora	12.154	12.516	13.123	13.499	3 %
	Naturvidenskab	3.479	3.780	4.084	4.391	8 %
	Samfundsvidenskab	10.234	10.891	11.557	12.165	5 %
	Sundhedsvidenskab	2.832	2.974	3.092	3.273	6 %
	Teknisk videnskab	262	399	410	442	8 %
	MVU uddannelser	1.892	2.123	2.340	2.390	2 %
	KVU uddannelser	27	15	13	23	77 %
	I alt	30.880	32.698	34.619	36.183	5 %
Alle universiteter	Humaniora	35.107	34.869	36.847	38.082	3 %
	Naturvidenskab	16.893	17.845	19.265	20.916	9 %
	Samfundsvidenskab	42.613	45.387	48.982	52.182	7 %
	Sundhedsvidenskab	10.520	11.122	11.656	12.339	6 %
	Teknisk videnskab	8.120	9.471	10.400	11.253	8 %
	KVU uddannelser	27	15	13	23	77 %
	MVU uddannelser	5.850	6.234	6.708	7.121	6 %
	I alt	119.130	124.943	133.871	141.916	6 %

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på grundlag af data fra Danmarks Statistik.

Anm.: Tallene er eksklusiv ph.d.-studerende.

3.2.2 Frafald

Aarhus Universitet har et frafald på første år af bacheloruddannelsen, der ligger på linje med universiteterne samlet set, jf. tabel 3.8. Frafaldet er især højt på samfundsvidenskab og naturvidenskab.

Tabel 3.8

Frafaldne på første år af bacheloruddannelsen, procent (2010-2012)

		2010	2011	2012
Aarhus Universitet	Humaniora	18	19	19
	Naturvidenskab	21	22	22
	Samfundsvidenskab	20	18	23
	Sundhedsvidenskab	6	6	9
	Teknisk videnskab	*	*	*
	I alt	18	18	20
Alle universiteter	Humaniora	21	20	22
	Naturvidenskab	18	18	21
	Samfundsvidenskab	16	17	18
	Sundhedsvidenskab	8	8	9
	Teknisk videnskab	14	17	17
	I alt	17	17	19

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på grundlag af data fra Danmarks Statistik.

Anm.: Tallene kan ikke direkte sammenlignes med tidligere tilsynsrapporters tabeller, hvor beregningerne bygger på tal fra Danske Universiteter. Med henblik på at kunne etablere ensartede indikatorer for alle ministeriets uddannelser er der i årets tilsynsrapporter en mindre anvendelse af data/indikatorer fra Danske Universiteters statistiske beredskab.

* Under 3 personer.

3.2.3 Studietid

På Aarhus Universitet var den gennemsnitlige overskridelse af normeret studietid for et universitetsforløb (bachelor og kandidat) 14,2 måned i 2012, hvilket er 0,1 måned lavere end i 2011, jf. tabel 3.9.

Den gennemsnitlige overskridelse af normeret studietid for et universitets forløb for universiteterne samlet var 13,0 måned i 2012. Aarhus Universitet ligger dermed 1,2 måned højere end gennemsnittet for universiteterne.

De studerende, der afsluttede en bacheloruddannelse ved Aarhus Universitet i 2012 var i gennemsnit forsinket 3,0 måned i forhold til normeret tid, mens de studerende, der afsluttede en kandidatuddannelse ved universitet i 2012 i gennemsnit var 11,2 måned forsinket i forhold til normeret tid. Det er på Aarhus Universitet – så vel som i sektoren generelt – hovedsageligt på kandidatuddannelserne, at de studerende er forsinket.

I den politiske aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse (studiefremdriftsreformen) fra 18. april 2013 stilles krav til universiteterne om samlet at nedbringe den gennemsnitlige studietid. Aarhus Universitet skal i den forbindelse nedbringe universitetets gennemsnitlige studietid med 4,7 måned i 2020 i forhold til niveauet i 2011. Det medfører konkret, at Aarhus Universitet skal reducere den gennemsnitlige overskridelse af normeret studietid fra 14,3 måned i 2011 til 9,6 måned i 2020.

Tabel 3.9

Studietid i måneder med overskridelse i forhold til den normerede studietid

	Antal fuldførte	Studietid (mdr.)		Overskridelse (mdr.)		2020 (mål)
	2012	2011	2012	2011	2012	
Aarhus Universitet	7.373	71,6	71,9	14,3	14,2	9,6
Bachelor	3.651	37,7	37,8	2,9	3,0	
Kandidat	3.722	34,0	34,0	11,4	11,2	
Alle universiteter	30.158	71,6	71,0	13,9	13,0	9,6
Bachelor	15.592	38,3	38,0	3,6	3,2	
Kandidat	14.566	33,3	33,0	10,3	9,8	

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm.: Kategoriseringen følger Danmarks Statistiks opdeling af uddannelserne. Der tages højde for forskelle i de enkelte uddannelsers normering.

Som det fremgår af tabel 3.10. er der forskel på den gennemsnitlige overskridelse af normeret studietid på de forskellige uddannelsesområder på bachelorniveau.

Tabel 3.10

Studietid i måneder med overskridelse i forhold til den normerede studietid efter område

Bacheloruddannelser	Antal fuldførte	Studietid (mdr.)		Overskridelse (mdr.)	
	2012	2011	2012	2011	2012
Bachelor	3.324	37,2	37,2	3,1	3,0
Humaniora	1.094	39,0	38,1	5,0	4,1
Erhvervssprog	330	34,8	35,7	0,8	1,7
Fremmedsprog	142	43,8	41,5	9,6	7,4
Kunst	187	38,0	38,0	4,0	3,9
Teologi	24	57,3	50,2	23,2	16,1
Øvrige humaniora	411	39,3	38,2	5,3	4,2
Naturvidenskab	426	39,5	39,4	5,5	5,4
Landbrug m.v.	17	33,9	34,5	-0,1	0,5
Øvrig naturvidenskab	409	39,6	39,6	5,6	5,6
Samfundsvidenskab	1.474	34,9	35,5	0,9	1,5
Forvaltning	387	36,5	37,4	2,5	3,4
HA	615	32,4	33,3	-1,7	-0,8
Jura	307	37,6	37,3	3,6	3,3
Psykologi	165	35,8	36,3	1,8	2,2
Sundhedsvidenskab	330	38,7	38,5	3,8	3,6
Læge	329	38,6	38,5	3,5	3,6
Professionsbachelor	398	41,5	43,4	1,0	2,5
Sundhed	37	30,8	33,9	-3,2	-0,1
Tandplejer	37	30,8	33,9	-3,2	-0,1
Teknik	361	43,2	44,4	1,6	2,8

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm.: Kategoriseringen følger Danmarks Statistiks opdeling af uddannelserne. Der tages højde for forskelle i de enkelte uddannelsers normering.

Som det fremgår af tabel 3.11 er der forskel på den gennemsnitlige overskridelse af normeret studietid på de forskellige uddannelsesområder på kandidatniveau.

Tabel 3.11

Studietid i måneder med overskridelse i forhold til den normerede studietid efter område

AU kandidatuddannelser	Antal fuldførte	Studietid (mdr.)		Overskridelse (mdr.)	
		2012	2011	2012	2011
Kandidat	3.651	34,0	34,0	11,4	11,2
Humaniora	1.325	39,0	38,5	16,5	16,2
Erhvervssprog	248	30,0	29,5	8,0	7,5
Fremmedsprog	118	32,2	33,3	9,7	10,9
Kunstneriske uddannelser	129	38,8	38,9	15,7	16,5
Pædagogik	457	47,3	47,1	24,9	24,9
Teologi	42	30,1	30,4	7,5	7,7
Øvrige humaniora	331	38,1	36,1	15,2	13,7
Naturvidenskab	451	29,2	30,9	6,7	8,4
Landbrug mv.	24	24,5	26,0	2,3	3,8
Øvrige naturvidenskab	427	29,5	31,1	6,9	8,7
Samfundsvidenskab	1.475	31,5	31,5	9,1	9,2
Erhvervsøkonomi	685	28,3	28,5	6,2	6,4
Forvaltning mv.	289	36,0	35,1	13,3	12,8
Jura	236	32,6	32,8	9,4	10,2
Psykologi	167	36,5	35,1	13,6	12,3
Øvrige samfundsvidenskab	98	31,1	33,2	8,8	11,0
Sundhedsvidenskab	286	29,5	33,8	5,8	4,7
Læge	157	40,7	40,7	6,5	5,9
Tandlæge	52	23,3	23,6	1,1	1,6
Øvrige sundhedsvidenskab	77	31,0	26,5	8,9	4,5
Teknisk videnskab	114	26,2	27,7	3,3	4,8

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm.: Kategoriseringen følger Danmarks Statistiks opdeling af uddannelserne. Der tages højde for forskelle i de enkelte uddannelsers normering.

3.2.4 Fuldførte kandidater

I 2012 fuldførte 3.770 personer en kandidatuddannelse fra Aarhus Universitet. Dermed oplever universitetet en stigning i antal fuldførte kandidater på 11 procent i forhold til året før. Særligt hovedområderne naturvidenskab og teknisk videnskab oplever en stigning, jf. tabel 3.12.

Tabel 3.12

Antal fuldførte kandidater, 2009-2012

		2009	2010	2011	2012	Ændring 2011-12
Aarhus Universitet	Humaniora	1.358	1.348	1.247	1.325	6 %
	Naturvidenskab	357	330	357	451	26 %
	Samfundsvidenskab	1.320	1.205	1.305	1.475	13 %
	Sundhedsvidenskab	412	420	402	405	1 %
	Teknisk videnskab	29	56	97	114	18 %
	I alt	3.476	3.359	3.408	3.770	11 %
Alle universiteter	Humaniora	3.429	3.326	3.216	3.503	9 %
	Naturvidenskab	1.867	1.906	2.069	2.061	0 %
	Samfundsvidenskab	5.257	5.037	5.464	5.816	6 %
	Sundhedsvidenskab	1.395	1.459	1.584	1.500	-6 %
	Teknisk videnskab	1.391	1.319	1.534	1.923	25 %
	I alt	13.339	13.047	13.867	14.803	7 %

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på grundlag af data fra Danmarks Statistik.

Anm.: Fuldførte kandidater er defineret som de studerende, der fuldfører en uddannelse på universitetet mellem den 1. oktober året før og den 30. september i det pågældende år, som fremgår af tabellen. Tallene omfatter uddannelser, der hører under universitetsloven.

3.2.5 Kandidaters beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvensen for de relativt nyuddannede (4-19 måneder efter tildeling af grad) fra Aarhus Universitet er i perioden 2008-2011 på niveau med den gennemsnitlige beskæftigelsesfrekvens for samtlige kandidater i Danmark, jf. tabel 3.13. Beskæftigelsesfrekvensen på alle hovedområder (eksklusiv teologi) ligger over eller på landsgennemsnittet.

Tabel 3.13

Beskæftigelsesfrekvens for nyuddannede kandidater, procent

		2008	2009	2010	2011
Aarhus Universitet	Humaniora	86	80	80	79
	Naturvidenskab	93	87	90	91
	Samfundsvidenskab	94	90	88	85
	Sundhedsvidenskab	99	95	97	98
	Teknisk videnskab	95	100	91	91
	Teologi	91	92	74	65
	I alt	92	87	86	84
Alle kandidater	Humaniora	85	78	76	75
	Naturvidenskab	91	86	85	83
	Samfundsvidenskab	93	88	87	85
	Sundhedsvidenskab	98	95	94	94
	Teknisk videnskab	91	83	85	87
	Teologi	88	85	74	76
	I alt	91	85	84	84

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på grundlag af data fra Danmarks Statistik.

Anm.: Beskæftigelsesfrekvensen indeholder personer, som er enten beskæftigede, under uddannelse eller i udlandet. Beskæftigelsesfrekvens er kun beregnet for uddannelser, hvor der mindst er 10 fuldførte studerende.

Opgørelsesmetoden er i forhold til tidligere tilsynsrapporter ændret fra kandidater, hvis grad er under 4 år gammel til kandidater, hvis grad er mellem 4 og 19 måneder gammel.

I nedenstående tabel (tabel 3.14) ses beskæftigelsesgraden for dimittender med kandidatgrader erhvervet fra Aarhus Universitet for mellem 0-10 år siden, fordelt på henholdsvis offentlig og privat ansættelse. I den følgende tabel (tabel 3.15) ses tilsvarende tal for den samlede universitetssektor.

Tabel 3.14

Beskæftigelsesgrad og andel af hhv. privat og offentlig ansættelse for kandidater dimitteret fra AU for mellem 0-10 år siden, fordelt på hovedområder og udvalgte uddannelser i antal og procent.

Kandidater, Aarhus Universitet	Fordeling af beskæftigede				Andel ikke-beskæftigede			
	Offentlig sektor		Privat sektor		Ledig		Udenfor arbejdsstyrken	
	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal
Humaniora	68 %	11.501	32 %	5.349	4 %	875	12 %	2.361
Erhvervssprog	28 %	571	72 %	1.445	7 %	161	8 %	181
Fremmedsprog	74 %	1.932	26 %	685	2 %	67	15 %	475
Kreative uddannelser	66 %	1.169	34 %	604	6 %	124	10 %	201
Pædagogik	79 %	2.797	21 %	729	4 %	185	15 %	632
Teologi	80 %	1.241	20 %	311	2 %	43	11 %	199
Øvrige, humaniora	71 %	3.791	29 %	1.575	5 %	295	11 %	673
Naturvidenskab	54 %	3.014	46 %	2.587	2 %	146	7 %	445
Landbrug	92 %	12	8 %	1	20 %	4	15 %	3
Øvrige, naturvidenskab	54 %	3.002	46 %	2.586	2 %	142	7 %	442
Samfundsvidenskab	40 %	9.151	60 %	13.688	2 %	604	7 %	1.744
Erhvervsøkonomi	17 %	1.379	83 %	6.755	3 %	269	6 %	497
Forvaltning mv.	57 %	3.689	43 %	2.731	3 %	178	7 %	514
Jura	44 %	2.635	56 %	3.392	2 %	102	8 %	531
Psykologi	64 %	1.443	36 %	809	2 %	53	8 %	190
Øvrige, samfundsvidenskab	83 %	5	17 %	1	10 %	2	60 %	12
Sundhedsvidenskab	56 %	4.296	44 %	3.388	0 %	26	7 %	623
Læge	62 %	3.284	38 %	1.983	0 %	4	7 %	408
Tandlæge	27 %	487	73 %	1.329	0 %	5	9 %	183
Øvrige, sundhedsvidenskab	87 %	525	13 %	76	3 %	17	5 %	32
Teknisk videnskab	14 %	32	86 %	195	5 %	12	5 %	13
Civilingeniør	14 %	32	86 %	195	5 %	12	5 %	13
I alt	53 %	27.994	47 %	25.207	3 %	1.663	9 %	5.186

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm.: Kategoriseringen følger Danmarks Statistiks opdeling af uddannelserne. Procentsatserne for kandidater uden beskæftigelse angiver andelen af det samlede antal kandidater og kan derfor ikke sammenlignes med procentsatserne for kandidater i beskæftigelse, hvor procentsatserne angiver andelen med beskæftigelse i henholdsvis den offentlige og private sektor.

Tabel 3.15

Beskæftigelsesgrad og andel af hhv. privat og offentlig ansættelse for kandidater dimitteret fra universiteterne for mellem 0-10 år siden, fordelt på hovedområder og udvalgte uddannelser i antal og procent.

Kandidater, alle universiteter	Fordeling af beskæftigede				Andel ikke-beskæftigede			
	Offentlig sektor		Privat sektor		Ledig		Udenfor arbejdsstyrken	
	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal
Humaniora	63 %	27.694	37 %	16.594	5 %	2.547	11 %	5.990
Erhvervssprog	25 %	1.481	75 %	4.346	5 %	351	7 %	484
Fremmedsprog	71 %	5.539	29 %	2.285	3 %	283	15 %	1.415
Kreative uddannelser	56 %	3.413	44 %	2.671	7 %	506	9 %	690
Pædagogik	79 %	2.859	21 %	744	4 %	196	14 %	640
Teologi	82 %	2.261	18 %	488	2 %	79	12 %	374
Øvrige, humaniora	67 %	12.129	33 %	6.060	5 %	1.132	11 %	2.387
Naturvidenskab	46 %	13.312	54 %	15.380	3 %	1.027	8 %	2.517
Landbrug mv.	36 %	2.035	64 %	3.641	3 %	182	8 %	492
Veterinær	26 %	617	74 %	1.766	2 %	44	8 %	198
Øvrige, naturvidenskab	52 %	10.660	48 %	9.973	3 %	801	8 %	1.827
Samfundsvidenskab	40 %	30.323	60 %	46.064	3 %	2.347	7 %	6.115
Erhvervsøkonomi	17 %	5.305	83 %	25.462	3 %	964	5 %	1.838
Forvaltning mv.	60 %	12.243	40 %	8.263	3 %	729	8 %	1.762
Jura	45 %	7.692	55 %	9.339	2 %	288	9 %	1.632
Psykologi	62 %	3.764	38 %	2.341	3 %	208	10 %	679
Øvrige, samf.	67 %	1.319	33 %	659	7 %	158	9 %	204
Sundhedsvidenskab	52 %	13.356	48 %	12.266	1 %	200	8 %	2.097
Farmaceut	21 %	745	79 %	2.747	2 %	94	7 %	280
Læge	64 %	10.242	36 %	5.852	0 %	24	7 %	1.190
Tandlæge	26 %	1.136	74 %	3.239	0 %	16	11 %	523
Øvrige, sund.	74 %	1.233	26 %	428	4 %	66	6 %	104
Teknisk videnskab	22 %	5.132	78 %	18.261	2 %	626	6 %	1.558
Civilingeniør	21 %	4.715	79 %	17.709	3 %	618	6 %	1.497
Landinspektør	43 %	417	57 %	552	1 %	8	6 %	61
I alt	45 %	89.817	55 %	108.565	3 %	6.747	8 %	18.277

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm.: Kategoriseringen følger Danmarks Statistiks opdeling af uddannelserne. Tabellen dækker senest fuldførte uddannelse, herunder også voksen- og efteruddannelse. Procentsatserne for kandidater uden beskæftigelse angiver andelen af det samlede antal kandidater og kan derfor ikke sammenlignes med procentsatserne for kandidater i beskæftigelse, hvor procentsatserne angiver andelen med beskæftigelse i henholdsvis den offentlige og private sektor.

Opsummerende indikerer tabel 3.14 og 3.15, at Aarhus Universitet generelt har en højere andel af sine kandidater beskæftiget i den offentlige sektor (53 pct.) end landsgennemsnittet (45 pct.).

Samme tendens gør sig gældende for Aarhus Universitets humanistiske kandidater, hvor 68 pct. er offentligt ansatte mod et landsgennemsnit på 63 pct. For de naturvidenskabelige kandidater er 54 pct. offentligt ansatte i forhold til 46 pct. på landsplan.

3.3 Internationalisering af uddannelser

Aarhus Universitet har indberettet, at 869 studerende tog på udveksling i udlandet i studieåret 2012/2013. Dette er flere end de to foregående studieår. Aarhus Universitets andel af universitetssektorens samlede antal udgående studerende udgør 18-19 procent i perioden 2010-2013, jf. tabel 3.16.

Tabel 3.16

Udvekslingsstuderende fra danske universiteter, der tager på udveksling i udlandet, fordelt på universiteter, antal og procent (2010-2013)

Udgående udvekslingsstuderende	2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	1.264	30	1.580	33	1.508	31
Aarhus Universitet	825	19	838	18	869	18
Syddansk Universitet	287	7	356	8	398	8
Roskilde Universitet	143	3	150	3	157	3
Aalborg Universitet	428	10	386	8	336	7
Copenhagen Business School	1.058	25	1.191	25	1.197	25
Danmarks Tekniske Universitet	261	6	220	5	299	6
IT-Universitetet i København	6	0	14	0	29	1
I alt	4.272	100	4.735	100	4.793	100

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser

Anm.: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringstilskud fra Styrelsen for Videregående Uddannelser, opdelt på studieår. Internationaliseringstilskuddet tildeles på grundlaget af antallet af studerende, der påbegynder et studieophold. Studerende på udlandsstipendieordningen medtages ikke.

Aarhus Universitet havde 963 indgående udvekslingsstuderende i studieåret 2012/2013. Dette er mindre end de to foregående år, hvor Aarhus Universitet modtog henholdsvis 998 og 1.015 indgående udvekslingsstuderende. Aarhus Universitets andel af universitetssektorens samlede antal indgående udvekslingsstuderende har udgjort 17-20 pct. i perioden 2010-2013, jf. tabel 3.17.

Tabel 3.17

Internationale udvekslingsstuderende, der tager på udveksling på danske universiteter, fordelt på universitet, antal, procent, 2010-2013

Indgående udvekslingsstuderende	2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	1.934	32	1.499	28	1.474	30
Aarhus Universitet	998	17	1.015	19	963	20
Syddansk Universitet	414	7	436	8	395	8
Roskilde Universitet	268	4	236	4	140	3
Aalborg Universitet	548	9	450	8	283	6
Copenhagen Business School	1.099	18	1.100	20	1.046	21
Danmarks Tekniske Universitet	724	12	651	12	593	12
IT-Universitetet i København	30	0	20	0	21	0
I alt	6.015	100	5.407	100	4.915	100

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser

Anm.: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringstilskud fra Styrelsen for Videregående uddannelser, opdelt på studieår. Internationaliseringstilskuddet tildeles på grundlag af antallet af studerende, der påbegynder et studieophold. Studerende på udlandsstipendieordningen medtages ikke.

Opsummerende viser tabel 3.16 og 3.17, at Aarhus Universitet havde 869 udgående udvekslingsstuderende og 963 indgående udvekslingsstuderende i studieåret 2012/2013. Tal for udvekslingen af antal studerende er tidligere blevet brugt som indikator for den økonomiske balance i udvekslingen. Fra 2012 har styrelsen indhentet data fra universiteterne for STÅ, optjent af ind- og udgående udvekslingsstuderende, så den økonomiske balance kan opgøres præcist. Data viser, at Aarhus Universitet i 2013 havde en økonomisk ubalance på -13,7 mio. kr. mod en ubalance på -10,1 mio. kr. i 2012. Aarhus Universitet har dog oplyst, at ubalancen i 2013 reelt er på niveau med 2012, da universitet har lavet en efterindberetning (svarende til 2,2 mio. kr.), som først vil indgå i næste års opgørelse. Data viser, at de fleste øvrige universiteter og dermed sektoren som helhed havde økonomisk ubalance i 2013.

I studieåret 2012/2013 tog 428 studerende fra Aarhus Universitet på studieophold med udlandsstipendium. Dette er en markant stigning i forhold til de to foregående studieår. I studieåret 2011/2012 udgør studerende fra Aarhus Universitet 28 procent af det samlede antal danske studerende på studieophold med udlandsstipendium, jf. tabel 3.18. Dette er en højere andel end året før, hvor andelen var 23 procent.

Tabel 3.18

Studerende fra danske universiteter, der tager på studieophold med udlandsstipendium i perioden 2010-2013 opdelt på universitet, antal og procent

Udgående med udlandsstipendium	2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	156	17	166	15	299	19
Aarhus Universitet	233	26	251	23	428	28
Syddansk Universitet	68	8	52	5	146	9
Roskilde Universitet	65	7	179	16	178	11
Aalborg Universitet	58	6	100	9	176	11
Copenhagen Business School	256	28	255	23	241	15
Danmarks Tekniske Universitet	55	6	87	8	66	4
IT-Universitetet i København	15	2	23	2	47	3
I alt	906	100	1.113	100	1.581	100

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Anm.: Tabellen medtager også studerende, som har været på studieophold i mindre end 3 måneder i modsætning til opgørelsen over udvekslingsstuderende via udvekslingsaftaler. Tabellen indeholder ikke studerende på en hel uddannelse med udlandsstipendium.

Antallet af internationale studerende på en hel uddannelse på Aarhus Universitet er faldet med 38 fra 2011/12 til 2012/13, svarende til et fald på 1 procent. Med denne udvikling har Aarhus Universitet 18 procent af det samlede antal internationale studerende på en hel universitetsuddannelse i studieåret 2012/13, jf. tabel 3.19.

Tabel 3.19

Internationale studerende på en hel uddannelse i Danmark på universiteterne, antal og andel

Indgående på hel uddannelse	2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	2.793	22	3.053	22	3.131	21
Aarhus Universitet	2.635	21	2.678	19	2.640	18
Syddansk Universitet	1.999	16	2.267	16	2.456	17
Roskilde Universitet	334	3	314	2	317	2
Aalborg Universitet	1.217	10	1.518	11	1.735	12
Copenhagen Business School	1.854	15	2.317	17	2.544	17
Danmarks Tekniske Universitet	1.406	11	1.489	11	1.565	11
IT-Universitetet i København	186	1	213	2	229	2
I alt	12.424	100	13.849	100	14.617	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm.: Tabellen indeholder de internationale studerende (udenlandske statsborgere, som er kommet til Danmark op til 1 år før studiestart) på alle videregående uddannelser på universiteterne på nær de internationale ph.d. studerende.

Antallet af selvbetalere er på Aarhus Universitet steget med 2 procent fra 2011 til 2012, jf. tabel 3.20. Aarhus Universitet har dermed oplevet en større stigning end gennemsnittet i antallet af selvbetalere blandt udenlandske studerende uden for EU/EØS-lande fra 2011 til 2012. Til sammenligning oplevede universiteterne samlet set et fald på 6 procent i denne periode.

Tabel 3.20

Antal selvbetalere (blandt udenlandske studerende uden for EU/EØS-lande) på en hel uddannelse i Danmark, antal og procent (2009-2012)

	2009	2010	2011	2012	Ændring 2011-12
Københavns Universitet	30	74	77	109	42 %
Aarhus Universitet	146	148	122	125	2 %
Syddansk Universitet	156	187	203	179	-12 %
Roskilde Universitet	87	87	82	71	-13 %
Aalborg Universitet	96	106	154	75	-51 %
Copenhagen Business School	21	33	42	49	17 %
Danmarks Tekniske Universitet	23	70	73	98	34 %
IT-Universitet i København	11	16	17	18	6 %
I alt	570	721	770	724	-6 %

Kilde: Danske Universiteter.

3.4 Konklusion

3.4.1 Udbud af uddannelser

Aarhus Universitets andel af nye bachelor- og kandidatuddannelser udgør hhv. 7 og 16 procent af det samlede antal nyakkrediterede uddannelser i perioden 2007-2013.

Udbuddet af ingeniøruddannelser på universitetet efter fusionen med Ingeniørhøjskolen i Århus i 2012 har været et opmærksomhedspunkt for årets tilsynsbesøg. Aarhus Universitet udbyder 12 forskellige diplomingeniøruddannelser. Det er universitetets tilgang at udbyde forholdsvis brede, klassisk funderede uddannelser med mulighed for tilpasning til erhvervslivets skiftende behov og f.eks. ikke branchespecifikke diplomingeniøruddannelser. Universitetet overvejer løbende udbuddet ud fra en faglig vurdering samt tæt dialog med aftagere, og ud fra en vurdering af behovet i forhold til de øvrige udbydere.

Styrelsen finder det generelt vigtigt, at universiteterne er opmærksomme på at udbuddet af nye og eksisterende uddannelser afspejler universiteternes strategiske satsningsområder og er målrettet arbejdsmarkedets behov.

3.4.2 Optag og fuldførte kandidater

Aarhus Universitet optog 7.273 studerende i 2013, hvilket er en stigning på 3 procent i forhold til 2012. Optaget er særligt steget inden for naturvidenskab og på de mellemlange videregående uddannelser (MVU), mens optaget inden for samfundsvidenskab er faldet.

Antallet af fuldførte kandidater fra Aarhus Universitet er steget med 11 pct. fra 2011 til 2012, mens universiteterne samlet har oplevet en stigning på 8 pct. i samme periode. Stigningen har særligt fundet sted inden for det naturvidenskabelige hovedområde (26 pct.) og inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde (13 pct.).

Styrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet formår at tiltrække et stigende antal studerende, særligt til universitetets naturvidenskabelige uddannelser og samtidigt oplever en stigning i antal fuldførte kandidater.

3.4.3 Sammenhæng i det videregående uddannelsessystem

Det er regeringens ambition at skabe bedre sammenhæng i det videregående uddannelsessystem til gavn for de studerende, institutionerne og samfundet. På tilsynsmødet var der en drøftelse af,

hvordan Aarhus Universitet arbejder med sammenhæng i forhold til det samlede videregående uddannelsessystem.

Aarhus Universitet oplyser, at de optager en forholdsvis stor andel professionsbachelorere ud over de professionsuddannelser, som allerede er ”indlejret” i universitetet, eksempelvis diplomingeniørerne.

Aarhus Universitet har i strategien 2013-2020 som målsætning at sikre sammenhæng, gennemsommelighed og mobilitet i det samlede uddannelsessystem. Alle hovedområder har fokus på at skabe sammenhæng til professionshøjskolerne, hvilket har affødt en række nye initiativer.

Styrelsen anerkender Aarhus Universitets indsats for at sikre samarbejder med andre institutioner om at øge overgange og videreuddannelsesmuligheder generelt. Styrelsen finder det generelt væsentlig, at arbejdet ses i sammenhæng med uddannelsernes kvalitet og relevans.

3.4.4 Frafald

I 2012 faldt 20 procent af de studerende på en bacheloruddannelse på Aarhus Universitet fra studiet i løbet af første studieår. Det er en stigning på to procentpoint i forhold til 2011 og ét procentpoint mere end gennemsnittet for universiteterne samlet (19 pct.). På det samfundsvidenskabelige hovedområde er frafaldet 23 pct. i 2012, mens det for universiteterne samlet er 18 pct.

Universitetet oplyser, at der i 2013 både centralt og på alle hovedområder har været fokus på frafald, hvilket for eksempel afspejles i de fortsatte studiemiljøprojekter, som universitetet oplever, har haft positiv effekt på frafald.

Eksempler på frafaldsorienterede indsatser i 2013 på Aarhus Universitet:

- På uddannelser, hvor der i særlig grad har været problemer med et for højt frafald, er der blevet iværksat kvalitative undersøgelser af frafaldet.
- Vejledning til kandidatstuderende, der støtter målsætningen om, at de kandidatstuderende oplever deres uddannelse inkl. specialet som et sammenhængende forløb, der kan gennemføres inden for den normerede tid.
- De lovpligtige forsinkelsessamtaler suppleres fra efteråret 2013, idet bachelorstuderende, der er mere end 6 måneder forsinket og vurderes at være frafaldstruet, også inviteres til en forsinkelsessamtale.
- Pilotprojekt hvor studerende, der dumper andet specialeforsøg indbydes til en vejledningssamtale umiddelbart efter, at studieadministrationen har registreret det brugte forsøg.

Herudover arbejdes der med en række områder, som forventes at kunne medvirke til fastholdelse og øget gennemførelse, f.eks. styrket akademiske kompetencer, mentorordninger, faglig og social integration, udvikling af ”peer-assesment” (gensidig feedback blandt de studerende) i undervisningen, bedre fysiske rammer (studiepladser, IT-faciliteter, aktive læringsrum mv.) og bedre studiestart, herunder studiestart-apps.

Styrelsen bemærker, at frafaldet på første studieår på Aarhus Universitet er steget fra 2012 til 2013 og nu ligger ét procentpoint over gennemsnittet for universiteterne. Frafaldet på det samfundsvidenskabelige hovedområde er steget og ligger 5 procentpoint over gennemsnittet for universiteterne.

3.4.5 Studietid

Den gennemsnitlige overskridelse af normeret studietid på Aarhus Universitet var i 2012 14,2 måned, hvilket er 1,2 måned højere end gennemsnittet for universiteterne.

I den politiske aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse (studiefremdriftsreformen) fra 18. april 2013 blev det besluttet at stille krav til universiteterne

om at nedbringe den gennemsnitlige studietid. Aarhus Universitet skal i den forbindelse nedbringe universitetets gennemsnitlige studietid med 4,7 måned i 2020. Det medfører konkret, at Aarhus Universitet skal reducere den gennemsnitlige overskridelse af normeret studietid til højst 9,6 måned i 2020.

Aarhus Universitet påpeger, at studiefremdriftsreformens initiativer ikke kan stå alene i forhold til en hurtigere gennemførsel på uddannelserne. Initiativerne i studiefremdriftsreformen støttes således af de mål og handlinger, der er igangsat til forbedring af studiemiljø, forhindre frafald og den løbende udvikling af uddannelsernes forløb og struktur.

Aarhus Universitet oplyser, at de på nuværende tidspunkt arbejder med at styrke ledelsen af Aarhus Universitet Summer University samt tilrette formatet til at bidrage til fremdrift i studierne, hvorefter der planlægges at skabe mulighed for at studerende fra professionshøjskolen VIA også kan deltage.

Alle hovedområder på Aarhus Universitet arbejder med studietidsreducerende initiativer og drøfter viden og data herom i Uddannelsesbåndet, som går på tværs af universitetet. Der foretages en gennemgang af alle studieordninger på Aarhus Universitet med henblik på at skabe strukturelle forbedringer i form af bedre "flow" og bedre prøveformer, som kan bidrage til studiefremdrift. Som med frafald, arbejdes der også her centralt på at tilbyde mere detaljerede data, således at studieledere og -nævn kan sætte meget præcist ind på områder i uddannelserne, hvor der opstår forsinkelser. Som eksempler på nye gennemførselsorienterede indsatser i 2013 kan nævnes:

- en tidlig indsats i forhold til forsinkede studerende ved systematisk at indkalde de studerende tidligere (særligt førsteårsstuderende) til samtaler (TEK/NAT).
- at der, i forhold til specialet, er sket en stramning i praksis for, hvornår de studerende påbegynder deres specialeskrivningsproces (TEK/NAT).
- nye studieordninger på idræt med indførelse af styrede forløb med flere obligatoriske elementer (SUND).
- sikring af at projektorienterede forløb og udlandsophold ikke fører til studieforsinkelse – herunder eventuel indhentning af manglende ECTS på Summer University (SAMF).

Styrelsen anerkender, at Aarhus Universitet har iværksat en række initiativer, der skal medvirke til at indfri den politiske målsætning om en kortere gennemsnitlig studietid for et universitetsforløb. I studiefremdriftsreformen stilles krav til Aarhus Universitet om at nedbringe den gennemsnitlige studietid med 4,7 måned i 2020. Styrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet har reduceret den gennemsnitlige studietid med 0,1 måned fra 2011 til 2012. Styrelsen forventer, at universitetet fortsætter sit arbejde med at reducere studietiderne.

3.4.6 Kandidaters beskæftigelse

Aarhus Universitet har oplevet et fald i beskæftigelsesfrekvensen for relativt nyuddannede kandidater fra 86 pct. i 2010 til 84 pct. i 2011. Beskæftigelsesfrekvensen er dog på niveau med landsgennemsnittet (84 pct.).

Universitetet oplyser, at de satser stærkt på at være det ledende universitet i Danmark i forhold til beskæftigelse for kandidater og har i universitetets udviklingskontrakt sat ambitiøse mål for området.

Aarhus Universitet følger løbende kandidaternes beskæftigelse via blandt andet beskæftigelsesundersøgelsen og dialog med aftagerne og tilpasser udbuddet derefter. Generelt resulterer det i en række indholdsmæssige tilpasninger og nye tiltag. Dimensioneringen er også tilpasset i en række situationer. Således er optaget på Ungarsk, Tjekkisk og Arabisk og Kommunikation indstillet fra 2013, mens optaget på Uddannelsesvidenskab er sænket med 20 pladser. Omvendt bliver antallet af pladser på Psykologi hævet med i alt 20 fra 2014. Som en del af det samlede

kvalitetssystem vil det blive en permanent del af den årlige opfølgning på alle uddannelser også at se på de officielle tal for beskæftigelse.

Aarhus Universitet er dog tilbageholdende i forhold til at hæve adgangsbegrænsningen på visse uddannelser med god beskæftigelse af hensyn til et mere langsigtet samfundsansvar.

Siden sidste tilsynsmøde er der etableret et karrierecenter for bachelor- og kandidatstuderende på hovedområdet Arts (HUM). Universitetet har på nuværende tidspunkt ikke konkrete planer for deciderede karrierecentre på hovedområderne Science and Technology (TEK/NAT) og Health (SUND).

Således er der i dag karrierecentre på Business and Social Science (SAMF) og Arts (HUM), så studerende i højere grad hjælpes ud på arbejdsmarkedet, og arbejdsmarkedets parter i højere grad får mulighed for at komme i kontakt med kommende dimittender gennem diverse aktiviteter. Der er samtidig ansat en karrierevejleder, som skal vejlede ph.d.-studerende i forhold til karrieremuligheder på alle hovedområderne.

Ud over de centrale aktiviteter i karrierecentrene foregår der en lang række aktiviteter med henblik på at understøtte de studerendes overgang fra uddannelse til arbejdsmarked, eksempelvis:

- Erhvervsvejledning i forhold til løbende valg/tilvalg i studiet (alle hovedområder).
- Karrieremesser for ingeniør- og science-studerende.
- Arrangement om sidefag, samt det at blive gymnasielærer (NAT/TEK).
- Det Rullende Universitet, der giver studerende mulighed for at blive afprøvet som underviser (alle hovedområder).

Styrelsen bemærker, at beskæftigelsesfrekvensen for relativt nyuddannede kandidater er faldet 2 procentpoint mellem 2010 til 2011 og nu er på niveau med gennemsnittet for sektoren. Styrelsen anerkender, at universitetet har udviklet og intensiveret sin karrierevejledning til de studerende og vil følge initiativernes effekt. Styrelsen forventer, at universiteterne følger aktivt med i kandidaternes beskæftigelsesmuligheder.

3.4.7 Internationalisering

I regeringens internationaliseringsstrategi er det en målsætning, at mindst 50 procent af dimittender fra de danske videregående uddannelsesinstitutioner i 2020 bør have været på studie- eller praktikophold i udlandet.

Aarhus Universitet har oplevet en stigning i antal udvekslingsstuderende, der rejser ud fra 825 studerende i 2010/11 til 869 studerende i 2012/13. Antallet af indgående udvekslingsstuderende er faldet fra 998 til 963 i samme periode. Universitetet har yderligere oplevet en stigning i antallet af studerende, der rejser ud med udlandsstipendium fra 233 til 428 studerende i denne periode.

Aarhus Universitet oplyser, at de arbejder målrettet på at skabe de bedst mulige rammer for udvekslingsophold i udlandet. Der er udarbejdet en Internationaliseringsstrategi 2013-2020, der skal medvirke til at skabe optimale rammer for øget udrejse, bl.a. gennem mobilitetsvinduer og øget internationalt uddannelsessamarbejde. Universitetet søger at øge kendskabet til udveksling bl.a. gennem forenkling af ansøgningsprocedurerne om udrejse og via styrket vejledning angående ansøgning om merit. Der er desuden iværksat en gennemgang af partnerporteføljen, hvor der arbejdes på at sikre de bedste muligheder for, at de studerende har fuld studiebelastning under deres studieophold i udlandet.

Styrelsen har ved tilsynsmøderne de foregående år haft fokus på, at der skal være balance i udvekslingen. Det fremgår af universitetsloven og tilskuds- og revisionsbekendtgørelsen, at økonomisk balance i udvekslingen er en forudsætning for, at der kan ydes tilskud (heltidstaxameter-tilskud) til udvekslingsstuderende, der er på udveksling i Danmark. Den samlede tilskudsmæssi-

ge regulering for den økonomiske balance sker over en 3-årig periode for årene 2013-2015. Balancen opgøres årligt, men regulering for den økonomiske balance sker først på tillægsbevilling for finansåret 2015 akkumuleret for årene 2013-2015. Den politiske hensigt med kravet om balance i udvekslingen er, at Danmark ikke skal finansiere udenlandske universitetsstuderendes ophold i Danmark i højere grad, end andre lande finansierer danske universitetsstuderendes ophold i udlandet. Styrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet har en svagt stigende økonomisk ubalance.

Styrelsen anerkender, at Aarhus Universitet har oplevet en stigning i antal udrejsende studerende, både i regi af udvekslingsaftaler og i regi af udlandsstipendieordningen. Aarhus Universitet bidrager dermed til regeringens målsætning om, at flere studerende skal på studie- eller praktikophold i udlandet.

Efter- og
videre-
uddannelse

4. Efter- og videreuddannelse

Universitetet skal som central viden- og kulturbærende institution udveksle kompetencer med det omgivende samfund. Aarhus Universitet har ca. 1.500 årsstuderende på åben- og deltidsuddannelser. Dette afsnit giver et overblik over universitetets efter- og videreuddannelsesaktiviteter.

I 2012 var der 1.468 årsstuderende på åben- og deltidsuddannelse på Aarhus Universitet, og 747 studerende blev færdiguddannet på universitetets master- og diplomuddannelser, jf. tabel 4.1.

Aarhus Universitet udbyder forskellige typer efter- og videreuddannelse, herunder:

- 29 masteruddannelser
- 5 diplomuddannelser, herunder HD første og anden del

Samlet har 21 af Aarhus Universitets eksisterende masteruddannelser været igennem turnusakkreditering siden 2007, og heraf har Akkrediteringsrådet akkrediteret 3 masteruddannelser betinget positivt. De øvrige eksisterende masteruddannelser er positivt akkrediteret.

Siden 2007 har universitetet fået 11 nye masteruddannelser positivt akkrediteret. Det svarer til godt 27 pct. af det samlede antal nye masteruddannelser på landsplan, der er blevet akkrediteret som nye masteruddannelser i perioden.

Tabel 4.1

Studieaktivitet på åben- og deltidsuddannelse 2009-2012, antal og beløb (løbende priser)

		2009	2010	2011	2012	Udvikling 2009-12
Aarhus Universitet	Antal årsstuderende	1.474	1.526	1.551	1.468	0 %
	Antal færdiguddannede (master- og diplom)	764	685	751	747	-2 %
	Deltagerbetaling (i mio. kr.)	76,4	72,9	77,1	83,3	9 %
	Deltagerbetaling pr. årsstuderende (1.000 kr.)	51,8	47,8	49,7	56,8	10 %
Alle universiteter	Antal årsstuderende	6.051	6.285	6.223	6.033	0 %
	Antal færdiguddannede (master- og diplom)	3.171	3.425	3.398	3.432	8 %
	Deltagerbetaling (i mio. kr.)	338,0	372,9	397,7	418,7	24 %
	Deltagerbetaling pr. årsstuderende (1.000 kr.)	55,9	59,3	63,9	69,4	24 %

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab nøgletal F.6.1 og F.6.2 (studieaktivitet) og A.1.2. B (deltagerbetaling).

Anm.: Deltagerbetaling pr. årsstuderende er et beregnet beløb, som ikke nødvendigvis afspejler, hvor meget den enkelte kursist har betalt for et kursusforløb. Mange kursister tager kun et modul i løbet af året. Der er således langt flere kursister på et år, end der er årsstuderende.

Aarhus Universitet har ikke oplevet en stigning i antallet af årsstuderende i perioden fra 2009 til 2012, ligesom niveauet i den samlede universitetssektor er uændret. Antallet af færdiguddannede på Aarhus Universitets master- og diplomuddannelser er faldet med 2 procent i samme peri-

ode. Derimod er antallet af færdiguddannede på master- og diplomuddannelser i sektoren som helhed steget med 8 procent.

Deltagerbetalingen er fra 2009 til 2012 steget med 9 procent på Aarhus Universitet sammenholdt med en stigning på 24 procent i hele universitetssektoren. Stigningen i deltagerbetalingen pr. årstuderende er i samme periode steget med 10 procent på Aarhus Universitet, mens deltagerbetalingen pr. årstuderende i den samlede universitetssektor er steget med 24 procent.

4.1 Konklusion

I 2012 var der 1.468 årstuderende på åben- og deltidsuddannelse på Aarhus Universitet, hvilket er på niveau med de senere år.

Det fremgår af Aarhus Universitets udviklingskontrakt, at universitetet forventer en stigning i det økonomiske omfang af efter- og videreuddannelse på 25 pct. (fra 89,5 mio. kr. til 112 mio. kr.) fra 2011 til 2014. Aktiviteten steg som planlagt fra 2011 til 2012, men universitetet forventer på nuværende tidspunkt ikke, at nå udviklingskontraktens mål. Den aktuelle forventning er et omsætningsfald i 2013 på ca. 5 mio. kr. Aktivitetsudviklingen og dermed faldet er varierende for de enkelte undervisningstyper og for hovedområderne. For samtlige uddannelser er den gennemsnitlige deltagerbetaling pr. årsværk faldet fra 2012 til 2013, og det gennemsnitlige undervisningstilskud er tilsvarende faldet pr. årsværk, hvilket har betydet et samlet fald i omsætningen pr. årsværk. Universitetet oplyser, at den stramme budgetlægning (jf. konklusionen på økonomiafsnittet) medfører, at der ikke umiddelbart er mulighed for at starte nye aktiviteter på området i 2014.

Styrelsen bemærker, at universitetets aktivitet er på niveau med de forgående år. Styrelsen vil fortsat følge universitetets arbejde med at løfte den samfundsmæssige opgave i at opgradere arbejdsstyrkens videnniveau sammen med de offentlige og private arbejdsgivere.

Ph.d. og forskning

5. Ph.d. og forskning

Universitetet har til opgave at drive forskning indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder. Aarhus Universitet tildeler knap 400 ph.d.-grader årligt og universitetets forskere udgiver årligt over 5.000 artikler. Dette afsnit giver et overblik over universitetets ph.d.-uddannelse og forskningsaktiviteter.

5.1 Ph.d.-uddannelse

5.1.1 Tilgang til ph.d.-uddannelsen

Aarhus Universitet optog 493 ph.d.-studerende i 2012, hvilket er et fald på 9 pct. i forhold til 2011, jf. tabel 5.1.

Tabel 5.1

Tilgang til ph.d.-uddannelsen 2008-2012, antal og procent

		2008	2009	2010	2011	2012	Ændring 2011-2012
Aarhus Universitet	Humaniora	87	61	55	55	55	0 %
	Naturvidenskab	215	194	228	233	188	-19 %
	Samfundsvidenskab	60	85	94	79	72	-9 %
	Sundhedsvidenskab	146	163	203	176	166	-6 %
	Teknisk videnskab	.	.	.	.	12	.
	I alt	508	503	580	543	493	-9 %
Alle Universiteter	Humaniora	204	187	213	195	168	-14 %
	Naturvidenskab	553	629	707	645	542	-16 %
	Samfundsvidenskab	240	277	300	305	351	15 %
	Sundhedsvidenskab	553	595	745	667	716	7 %
	Teknisk videnskab	538	549	634	595	632	6 %
	I alt	2.090	2.237	2.599	2.407	2.409	0 %

Kilde: Beregninger af Uddannelses- og Forskningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

5.1.2 Studietid for ph.d.er

Den gennemsnitlige studietid for fuldførte ph.d.er fra Aarhus Universitet er på niveau med den gennemsnitlige studietid for ph.d.er fra universiteterne samlet, jf. tabel 5.2.

Tabel 5.2

Gennemsnitlig studietid for fuldførte ph.d'er, 2008-2012, år

		2008	2009	2010	2011	2012	Ændring 2011-2012
Aarhus Universitet	Humaniora	5,4	4,3	4,4	4,4	4,2	-0,2
	Naturvidenskab	4,2	4,1	3,9	3,9	3,9	0,0
	Samfundsvidenskab	4,2	4,0	4,1	4,3	4,0	-0,3
	Sundhedsvidenskab	3,9	4,0	4,0	3,8	4,1	0,3
	Teknisk videnskab	-	-	-	-	-	-
	I alt	4,3	4,1	4,0	4,0	4,0	0,0
Alle Universiteter	Humaniora	4,4	4,1	4,1	4,1	4,2	0,1
	Naturvidenskab	4,1	4,1	3,9	3,9	3,9	0,0
	Samfundsvidenskab	4,3	4,5	4,2	4,3	4,1	-0,2
	Sundhedsvidenskab	4,0	4,0	4,0	3,9	4,2	0,3
	Teknisk videnskab	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	0,0
	I alt	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0	0,0

Kilde: Beregninger af Uddannelses- og Forskningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Anm.: Indregnet er de perioder, hvor de ph.d.-studerende har måttet tage orlov (herunder sygdoms- og barselsorlov).

5.1.3 Tildelte ph.d.-grader

380 personer har fået tildelt en ph.d.-grad fra Aarhus Universitet i 2012, hvilket er en stigning på 4 procent i forhold til 2011, jf. tabel 5.3. For universiteterne i gennemsnit var der en stigning på 2 procent i antallet af tildelte ph.d.-grader fra 2011-2012. Stigningen i antallet af tildelte ph.d.-grader på Aarhus Universitet har hovedsagligt fundet sted på humaniora og naturvidenskab.

Tabel 5.3

Tildelte ph.d.-grader 2008-2012

		2008	2009	2010	2011	2012	Ændring 2011-2012
Aarhus Universitet	Humaniora	43	36	46	39	49	26 %
	Naturvidenskab	73	64	112	153	166	8 %
	Samfundsvidenskab	30	56	61	58	50	-14 %
	Sundhedsvidenskab	104	124	118	117	115	-2 %
	Teknisk videnskab	-	-	-	-	-	-
	I alt	250	280	337	367	380	4 %
Alle Universiteter	Humaniora	126	114	143	128	118	-8 %
	Naturvidenskab	281	307	359	426	452	6 %
	Samfundsvidenskab	131	156	191	203	164	-19 %
	Sundhedsvidenskab	334	412	446	450	427	-5 %
	Teknisk videnskab	276	244	326	382	452	18 %
	I alt	1.148	1.233	1.465	1.589	1.616	2 %

Kilde: Beregninger af Uddannelses- og Forskningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

5.1.4 Samarbejde om ph.d.-uddannelse med andre videninstitutioner

Universiteterne spiller en vigtig rolle i at skabe stærke relationer til de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner, herunder professionshøjskoler og erhvervsakademier. Universiteterne skal medvirke til at sikre, at den nyeste viden inden for relevante fagområder gøres tilgængelig for videregående uddannelse uden forskning, jf. universitetslovens § 2, stk. 5. Universiteterne skal ligeledes sikre stærke forskningsmiljøer og uddannelse af ph.d.er inden for de fagområder, herunder praksisnære fagområder, der er relevante for professionshøjskoler og erhvervsakademier.

Samarbejde om ph.d.-uddannelse er et eksempel på formaliseret samarbejde mellem universiteter og professionshøjskoler.

Ph.d.-rådet for uddannelsesforskning har tildelt følgende bevillinger til Aarhus Universitet:

- I 2011: 3 bevillinger til samarbejde med hhv. UCM, UCC og VIA.
- I 2012: 8 bevillinger i samarbejde med hhv. UCC (6), UCM (1) og VIA (1).
- I 2013: 9 bevillinger i samarbejde med hhv. UCC (5), VIA (3) og Metropol(1).

Aarhus Universitet oplyser, at 22 af universitetets ph.d.-studerende i 2012 var tilknyttet til en professionshøjskole, jf. tabel 5.4. Universitetet oplyser yderligere, at fusionen mellem Ingeniørhøjskolen i Århus og Aarhus Universitet medfører, at samarbejdsrelationer mellem disse institutioner i dag er interne.

Tabel 5.4

Antal ph.d.-studerende, der under ph.d.-uddannelsen er tilknyttet en professionshøjskole i 2012

Samarbejdsinstitution	Hovedområde	Antal ph.d.-studerende	Supplerende oplysninger (f.eks. finansiering, samarbejdspater, forløbs længde, m.v.)
VIA, Sundhedsfaglige højskole	SUND	1	1/3 stipendium fra AU om i alt 3 samfinansierede forløb.
VIA, UC Lillebælt m.fl.	HUM	21	Som oftest samfinansiering i forskellige modeller.

Kilde: Aarhus Universitet

Anm.: Bevilling fra ph.d.-rådet indgår ikke, da denne først er igangsat i 2013.

5.2 Forskning

5.2.1 Midler til forskning

Aarhus Universitet har oplevet en stigning i midler til tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed på 7 procent fra 2011 til 2012, mens universiteterne samlet har oplevet en stigning på 6 procent, jf. tabel 5.5.

Tabel 5.5

Udvikling i universiteternes midler til tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, 2009-2012, faste priser, mio. kr.

		2009	2010	2011	2012	Ændring 2011-12
Aarhus Universitet	Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed	1.356	1.468	1.471	1.568	7 %
	heraf danske offentlige kilder	865	900	914	...	-
	heraf danske private kilder	305	371	358	...	-
	heraf EU-midler	90	98	104	...	-
	heraf øvrige udenlandske kilder	97	99	96	...	-
Alle universiteter	Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed	5.017	5.613	5.901	6.242	6 %
	heraf danske offentlige kilder	2.912	3.324	3.366	-	-
	heraf danske private kilder	1.310	1.409	1.590	-	-
	heraf EU-midler	521	547	585	-	-
	heraf øvrige udenlandske kilder	274	333	360	-	-

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab.

Anm.: Aarhus Universitet har oplyst, at fordelingen af indtægter fra tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed ikke kan foretages i 2012. Der foreligger derfor ikke data til at foretage sammenligninger for de øvrige universiteter i 2012.

Andelen af Aarhus Universitets indtægter, som kommer fra eksterne kilder har fra 2009 til 2012 ligget nogenlunde konstant på 29 procent, jf. tabel 5.6. Andelen er 1 procentpoint over gennemsnittet for universiteterne.

Tabel 5.6

Andel af universiteternes samlede indtægter, der er fra eksterne kilder

	2009	2010	2011	2012
Københavns Universitet	26 %	28 %	29 %	31 %
Aarhus Universitet	29 %	29 %	28 %	29 %
Syddansk Universitet	24 %	25 %	23 %	25 %
Roskilde Universitet	16 %	16 %	13 %	14 %
Aalborg Universitet	19 %	20 %	22 %	21 %
Copenhagen Business School	10 %	8 %	9 %	8 %
Danmarks Tekniske Universitet	33 %	37 %	37 %	38 %
IT-Universitetet i København	9 %	10 %	10 %	11 %
Alle universiteter	26 %	27 %	27 %	28 %

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab

Anm.: I indtægter fra eksterne kilder er inkluderet tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, andre tilskudsfinansierede aktiviteter, retsmedicin og indtægtsdækket virksomhed.

5.2.2 Bibliometri

Aarhus Universitet har samlet set øget antallet af videnskabelige publikationer med 23 pct. fra 2009 til 2012, jf. tabel 5.7. Hvis man ser på de enkelte publikationstyper, er der dog forskelle. Eksempelvis har Aarhus Universitet haft en stigning i antallet af artikler, en stigning der også ses for universiteterne samlet set. Omvendt er antallet af monografier, bidrag til antologier og dok-

torafhandlinger fra Aarhus Universitet faldet, et fald der også ses for universiteterne samlet. Aarhus Universitet har i modsætning til universiteterne samlet haft et fald i antallet af patenter.

For universiteterne samlet er antallet af videnskabelige publikationer steget med 21 procent fra 2009 til 2012. Der har været en fremgang i antallet af videnskabelige artikler og antallet af patentansøgninger. Monografier, doktorafhandlinger og bidrag til antologier er omvendt faldet i antal.

Tabel 5.7

Antal videnskabelige publikationer fordelt på publikationstype, publikationsår og antal, 2009-2012

		*2009	2010	2011	2012
Aarhus Universitet	Monografier	85	106	63	73
	Artikler (niveau 1)	2.378	2.515	2.864	3.012
	Artikler (niveau 2)	1.171	1.335	1.513	1.645
	Bidrag til antologi	762	709	616	672
	Doktorafhandlinger	10	15	8	9
	Patenter	14	16	13	7
	I alt	4.420	4.696	5.077	5.418
Alle universiteter	Monografier	428	487	363	353
	Artikler (niveau 1)	8.279	8.768	9.906	10.767
	Artikler (niveau 2)	4.494	4.634	5.479	5.959
	Bidrag til antologi	3.649	3.286	3.266	3.430
	Doktorafhandlinger	42	38	30	29
	Patenter	90	88	114	95
	I alt	16.982	17.301	19.158	20.633

Kilde: Den bibliometriske forskningsindikator.

*Ph.d.-afhandlinger er udtaget af 2009-tallene for at gøre de tre år sammenlignelige.

Anm.: I 2011 er der et databrud i forhold til de to typer af bogudgivelser: "bidrag til antologi" og "monografier". Det har i alle fire år været et fagligt krav, at alle publikationstyper skal fagfællebedømmes (peer reviewed) for at tælle med i den bibliometriske forskningsindikator. I forhold til bogudgivelser blev det først teknisk muligt i 2011 at sikre kravet.

5.2.3 Forskningsbaseret myndighedsbetjening

Siden sammenlægningerne mellem sektorforskningsinstitutioner og universiteter i 2007 har fem af de danske universiteter haft til opgave at levere forskningsbaseret myndighedsbetjening til fagministerier. Det drejer sig om Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet og Københavns Universitet. Den forskningsbaserede myndighedsbetjening udføres på baggrund af fireårsaftaler mellem det enkelte universitet og det pågældende fagministerium, hvor parterne fastsætter ydelser og priser.

Aarhus Universitet udfører forskningsbaseret myndighedsbetjening for Ministeriet for Fødevarer, Fiskeri og Landbrug i relation til opgaver vedrørende jordbrugsforskning (§ 24.33.03.10), og for Miljøministeriet i relation til opgaver vedrørende miljøundersøgelser (§ 23.31.01.10), herunder en mindre del med Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, jf. tabel 5.8.

Tabel 5.8

Udvikling i nettoudgiftsbevilling til forskningsbaseret myndighedsbetjening på Aarhus Universitet 2012-2017 mio. kr. (2014 priser)

Basistilskud i mio. kr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Samlet myndighedsbetjening	418	428	409	384	373	373
Indeks 100	100	102,4	97,8	91,9	89,2	89,2

Kilde: FL 2014.

5.3 Konklusion

5.3.1 Ph.d.-uddannelse

Det er en bevillingsforudsætning, at optaget på ph.d.-uddannelserne over årene skal ligge på 2.400 årligt for universiteterne som helhed. Idet fordelingen af midler mellem universiteterne fastholdes, fastholdes det niveau for ph.d.-optaget som var i universiteternes udviklingskontrakter for 2010 og 2011. Det er dermed op til de enkelte institutioner og sektoren som helhed at sikre, at niveauet fastholdes henover årene. Styrelsen vil generelt følge udviklingen i ph.d.-optaget for universitetssektoren.

Aarhus Universitet optog 493 ph.d.-studerende i 2012, hvilket er et fald på 9 pct. i forhold til 2011. Aarhus Universitets målsætning var at fastholde samme niveau for optag af ph.d.-studerende i 2012 som i 2011. Udsvinget er begrundet i, dels styringsmæssig usikkerhed forbundet med ph.d.-rekrutteringsprocesser, dels et ønske om at opretholde høj kvalitet i indtaget af ph.d.-studerende. Aarhus Universitet oplyser imidlertid, at optaget i 2013 har været 557 ph.d.-studerende, hvilket er en stigning på 13 pct. i forhold til optaget i 2012. Aarhus Universitet forventer et svagt faldende optag i 2014.

Styrelsen anerkender, at universitetssektoren samlet optog mere end 2.400 ph.d.-studerende i 2012. Styrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet forventer at have en tilgang af ph.d.-studerende i 2013 på et niveau svarende til de foregående år efter et fald i tilgangen i 2012.

5.3.2 Samarbejde om ph.d.-uddannelse med andre videninstitutioner

På Aarhus Universitet var 22 ph.d.-studerende i 2012 tilknyttet en professionshøjskole under ph.d.-uddannelsen.

Aarhus Universitet oplyser, at universitetet samarbejder på forskellig vis med professionshøjskolerne. Samarbejdet vedrører særligt uddannelsesforskning og sundhedsområdet.

Styrelsen finder det positivt, at Aarhus Universitet medvirker til at sikre forskningsmiljøer og uddannelse af ph.d.er inden for de fagområder, herunder praksisnære fagområder, der er relevante for professionshøjskolerne. Styrelsen vil følge Aarhus Universitets indsats på området.

5.3.3 Forskning og bibliometri

Aarhus Universitet har oplevet en stigning i midler til tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed på 7 procent fra 2011 til 2012, mens universiteterne samlet har oplevet en stigning på 6 procent.

Aarhus Universitet har samlet set øget antallet af videnskabelige publikationer med 23 pct. fra 2009 til 2012, hvor universiteterne samlet har oplevet en stigning på 21 pct. i samme periode.

Styrelsen finder det positivt, at Aarhus Universitet har fremgang i tiltrækningen af eksterne midler til forskning og øger antallet af videnskabelige publikationer.

Viden- udveksling og innovation

6. Videnudveksling og innovation

Universitetet skal som central viden- og kulturbærende institution samarbejde og udveksle viden med det omgivende samfund. Dette afsnit giver et overblik over universitetets arbejde med videnudveksling og innovation.

Regeringen har med den nationale innovationsstrategi "Danmark, Løsningernes Land" fra 2012 sat fokus på videninstitutionernes samarbejde med det omgivende samfund og styrkelse af innovation og entreprenørskab i uddannelserne.

6.1 Strategi og organisering

Aarhus Universitets omstrukturering og faglige udviklingsproces har sat videnudveksling, innovation og entreprenørskab centralt på universitetets dagsorden, bl.a. i universitetets Strategi 2013-2020.

Aarhus Universitet har afsat et samlet budget på 45 mio. kr. for perioden 2011 til 2014 til implementering af universitetets innovationsstrategi Det Entreprenørielle Universitet. Det er visionen, at alle studerende ved Aarhus Universitet skal have mulighed for at følge et ECTS-givende entreprenørskabsfag som en del af uddannelsesforløbet. Aarhus Universitet ønsker, at innovation og entreprenørskab skal integreres bredt i alle uddannelser og resten af universitetets aktiviteter.

Aarhus Universitet er i tæt samarbejde med en række lokale, regionale og statslige aktører, der tilsammen arbejder for at øge universitetets videnudveksling med det omgivende samfund. Her kan blandt andet nævnes Østjysk Innovation, Incuba Science park, Alexandra Instituttet, Aarhus Business, Region Midtjylland m.fl.

Aarhus Universitet har i 2013 gennemført og indgået i forskellige værdiskabende initiativer i forhold til innovation og videnudveksling:

- Dialog med en række store internationale danske virksomheder om styrkelse af erhvervssamarbejdet, herunder drøftelse af konkrete barrierer og muligheder for nye modeller for samarbejdet. Resultaterne heraf er under fortsat behandling
- Indgået i bestræbelser på etablering af Food Kick og i samarbejde om Danish Food Cluster
- Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug ved Aarhus Universitets erhvervssamarbejde.
- Afholdt en intern videnudvekslingskonference, hvor erhvervssamarbejdet var et centralt tema. Konklusionerne herfra er under bearbejdning

- Det tværgående videnudvekslingsbånd har i løbet af hele 2013 arbejdet med brobygning mellem universitetet og samfundet under forskellige former, og bl.a. afholdt møder med hovedområderne og eksterne aktører på innovationsområdet
- Det tværgående videnudvekslingsbånd har igangsat en intern diskussion af incitamenter og meriteringss spørgsmål bl.a. rettet mod erhvervssamarbejdet.
- Health (SUND) har indgået samarbejde med Novo Nordisk.

Universitetsledelsen vil i foråret 2014 drøfte udarbejdelsen af en samlet strategi for universitetets erhvervssamarbejde og virkemidler knyttet hertil. Der er endvidere igangsat en proces for udarbejdelse af en opdateret strategi for teknologioverførsel ved Aarhus Universitet.

6.2 Samarbejde med virksomheder

Aarhus Universitet har i sin Strategi 2013-2020 fastsat strategiske målsætninger for intensivring af samarbejdet med erhvervslivet og den offentlige sektor. Dette vil blandt andet ske gennem undervisning i innovation og entreprenørskab, konkret projektsamarbejde, effektiv videnudveksling, teknologioverførsel, kommerialisering af lovende forskningsideer, karriereservice, alumnearbejde samt konsolidering og udvidelse af universitetets uafhængige myndighedsbetjening.

Konkret vil Aarhus Universitet:

- Styrke og synliggøre sit samarbejde med erhvervslivet og den offentlige sektor gennem konkrete erhvervs- og innovationsrettede aktiviteter.
- Udvikle nye platforme og modeller for erhvervssamarbejdet og dets finansiering.
- Indgå flere samarbejdsaftaler.
- Optage flere erhvervs-ph.d.-studerende og ansætte erhvervsprofessorer.

Universiteterne har i 2012 i alt indgået 2.622 forskningsaftaler med private virksomheder, hvilket omfatter:

- Forskningsaftaler med private virksomheder.
- Aftaler med offentlige forskningsråd, fonde, programmer mv. med inddragelse af virksomheder.
- Forskningsaftaler med private virksomheder med offentlig medfinansiering.

Aarhus Universitet har i 2012 indgået 370 af de 2.622 forskningsaftaler, hvilket er en stigning på 10 procent i forhold til 2011, jf. tabel 6.1.

Tabel 6.1

Forskningsaftaler med virksomheder 2010-2012

	2010	2011	2012	Ændring 2010-12
Københavns Universitet	306	306	370	17 %
Aarhus Universitet	331	336	370	11 %
Syddansk Universitet	76	180	196	61 %
Roskilde Universitet	72	59	47	-53 %
Aalborg Universitet	391	386	556	30 %
Copenhagen Business School	35	46	60	42 %
Danmarks Tekniske Universitet	802	832	771	-4 %
IT-Universitetet i København	7	8	4	-75 %
I alt	2.020	2.153	2.374	15 %

Noter: Kommercialisering af forskningsresultater - Innovation: Analyse og evaluering – udkast til rapport for 2012.

Anm.: Opgørelsen inkluderer i et vist omfang dobbelttælling af tværinstitutionelle forskningsaftaler indgået i fællesskab mellem universiteter og regioner.

Til at understøtte samarbejdet med virksomheder har Aarhus Universitet en række enheder:

- Technology Transfer Office, der arbejder med forskningssamarbejdsaftaler og kommercialisering af forskningsresultater.
- Center for Entreprenørskab og Innovation (CEI), der arbejder med videnudveksling og videnopbygning.
- AU Career, der hjælper med at få studerende og dimittender ud i virksomheder.
- Det Nationale Center for Landbrug og fødevarer (DCA) og Det Nationale Center for Miljø og Energi (DCE) arbejder begge med sektor-specifik videnudveksling.
- AU Executive, der udbyder efter- og videreuddannelse.
- Center for Industrial Corporation (CIC), der arbejder for samarbejde med industrivirksomheder, særligt små og mellemstore virksomheder.

6.3 Strategisk samarbejde med andre videninstitutioner

Aarhus Universitet sætter i strategien 2013-20 særligt fokus på samarbejdet med andre videregående uddannelsesinstitutioner inden for kerneaktiviteter som uddannelse og talent. Aarhus Universitet har en lang tradition for samarbejde med skoler, kommuner og organisationer vedrørende læring. Universitetet er i færd med at etablere et nationalt center for kultur og læring til yderligere udbygning af dette samarbejde om at styrke det danske uddannelsessystem. Aarhus Universitet prioriterer samarbejdet inden for forskning, uddannelse, talentudvikling og videnudveksling med andre universiteter, da det særligt er disse samarbejder, der bidrager til høj kvalitet i forskning, innovation, forskningsbaserede uddannelser samt et sammenhængende udbud.

Aarhus Universitet har samarbejdsaftaler med professionshøjskolen VIA, der bl.a. omfatter forskningsledelse på sundhedsuddannelserne, ligesom Aarhus Universitet er repræsenteret i professionshøjskolen VIA's bestyrelse. Desuden arbejder universitetet på en samarbejdsaftale med professionshøjskolen UCC. Herudover arbejder de enkelte hovedområder med forskellige modeller for at understøtte samarbejdet.

Aarhus Universitet har for eksempel sammen med professionshøjskolen VIA nedsat et koordinationsudvalg, inklusiv de to rektorer, som mødes løbende for at drøfte den overordnede rammeaftale for samarbejdet mellem de to institutioner. Aarhus Universitet varetager desuden

Summer University sammen med professionshøjskolerne. Aarhus Universitet står desuden til rådighed, såfremt professionshøjskolerne ønsker, at Aarhus Universitet skal medvirke i talentudvikling af deres studerende.

Med Århus Universitets fusion med Ingeniørhøjskolen i Århus den 1. januar 2012 fokuseres der på både at styrke diplomingeniøruddannelser og civilingeniøruddannelser, og i samarbejde med professionshøjskolen VIA udbydes diplomingeniør i sundhedsteknologi. Endvidere arbejder en del ansatte på Ingeniørhøjskolen Århus Universitet i perioder helt eller delvist for andre virksomheder, enten som konsulenter eller på delt kvote, uden at der forelægger et partnerskab. Ingeniørhøjskolen Århus Universitet har partnerskabsaftaler med virksomheder, hvor virksomhederne stiller med undervisningskapacitet i længere perioder, for eksempel et semester. Derudover har Aarhus Universitet mange mindre samarbejdsaftaler med blandt andet Metropol, Aarhus Maskinmesterskole, Erhvervsakademi Aarhus mfl.

Aarhus Universitet har et tæt samarbejde med Danmarks Medie- og Journalisthøjskole (DMJX). Samarbejdet blev etableret i 2006 med oprettelsen af Center for Journalistiske Universitetsuddannelser. Dette samarbejde har udviklet sig til i dag at omfatte en international masteruddannelse, kandidatuddannelser, bachelortilvalg, merituddannelse, samarbejde om ph.d.-uddannelse og forskningssamarbejde på det journalistiske område. Aarhus Universitet og DMJX underskrev i slutningen af 2012 en aftale, der indebærer at de to institutioner nedsætter en række fælles arbejdsgrupper, der skal belyse mulighederne for at udvide samarbejdet, der forventes at resultere i en aftale om at indgå i flere fælles uddannelsesaktiviteter. Samarbejdet vil endvidere blive styrket ved, at DMJX i løbet af få år forventes at flytte ind i et nybyggeri i IT-byen Katrinebjerg tæt på Aarhus Universitet.

Aarhus Universitet indgår i et aktivt økosystem af innovationsmiljøer, Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (særligt Alexandra Instituttet og AgroTech), scienceparker som Incuba, Agro Food Park i Skejby og Agro Science Park i Foulum, samt en både lokal, national og international kreds af store og små virksomheder. Brugen af universitetets campus som et link mellem videninstitutioner og det omgivende samfund skal styrkes yderligere, jf. Aarhus Universitets strategi. Aarhus Universitet har blandt andet derfor inviteret relevante aktører til en konference for at finde frem til, hvordan det entreprenørielle økosystem i Aarhus i 2017 skal se ud. iNano og IT-miljøet på Katrinebjerg blev fremhævet som gode modeller til inspiration.

Nationalt Forum for Vidensamarbejde er et nyt netværk etableret af Center for Entreprenørskab og Innovation (CEI) med henblik på at fremme samarbejdet mellem alle aktørerne i videnkæden fra videnproduktion til anvendelse. CEI har samarbejde med de kommunale erhvervsservicecentre om det opsøgende arbejde, ligesom der samarbejdes med Væksthus Midtjylland, Teknologisk institut og Danish Advanced Manufacturing and Research Centre (DAMRC) om at nå ud til virksomhederne.

6.4 Kommercialisering af forskningsresultater

Enheden for teknologioverførsel (Techtrans) på Aarhus Universitet varetager alle de videnudvekslingsaktiviteter, der indeholder problemstillinger i forhold til intellektuel ejendomsret (IPR). En del af aktiviteterne foregår dog også i samarbejde med det offentlige, for eksempel i forbindelse med afprøvning af klinisk udstyr. Når der ikke er IPR involveret, er der flere indgange til Aarhus Universitet, f.eks. i forhold til forskningssamarbejder. Både de enkelte institutter og de nationale centre er engagerede i kommercialisering af forskningsresultaterne.

Tabel 6.2 viser en række nøgletal for universiteternes kommercialiseringsaktiviteter i 2012. Tabel 6.3 viser den specifikke udvikling for Aarhus Universitet i perioden 2010-2012.

Tabel 6.2

Universiteternes kommerialisering 2012, antal og beløb (1.000 kr.)

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	CBS	DTU	ITU	I alt
Indberettede opfindelser	49	61	59	4	52	-	147	-	372
Patentansøgninger	10	37	18	-	13	-	68	-	146
Udstedte patenter	3	4	2	-	1	-	21	-	31
Licens-, salgs- og optionsaftaler (inkl. software)	19	18	7	-	27	-	20	-	91
Samlet licens-portefølje (ekskl. software)	96	50	17	1	18	-	21	-	203
Spinoutvirksomheder	5	5	2	-	1	-	5	-	18
Udgifter til kommerialisering	4.587	7.461	3.401	326	2.283	-	15.924	80	34.063
Indtægter fra kommerialisering	4.400	3.261	900	69	3.945	-	11.443	-	24.018

Kilde: Kommerialisering af forskningsresultater - Innovation: Analyse og evaluering 2012.

Anm.: Opgørelsen inkluderer i et vist omfang dobbelttælling af tværinstitutionel karakter hvor ansøgninger, indberetninger osv. er indgivet i fællesskab af flere institutioner. Opgørelsen af spinoutvirksomheder medregner alene virksomhedsetableringer, hvor der er indgået formelle aftaler om overdragelse af rettigheder til teknologi skabt på universiteter.

Tabel 6.3

Kommerialisering på Aarhus Universitet 2010, 2011 og 2012.

	2010	2011	2012	Ændring 2010-12
Indberettede opfindelser	49	62	61	20 %
Patentansøgninger indgivet	11	33	37	70 %
Udstedte patenter	0	5	4	100 %
Licens-, salgs-, optionsaftaler (inkl. software)	17	8	18	6 %
Samlet licensportefølje (ekskl. Software)	21	21	50	58 %
Spinoutvirksomheder etableret	4	2	5	20 %
Personale til teknologioverførsel (fuldtids Årsværk)	14	16	17	13 %
Udgifter til rettighedsbeskyttelse mv. (i 1.000 kr.)	7.808	7.234	7.461	-5 %
Indtægter fra kommerialisering (i 1.000 kr.)	3.663	2.707	3.261	-12 %

Kilde: Kommerialisering af forskningsresultater – 2010, 2011 og 2012.

I 2012 indberettede universiteterne i alt 372 opfindelser. Aarhus Universitet har i 2012 indberettet 61 opfindelser, hvilket ligger en smule under niveauet i 2011 jf. tabel 6.3.

Aarhus Universitet har indgivet 37 patentansøgninger i 2012, hvilket er 4 ansøgninger mere end i 2011, jf. tabel 6.3. Aarhus Universitet har fået udstedt 4 patenter i 2012 jf. tabel 6.3. Der er væsentligt færre udstedte patenter end indgivne patentansøgninger. Det kan bl.a. skyldes, at patentansøgte rettigheder sælges til erhvervslivet inden patentansøgningen er behandlet.

I 2012 indgik universiteterne 91 nye aftaler om salg af patenter, licenser eller optioner, jf. tabel 6.2. Aarhus Universitet har i 2012 indgået 18 aftaler om salg af patenter, licenser eller optioner, hvilket ligger over niveauet i 2011, men er på niveau med 2010, jf. tabel 6.3.

I 2012 havde universiteterne en samlet portefølje på i alt 203 licensaftaler (software-licenser ikke medregnet). Aarhus Universitet har en portefølje på 50 licenser i 2012.

Aarhus Universitet etablerede 5 nye spinoutvirksomheder ud af de 18, som universiteterne i alt etablerede i 2012. I perioden 2010-2012 blev der samlet etableret 11 spinoutvirksomheder på Aarhus Universitet, jf. tabel 6.3.

Aarhus Universitet havde i 2012 7,5 mio. kr. i kommercialiseringsudgifter, jf. tabel 6.2.

I 2012 havde universiteterne kommercialiseringsindtægter (indtægter fra licensaftaler, salg af patenter eller realisering af ejerandele) på i alt 24 mio. kr. Aarhus Universitet havde indtægter for 3,2 mio. kr.

For at sikre en fortsat stigning i licens-, salgs- og optionsaftaler er Aarhus Universitet i gang med at optimere aftaleindgåelsen via simplificering af processen, som f.eks. standardaftaler og Track-Trace sagsbehandling. Institut- og centerledere og udvalgte forskere skal i stigende grad inddrages blandt andet gennem SCOUT-initiativet, hvor forskere med stor erfaring med teknologioverførsel fungerer som mentorer for de yngre forskere i deres forskningsmiljø og som bindeled mellem universitetets teknologioverførselsenhed og forskningsmiljøet.

6.5 Innovation og entreprenørskab i uddannelserne

Det fremgår af den nationale innovationsstrategi, at uddannelserne skal øge innovationskapaciteten. Entrepenørskab i uddannelserne ses som et bidrag til Danmarks innovationskapacitet. Både danske og internationale undersøgelser viser, at personer, der har modtaget entreprenørskabsundervisning i højere grad skaber virksomheder med højere vækst og overlevelsrate.

Siden 2009 er antallet af studerende på universiteterne, der deltager i entreprenørskabsundervisning generelt øget i takt med, at optaget er steget. I studieåret 2012/2013 har ca. 6 procent (ca. 10.000 studerende) af de studerende på universiteterne deltaget i undervisning, der indeholder entreprenørskab. Andelen er dog stort set uændret siden 2009. For de videregående uddannelser samlet er andelen noget højere på ca. 10 procent. I 2012/2013 har Fonden for Entrepenørskab registreret 270 undervisningsforløb på universiteterne, der indeholder entreprenørskab. 2/3 af fagene med entreprenørskabsindhold udbydes på kandidatniveau (180 forløb), knap en 1/3 på bachelorniveau (64 forløb) og under 1/10 (13 forløb) på ph.d.- niveau.

Tabel 6.4

Andel studerende på universiteterne, der har deltaget i uddannelser med entreprenørskabsindhold, 2010 - 2013

	2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	Stud.	Andel	Stud.	Andel	Stud.	Andel	Stud.	Andel
Københavns Universitet	831	2 %	791	2 %	894	2 %	867	2 %
Aarhus Universitet	1.700	5 %	1.635	5 %	1.490	4 %	1.835	5 %
Syddansk Universitet	1.647	11 %	1.780	11 %	2.358	13 %	2.019	10 %
Roskilde Universitet	348	5 %	335	4 %	280	4 %	218	3 %
Aalborg Universitet	267	2 %	690	5 %	862	6 %	856	5 %
Copenhagen Business School	1.765	13 %	1.978	14 %	2.232	14 %	2.425	15 %
Danmarks Tekniske Universitet	1.017	13 %	1.353	16 %	1.117	13 %	1.178	13 %
IT-Universitetet i København	233	21 %	220	16 %	373	22 %	507	27 %
I alt	7.808	6 %	8.782	7 %	9.606	7 %	9.905	6 %

Kilde: Fonden for Entrepenørskabs årlige analyse "Entrepenørskab fra ABC til ph.d."

Anm. Kolonnen "andel" viser den procentvise andel af den samlede studentermasse

1.835 studerende ud af Aarhus Universitetet godt 36.000 studerende har i 2012/2013 deltaget i undervisning med entreprenørskabsindhold, jf. tabel 6.4. Antallet af studerende, der har deltaget i undervisning med entreprenørskabsindhold er steget med 23 pct. siden 2011/2012. Antallet

af kurser er også steget i den samme periode. Den samlede andel for Aarhus Universitet er på ca. 5 procent, hvilket er under det samlede gennemsnit på 6 procent.

Hertil kommer et betydeligt antal studerende på de af universitetets uddannelser, herunder særligt en række ingeniøruddannelser, hvor innovation og entreprenørskab er integrerede elementer i det samlede uddannelsesforløb.

Aarhus Universitet udbyder entreprenørskabsundervisning på både bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau. Aarhus Universitet har desuden en række supplerende initiativer i regi af Center for Entreprenørskab og Innovation:

- Facilitatorkorps af studerende, der er med til at sprede budskabet (i øjenhøjde) til med-studerende.
- ME2 (Model for Entrepreneurship Education) som al entreprenørskabsundervisning bygges op omkring. Modellen styrker interessen blandt undervisere og studienævn.
- FEU netværk (Forum for EntrepreneurskabsUndervisere) er et vigtigt redskab til det fagligt kollegiale fællesskab, der rækker udover universitetets grænser sammen med Center for Entreprenørskab og Innovations årligt tilbagevendende konference for entreprenørskabsundervisere (nationalt).
- Events (innovationsunivers) på Northside (musikfestival). Festivalen skaber større interesse og synlighed hos kommende studerende.

Iværksættervejledning

Aarhus Universitet tilbyder fra centralt hold gennem Studentervæksthus Aarhus (SVAA) en række iværksætteraktiviteter. Iværksættervejledningen af de studerende foretages således af ansatte ved SVAA, som samtidig løbende arbejder med udvikling af metoder og processer for forløbene. I nogen udstrækning benyttes eksterne mentorer med praksiserfaring, ligesom revisorer, advokater og business angels stilles til rådighed.

SVAA har en række tilbud for studenteriværksættere med fokus på udvikling af iværksætterkompetencerne, og de studerende tilbydes kontormiljø, koncept- og forretningsudvikling, rådgivning og coaching, sparring med peers, oplæg og workshops, rollemodeller, personprofilering, netværk og faciliteret selvrefleksion.

Aarhus Universitet oplever stor interesse fra virksomheder for at deltage i samarbejde med studenteriværksættere – det gælder både i form af, at få studerende til at arbejde med forretningspotentialer i ideer fra virksomheden (Corporate Take-off) eller i at blive matchet med studenter start-ups (Spin-in). Aarhus Universitets studentervæksthus, der permanent huser cirka 125 studerende (75 virksomheder), har i projektperioden for Det Entrepreneurielle Universitet haft 296 ansøgninger fra studerende og optaget 197 i Explore afdelingen.

Herfra er 88 gået videre til Incubator, hvor den egentlige virksomhedsudvikling finder sted, og 32 er for øjeblikket i Vækstafdelingen. Virksomhederne i Vækst forventes i 2013 at have en omsætning på knap 10 mio. kr. og i alt 39 ansatte medarbejdere.

Alle aktiviteter i studentervæksthuset er på nuværende tidspunkt ekstra-curriculære, men der arbejdes på at formalisere læringsprocesserne med henblik på de nye muligheder for honorering af særlige talentforløb på eksamensbeviset. I 2014 arbejdes der med at integrere processerne fra studentervæksthuset i de faglige miljøer sammen med udvidet støtte til vidensamarbejde mellem forskere og virksomheder i det vi kalder Innovation Hubs – faglige og fysiske rammer for udvikling og facilitering af mødet mellem forskere, virksomheder, studerende og iværksættere (studerende, forskere, andre start-ups).

6.6 Praksiselementer i uddannelserne

Det seneste år er der kommet fornyet fokus på, at de videregående uddannelser skal kvalificere studerende til det efterfølgende arbejdsliv. Det forudsætter uddannelser med tættere kontakt til omverdenen og en stærkere kobling mellem teori og praksis. I regeringens Innovationsstrategi er behovet for mere praksis ind i uddannelser et tema – særligt initiativ 19 om at: 'Udbrede praksiselementer på alle uddannelsesniveauer for at understøtte innovation'. Ambitionen er, at studerende i højere grad skal opleve relevansen af deres fag undervejs i studierne med deraf følgende bedre overgang til arbejdsmarkedet.

Praksiselementer kan ikke defineres entydigt som en række undervisningsmåder, men er stærkt knyttet til, hvad der vil give mening på et givent fagområde. Praktik og virksomhedsspecialer er mere eller mindre veldefinerede, mens andre praksiselementer er under stadig udvikling. Universiteterne skal bidrage ved at øge antallet af praksiselementer i alle uddannelser – f.eks. ved at fastsætte rammer herfor i studieordningerne. Alle universitetsuddannelser kan jf. uddannelsesbekendtgørelsens §§ 16 og 22 indeholde projektorienterede forløb i ind- og udland. Universitetet fastsætter muligheden for projektorienterede forløb i den enkelte uddannelses studieordning.

Inddragelsen af praksiselementer i uddannelserne udspringer oftest af konkrete emner på studiet, hvor inddragelse af praksis bliver relevant eller nødvendig. På en lang række af universitetets uddannelser indgår praksiselementer som en naturlig del af uddannelsesforløbet. Særligt i bachelorprojekter og specialer indgår samarbejdet med virksomhederne som et betydeligt praksiselement.

Universitets arbejde med at fremme praksiselementer

Aarhus Universitet oplyser, at AU Alumni (alumni netværk) og AU Career (karrierecenter) stiller faciliteter og kontakter til rådighed, som kan hjælpe studie- og uddannelsesledere i forhold til at få praksiselementer ind i uddannelserne og undervisningen. AU Alumni har for eksempel kontakt til mange alumner, som kan anvendes som gæsteforelæsere eller case-stillere til undervisningen, og AU Career har kontakt til en lang række virksomheder, som gerne stiller sig til rådighed med opgaver, praktikforløb mv.

Som eksempler på hovedområdernes arbejde med at øge omfanget af praksiselementer i uddannelserne kan nævnes:

- På Science and Technology (TEK/NAT) laves mange større opgaver/projekter (f.eks. bacheloropgaver og kandidatspecialer) enten indenfor virksomhedsudbudte emner og/eller i virksomhedstilknyttede emner.
- På Science and Technology (TEK/NAT) undersøges bl.a. muligheder for et entreprenørskabs-praktikforløb på diplomingeniøruddannelsen.
- Kandidatuddannelsen i statskundskab indeholder et særligt seminar i samarbejde med Aarhus Kommune, hvor traditionel forskningsbaseret undervisning kobles med praksis i kommunen som baggrund for en skriftlig opgave.
- AU Hernings mentorvirksomhedsordning tilknytter de studerende til en mentorvirksomhed under deres uddannelse (Business and Social Science / SAMF).
- En række uddannelser samarbejder med byens kulturinstitutioner, hvor fokus (sammen med professionshøjskolen VIA's Creative Industries-uddannelser) er kulturel innovation som led i Aarhus Universitets samarbejde med Kulturbry 2017 og Fonden 2017.

Aarhus Universitet oplyser, at virksomhederne nævner en række fordele ved studentersamarbejder:

- målrettet rekruttering

- at der stilles spørgsmål ved normer og gældende praksis
- indflydelse på fremtidens medarbejdere
- samt øget kendskab til virksomheden

Obligatoriske og valgfrie projektorienterede forløb

Kun enkelte uddannelser på Aarhus Universitet indeholder et obligatorisk projektorienteret forløb. På hovedområdet Health (SUND) rummer alle professionsrettede uddannelser ganske omfattende obligatoriske forløb direkte i praksis. Desuden er der under hovedområdet Arts (HUM) mulighed for både projektorienterede forløb eller feltstudier på langt de fleste uddannelser.

Størstedelen af kandidatuddannelserne på Aarhus Universitet giver mulighed for valgfrie projektorienterede forløb. Under området Health (SUND) giver ca. 45 pct. af fakultetets uddannelser mulighed for projektorienterede forløb – hvilket kun kan tages på kandidatuddannelserne. På området Business and Social Science (SAMF) er der mulighed for projektorienterede forløb på ca. 87 pct. af kandidatstudieordningerne. På området Science and Technology (TEK/NAT) er det kun diplomingeniøruddannelserne, der opererer med projektorienterede forløb, hvilket udgør ca. 45 pct. På området Arts (HUM) gives der mulighed for projektorienterede forløb på 88 pct. af kandidatuddannelserne (50 ud af 57) samt 36 pct. af alle uddannelser generelt (bachelor, kandidat og tilvalg).

Kvalitetssikring af projektorienterede forløb

Der arbejdes på alle hovedområder med at kvalitetssikre eller øge omfanget af praksiselementer i uddannelserne. Metoden for kvalitetssikring af projektorienterede forløb varierer på nuværende tidspunkt hovedområderne imellem.

På Health (SUND) udarbejder den studerende en aftale med værtsinstitutionen som fagligt godkendes af, en af studieleder tildelt, faglig vejleder. Som en del af aftalen tilknyttes desuden en vejleder på værtsinstitutionen.

På området Business and Social Science (SAMF) bliver studerende, der er i projekt orienteret forløb som en del af deres uddannelse tilknyttet en vejleder. Derudover har nogle uddannelser en fast projektkoordinator, som står for kontakten til virksomhederne. På statskundskab sendes et spørgeskema til studerende, der har været i projektorienteret forløb. Dette behandles i studievejledningen og evt. i studienævnet.

Der arbejdes på sikring af klarere målbeskrivelser og sikring af kvaliteten af projektorienterede forløb, så studerende kommer ud i virksomheder, hvor forløb er relevant, og at der i virksomhederne er kapacitet til at give forløbet de nødvendige faglige dimensioner. Dertil kommer bedre dokumentation for, at det projektorienterede forløb kvalificerer til tildeling af de planlagte ECTS-point. Universitetets karrierecenter arbejder med virksomhedssamarbejder, hvor der er faglig kapacitet til at have studerede i projektorienterede forløb. Der er fokus på at gøre kravene til de studerende mere ens samt at udbygge evalueringspraksissen. Der er konkret nedsat en arbejdsgruppe på området Business and Social Science (SAMF), der skal se nærmere på ovenstående.

På området Science and Technology (TEK/NAT) er der etableret faste roller, procedurer og kriterier for kvalitetssikring af projektorienterede forløb ved ingeniørhøjskolen på Aarhus Universitet (ASE). Retningslinjerne er tilgængelige på ASE's studieportal på nettet.

6.7 Konklusion

6.7.1 Samarbejde med virksomheder

Aarhus Universitet har i 2012 indgået 370 af de 2.622 forskningsaftaler, hvilket er en stigning på 10 procent i forhold til 2011.

Styrelsen anerkender, at omfanget af forskningsaftaler med virksomheder er øget målt i antal.

6.7.2 Strategisk samarbejde med andre videninstitutioner

Aarhus Universitet prioriterer samarbejdet inden for forskning, uddannelse, talentudvikling og videnudveksling med andre universiteter. Aarhus Universitet har desuden tætte samarbejdsaftaler med bl.a. professionshøjskolen VIA og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole (DMJX). Desuden arbejder universitetet på en samarbejdsaftale med professionshøjskolen UCC.

Styrelsen anerkender, at Aarhus Universitet har et regionalt engagement og samarbejde. Styrelsen forventer, at Aarhus Universitet samtidig overvejer, om der er givtige samarbejdsmuligheder med de regionale erhvervsakademier.

6.7.3 Kommercialisering af forskningsresultater

Aarhus Universitet oplever generelt fremgang inden for kommercialisering af forskningsresultater, eksempelvis er universitetets samlede licensportefølje (ekskl. Software) øget fra 21 i 2011 til 50 i 2012.

Det er en målsætning i regeringens innovationsstrategi, at antallet af licens-, salgs- og optionsaftaler fra 2011 til 2020 mere end fordobles. I 2012 indgik universiteterne 91 nye aftaler om salg af patenter, licenser eller optioner. Aarhus Universitet har i 2012 indgået 18 aftaler om salg af patenter, licenser eller optioner, hvilket ligger over niveauet i 2011.

Aarhus Universitet har som del af sin strategi besluttet, at omfanget af teknologioverførsel og forskningsbaseret innovation mellem universitetet og erhvervslivet skal øges. Universitetets enhed for teknologioverførsel (TTO - Technology Transfer Office) arbejder med at indfri strategien inden for to primære arbejdsområder. Det ene arbejdsområde relaterer sig til forsknings-samarbejde, og det andet vedrører arbejdet med patenterbare opfindelser. For at sikre en fortsat stigning i licens-, salgs- og optionsaftaler er Aarhus Universitet i gang med at simplificere processer, som f.eks. standardaftaler, Track-Trace sagsbehandling og styrket rådgivning lokalt i forskningsmiljøerne om forøgelse af volumen af forskningssamarbejdsaftaler og indberetninger.

Styrelsen anerkender, at Aarhus Universitets kommercialiseringsarbejde er inden i en god udvikling og vil følge effekten af universitetets initiativer.

6.7.4 Entreprenørskab i uddannelserne

1.835 studerende ud af Aarhus Universitetet godt 36.000 studerende har i 2012/2013 deltaget i undervisning med entreprenørskabsindhold. Antallet af studerende, der har deltaget i undervisning med entreprenørskabsindhold er steget med 23 pct. siden 2011/2012. Antallet af kurser er også steget i den samme periode. Den samlede andel for Aarhus Universitet er på ca. 5 procent, hvilket er under det samlede gennemsnit på 6 procent.

Styrelsen anerkender, at antallet af studerende, der har deltaget i undervisning med entreprenørskabsindhold er steget med 23 pct. siden 2011/2012, og at universitetet arbejder med at udvikle forskningsbaseret entreprenørskabsundervisning, bl.a. i regi Center for Entrepreneurship and Innovation.

6.7.5 Praksiselementer i uddannelserne

Aarhus Universitet oplyser, at AU Alumni og AU Career stiller faciliteter/kontakter til rådighed, som kan hjælpe studie-/uddannelseslederne i forhold til at få praksiselementer ind i uddannelserne. Universitetet oplyser, at AU Alumni har kontakt til mange alumner, som vil kunne være gæsteforelæser/case stillere til undervisningen, og AU Career har kontakt til en lang række virksomheder, som gerne stiller sig til rådighed med opgaver, projektorienterede forløb mv.

Styrelsen anerkender, at universitetet har fokus på at inddrage praksiselementer i uddannelserne og finder det samtidig vigtigt, at universitetet sikrer, at studerende og undervisere har kendskab til de ressourcer og muligheder, der findes i regi af AU Alumni og AU Career.

Campus

7. Campus og strategisk fysisk planlægning

Universiteternes bygninger udgør samlet 2 mio. kvadratmeter og langt hovedparten af bygninger er ejet af Bygningsstyrelsen. Aarhus Universitet anvender ca. 700.000 kvadratmeter. Dette afsnit giver et overblik over universitetets strategisk fysiske planlægning.

7.1 Campusstrategi og campusplaner

Aarhus Universitet ønsker, at det nuværende campusområde i Aarhus styrkes og udbygges ved at samle de faglige miljøer på og omkring campusområdet, og det er en central prioritet for Aarhus Universitet på sigt at kunne inddrage arealet på Nørrebrogade, hvor Aarhus Sygehus' bygninger i dag er beliggende. Aarhus Universitet vil derigennem kunne fastholde et samlet campus i centrum af Aarhus.

7.2 Arealforbrug fra 2008-2012

Aarhus Universitet har siden 2008 forøget arealforbruget med ca. 12 procentpoint svarende til ca. 55.000 m² brutto fra 604.000 m² i 2008 til 676.000 m² i 2012, jf. tabel 7.1. Mens uddannelsesområdet har været relativt stabilt, er forskningsområdet faldet og området andet er steget.

Tabel 7.1

Aarhus Universitets samlede bygningsmasse (1.000 m²), 2008-2010

	2008	2009	2010	2011	2012
Uddannelse	77	70	84	69	84
Forskning	326	263	260	275	284
Andet	201	294	256	244	308
Heraf stalde m.m.	72	72	49	33	16
Samlet bygningsareal	604	628	601	587	676
Indeks	100	104	100	97	112
Samlet bygningsareal ekskl. stalde m.m.	532	556	552	554	660

Kilde: Danske Universiteters Statistiske Beredskab og Aarhus Universitet.

Anm.: Aarhus Universitet anfører, at datagrundlag vedr. bygninger i løbet af det seneste år er blevet forbedret, idet en omfattende gennemgang og justering af oplysninger vedr. bygninger, som indgik i Aarhus Universitet i forbindelse med de tidligere fusioner med universiteter og sektorforskningsinstitutioner har fundet sted, fordi bygningerne ikke tidligere var registreret efter samme systematik. Justeringerne er næsten tilendebragt, og alle bygninger registreres nu efter samme retningslinjer. Det betyder, at en mindre del af den samlede stigning skyldes tekniske/opgørelsesmæssige justeringer. End-

videre er den viste reduktion i arealet til stalde m.m. er udtryk for dels en faktisk opsigelse af bygninger indeholdende stalde, dels tekniske/opgørelsesmæssige justeringer.

Aarhus Universitet har øget sin omsætning i forhold til arealforbruget i perioden fra 8,8 mio. kr. pr. 1000 m² til 9,2 mio. kr. pr. 1000 m² som vist i Tabel 7.2.

Tabel 7.2

Omsætning i mio. kr. pr. 1.000 m², 2008-2010

	2008	2009	2010	2011	2012
Uddannelse	17,4	20,0	17,5	22,9	20,8
Forskning	10,9	14,5	15,0	14,6	14,2
Andet	1,9	1,5	1,8	2,0	1,4
Samlet bygningsareal	8,8	9,0	9,7	10,3	9,2

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af Danske Universiteter og Aarhus Universitet.

Aarhus Universitet har forøget bestanden af studerende med 27 procent og personale med ca. 22 procent fra 2008-2012. I tabel 7.3. nedenfor ses, at studenterårsværk i forhold til arealforbrug er faldet med ca. tre studenterårsværk pr. 1000 m² svarende til ca. otte procent og steget med ca. et personaleårsværk pr. 1000 m² svarende til ca. ni procent i perioden 2008-2012.

Tabel 7.3

Studerenter- og personaleårsværk pr. 1.000 m², 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Studerenterårsværk	39,5	31,8	34,8	37,8	36,3
Personaleårsværk	10,9	11	12	12,8	11,8

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af Danske Universiteters statistiske beredskab og Aarhus Universitet.

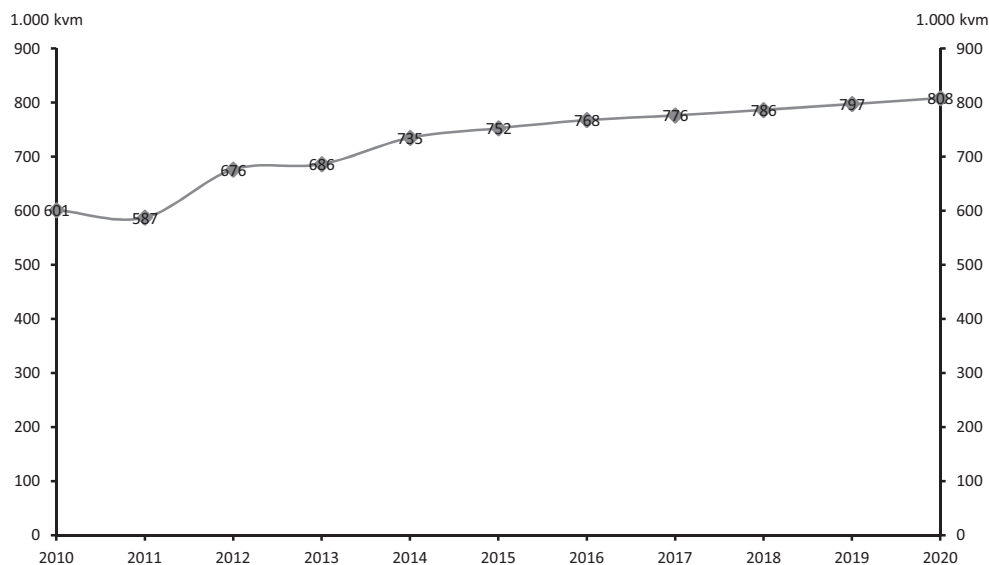
7.3 Prognose

I prognosen antages, at en forøgelse af omsætning betyder et forøget arealbehov, idet forholdet mellem areal og omsætning fastholdes over tid i prognosen.

Figur 7.1 viser det faktiske arealforbrug i perioden 2008-2012. Fra 2013-2020 vises prognosen for Aarhus Universitets arealbehov, jf. nedenstående afsnit om strategiske udfordringer. Figuren viser et arealbehov, der stiger fra 686.000 m² i 2013 til 808.000 m² i 2020, dvs. en stigning på ca. 122.000 m² i perioden 2014-2020.

Figur 7.1

Faktisk arealforbrug og prognosticeret arealbehov, Aarhus Universitet, 2010-2020

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

7.4 Forventede arealdispositioner

I tabel 7.4 er indført arealeffekten af Aarhus Universitets igangværende og planlagte ejendomsdispositioner, herunder også forventede udvidelser som følge af statens investering i laboratorier. Areal effekten er angivet i det år, hvor dispositionen forventes gennemført.

Tabellen viser, at Aarhus Universitets planlagte ejendomsdispositioner i perioden 2013-2020 udgør en samlet arealtilgang på ca. 79.000 m² og en samlet arealafgang på ca. 56.000 m². Samlet forøger Aarhus Universitet således sit arealforbrug med ca. 23.000 m² i perioden.

Tabel 7.4 Gennemførte, igangværende og planlagte ejendomsdispositioner (1.000 m²), 2013-2020

Bygning	Sted/adresse	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017-20	Sum 2013-2020
1090	Kasernen, Høegh Guldbergsgade 10			1.530					
3120	Gustav Wieds Vej						711		
3420	IHA, Dalgas Avenue 2					24.881			
3430	IHA, Dalgas Avenue 12					3.096			
4208	Moesgård, nedrevet hal		1.257						
4290	Moesgård pavilloner			700					
4640	Frichshuset, Hermodsvej 20				4.854				
5106	Finlandsgade 2				600				
5126	Finlandsgade 26	1.784							
5789	Finlandsgade 24B	1.403							
5863	Brendstrupgårdsvej 2					80			
6360	Jydevad	655							

Bygning	Sted/adresse	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017-20	Sum 2013-2020
6610	Askov kontrakt 60 og 66	619							
6910	Årslev kontrakt 34, 39, 40 og 42	692							
6910	Årslev kontrakt 44 og 45			1.206					
6910	Årslev kontrakt 14, 22 og 43			1.411					
6910	Årslev kontrakt 21				1.000				
7230	Emdrupvej 72			1.010					
7410	Risø, tidligere for meget registreret areal		1.645						
7420	Opsigelser i Risø, Roskilde							14.000	
8610	Silkeborg, tidligere for meget registreret areal		201						
8800	Mønsted feltstation			740					
8810	Foulum, Blichers alle	14.085							
Div.	DJF, tidligere for meget registreret areal		5.447						
Se note	Afgang pga. indflytn. til Campus Aarhus								
	Afgang i alt (brutto m²)	19.238	8.550	6.597	6.454	28.057	711	14.000	55.819
1115	Health, nybyggeri i parken						13.197		
1130	Biokæden						5.600		
1236	Grønnegården, Anatomi				705				
1485	Nobelparken, Jens Chr. Skous vej 2	3.882							
1590	Gustav Wieds Vej 14, iNANO		8.924						
1630	Høegh-Guldbergs Gade 6, AIAS	806		2.151					
1633	Høegh-Guldbergs Gade 6B	760							
Se note	Kommunehospitalet, Aarhus								
1910	Tidl. VIA-bygning på Lille Barnow					14.745			
2610	Bygning S, Vester Ringgade 51		12.325						
2910	Kringelled 4, ST		518						
3110	Væksthusene, nybygning				1.000				
3210	Navitas, nybyggeri				15.208				
3420	IHA, Dalgas Avenue 2		24.881						
3430	IHA, Dalgas Avenue 12		3.096						
4420	Moesgård, tidligere uregistrerede arealer		11.762						
4220	Moesgård, udvidelse i eksisterende				1.657				
4220	Moesgård, ny bygning				1.640				
5106	Finlandsgade 6-8, Eksamens-lokaler	1.933							
5120	EL-con, Finlandsgade 20				3.718				
5123	Helsingforsgade 10, 3.	472							
5125	Finlandsgade 22, IHA		5.541						
5126	Finlandsgade 26		1.784						
5132	Katrinebjergvej 89, 2.			700					
5220	Jens Baggesens Vej 51-53	2.554							
5250	Hangøvej 2			3.189					

Bygning	Sted/adresse	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017-20	Sum 2013-2020
5335	Finlandsgade 21, IT-hjørnet	8.691							
5350	Finlandsgade 27 + 27c	802							
5420	Helsingforsgade 27, 1.		686						
5540	Katrinebjergvej 105		161						
5620	Paludan Müllersvej 48	1.111							
5789	Finlandsgade 24B		1.403						
5794	Åbogade 40		565						
5820	Hvidbjergvej 21, Påskehøj-gaard		2.470						
5863	Brendstrupgårdsvej 2			80					
7210	Udvidelser + bygn. C, Em-drup							15.000	
8001	Birk Centerpark 15, HIH		1.126						
8410	Kalø, tidligere uregistrerede arealer		675						
8810	Foulum, Biogashal		1.943						
8810	Foulum, Økohal		1.627						
Tilgang i alt (brutto m²)		21.011	79.487	6.120	23.928	14.745	18.797	15.000	78.590
Total (brutto m²)		1.773	70.937	-477	17.474	-13.312	18.086	1.000	22.771

Kilde: Aarhus Universitet.

Anm.: Aarhus Universitet anfører, at i løbet af de igangværende processer med udarbejdelse af masterplan for den fysiske udvikling af universitetets samlede areal frem mod 2028 og forhandlinger om den forventede overtagelse af Aarhus Sygehus' bygninger på Nørrebrogade vil arealerne for henholdsvis afgang pga. indflytning til Campus Aarhus og Kommunehospital Aarhus blive fastlagt. Se også note til tabel 7.1.

7.5 Overblik over strategiske udfordringer

Aarhus Universitet har udarbejdet "Visionsplan 2010-2028 for den fysiske udbygning af Aarhus Universitet" og er i gang med at udarbejde en masterplan for den fysiske udvikling af universitetets samlede areal frem mod 2028 og for de følgende år.

Universitetet har et langsigtet perspektiv, og universitetets aktuelle planlægningsarbejde rækker længere end 2020. Prognosen tager udgangspunkt i universitetets bygningsareal ultimo 2013, og det antages, at en forøgelse af omsætning betyder et forøget arealbehov, idet forholdet mellem areal og omsætning fastholdes over tid i prognosen, men i de fleste byggeprojekter vil der efter en konkret beregning finde en fortætning af arealanvendelsen sted.

Med udgangspunkt i Aarhus Universitets "Strategi 2013-2020" og forventningerne til udviklingen i uddannelse og forskning generelt er universitetets samlede udbygningsbehov for perioden prognosticeret. Der er efter budgetoverslagsårene forudsat forskellige vækstforløb for henholdsvis uddannelse, basisforskningsmidler og eksterne forskningsmidler samt øvrige omkostninger. Der forventes som udgangspunkt ikke behov for arealudvidelser til uddannelsesformål; derimod forventer Aarhus Universitet som et forskningsintensivt universitet et betydeligt behov for udvidelse af arealer til forskningsformål.

Aarhus Universitet anlægger et konservativt estimat i sin prognose for udviklingen i universitetets bygningsbehov. Universitetets beregnede udbygningsbehov er i 2020 derfor lavere end ministeriets beregninger, men til trods for den forsigtige prognose har universitetet opgjort det samlede udbygningsbehov for hele universitetet til ca. 233.000 m² i 2028. Heri indgår også lokaler til flytning af nogle af Aarhus Universitets aktiviteter til Aarhus og til Emdrup svarende til knap 50.000 m². Der indgår endvidere lokaler til andre, universitetsnære formål (forskerparker, spinoutvirksomheder, boliger til studerende og gæsteforskere, serviceerhverv mv.), skøns-

mæssigt sat til 36.000 m². På længere sigt vil dele af disse aktiviteter kunne konverteres til universitetsformål, når behovet viser sig herfor. Opsigelser af lejemål på andre lokaliteter på ca. 75.000 m² som følge af flytningerne af aktiviteter til Aarhus og Emdrup indgår ikke i opgørelsen af udbygningsbehovet, idet der er tale om lejemål, der ikke vurderes at kunne imødekomme udviklingsbehovet. Universitetet forventer endvidere en række andre dispositioner i form af allerede planlagte nybyggerier, opsigelse af lejemål samt salg. Disse dispositioner indgår heller ikke i opgørelsen af udbygningsbehovet. Når såvel udbygningsbehov, fraflytninger som andre dispositioner ses under et, vil en fuld imødekommelse af Aarhus Universitets bygningsbehov betyde en udvidelse af universitetets areal i 2028 med ca. 130.000 m².

Når der ses bort fra allerede planlagte byggeprojekter i perioden frem mod 2020 reduceres universitetets samlede udbygningsbehov i 2028 fra ca. 233.000 m² til ca. 195.000 m² (ekskl. fraflytninger) hvoraf knap 175.000 m² ønskes placeret i Aarhus og resten i Emdrup.

Aarhus Universitet forventer, at behovet først og fremmest imødekommes gennem en overtagelse af Aarhus Sygehus' bygninger på Nørrebrogade, der ligger inden for rammen af et konservativt estimat for det fremtidige bygningsbehov. Der lægges i de igangværende forhandlinger mellem Region Midtjylland, Bygningsstyrelsen og Aarhus Universitet op til, at bygningerne kan overtages i 2019, hvorefter ombygning og indretning af lokalerne og området kan gå i gang. Aarhus Universitet ønsker i perioden inden da at gennemføre en international arkitektkonkurrence om udvikling af hospitalsområdet, som sikrer den bedst mulige sammenhæng til Universitetsparken og udvikling af det i forvejen unikke campusområde.

7.6 Konklusion

På baggrund af prognoseberegningerne vil Aarhus Universitet indtil 2020 have et forventet merarealråderum på ca. 122.000 m², jf. figur 7.1. Som udgangspunkt kan merarealråderum søges efterkommet gennem nybyggeri/eksterne lejemål, gennem arealeffektivisering eller gennem en kombination af begge.

Aarhus Universitet har planlagt en række nybyggerier og andre ejendomsdispositioner, som på mellemlang sigt (perioden fra 2013 til 2020), jf. tabel 7.4 vil forøge universitetets arealdisposition med ca. 23.000 m².

Det betyder, at for Aarhus Universitet er omfanget af de forventede ejendomsdispositioner ca. 100.000 m² mindre end merarealråderumet.

Styrelsen vil følge, hvordan Aarhus Universitet planlægger universitetets bygningsbehov, herunder universitetets arbejde med "Visionsplan 2010-2028 for den fysiske udbygning af Aarhus Universitet".

FORKORTELSER

AU	Aarhus Universitet
CBS	Copenhagen Business School - Handelshøjskolen
DTU	Danmarks Tekniske Universitet
ITU	IT-Universitetet i København
KU	Københavns Universitet
RUC	Roskilde Universitet
SDU	Syddansk Universitet
AAU	Aalborg Universitet
HUM	Det humanistiske hovedområde
SAMF	Det samfundsvidenskabelige hovedområde
SUND	Det sundhedsvidenskabelige hovedområde
TEK	De tekniske videnskabers hovedområde
NAT	Det naturvidenskabelige hovedområde
LVU	Lange videregående uddannelser
MVU	Mellemlange videregående uddannelser
KVU	Korte videregående uddannelser
KA	Kandidatuddannelser
BA	Bacheloruddannelser
VIA	VIA University College (professionshøjskole)
UCM	Professionshøjskolen UCM
UCC	Professionshøjskolen UCC
STÅ	Studenterårsværk
ECTS	European Credit Transfer System (60 ECTS svarer til et års fuldtidsstudium)
VIP	Videnskabeligt personale
DVIP	Deltidsbeskæftiget videnskabeligt personale
UDS	Styrelsen for Videregående Uddannelser
KOT	Den Koordinerede Tilmelding
IKT	Informations- og kommunikationsteknologi
IPR	Intellectuel ejendomsret (Intellectual Property Rights)

Aarhus Universitet

Opfølgning på Aarhus Universitets årsrapport for 2012

Generelt om universiteternes årsrapporter

I overensstemmelse med Uddannelsesministeriets tilsynsforpligtelse som fastsat i universitetsloven har Styrelsen for Universiteter og Internationalisering (UI) gennemgået universiteternes årsrapporter for 2012, institutionsrevisorernes revisionsprotokollater, samt Rigsrevisionens erklæringer og beretninger.

Universiteterne indgik juni 2012 nye udviklingskontrakter for perioden 2012-2014 med uddannelsesministeren. Udviklingskontrakterne indeholdt for første gang fire pligtige mål, som uddannelsesministeren havde udpeget og 3-5 selvvalgte mål, som universiteterne havde udpeget på baggrund af deres strategier og udfordringer i den kommende periode. Målene blev af hvert enkelt universitet konkretiseret i ét eller flere målepunkter.

Der er samlet 128 målepunkter i universiteternes udviklingskontrakter, og ca. 65 pct. eller 85 af målepunkterne for 2012 er nået. 19 målepunkter er ikke nået, som forventet i 2012 og 10 målepunkter er kun delvist nået. 14 målepunkter skulle ikke opgøres eller kunne ikke opgøres i 2012. Samlet er en stor del af målene for 2012 nået, og der er generelt i universiteternes udviklingskontrakter en tilfredsstillende målrapportering.

Det er UI's forventning, at universiteterne vil nå de aftalte målepunkter i kontraktperioden, der løber frem til 2014, og at det har en høj prioritet hos universiteterne, at de korrigerende initiativer har den forventede effekt, så målene nås i kontraktperioden.

De fire pligtige mål i udviklingskontrakterne for 2012-14 var:

- Bedre kvalitet i uddannelserne
- Bedre sammenhæng i uddannelsessystemet
- Hurtigere igennem
- Øget innovationskapacitet

Bedre kvalitet i uddannelserne

Universiteterne har i udviklingskontrakterne 23 målepunkter for bedre kvalitet i uddannelserne. Godt 50 pct. af målene for 2012 er nået. Bedre kvalitet i uddannelserne er det pligtige mål, der har flest målepunkter tilknyttet, men også det pligtige målområde hvor det synes vanskeligst for universiteterne at indfri forventningerne. UI forventer, at universiteterne inden for kontraktperioden når målene i for bedre kvalitet i uddannelserne.

28. juni 2013

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3395 1200

Telefax 3395 1300

E-post ui@ui.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 2090 5808

Ref.-nr. 12/092856-10

Bedre sammenhæng i uddannelsessystemet

Universiteterne har i udviklingskontrakterne 18 målepunkter for bedre sammenhæng i uddannelsessystemet, målopfyldelsen er ca. 70 pct., idet 13 af 18 målepunkter for 2012 er nået. Det ser ud til at være realistisk at nå de aftalte målepunkter for området inden for kontraktperioden.

Hurtigere igennem

Universiteterne har i udviklingskontrakterne 17 målepunkter for hurtigere igennem. Ca. 60 pct. af målepunkterne for 2012 er nået. Knap en fjerdedel eller fire af målepunkterne inden for målområdet hurtigere igennem er ikke opfyldt. Der er altså knyttet visse vanskeligheder til at indfri forventningerne til dette område. Målene understøttes på længere sigt af initiativerne i SU-reformen. UI forventer, at universiteterne inden for kontraktperioden når målene for hurtigere igennem.

Øget innovationskapacitet

Universiteterne har i udviklingskontrakterne 20 målepunkter, som skal bidrage til øget innovationskapacitet. 75 procent af målepunkterne for 2012 er nået. Målrapporteringen tyder på, at målepunkterne vedr. innovationskapacitet er i en god gænge.

**Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering**

1. Opfølgning på målrapporteringen

AU's rapportering er tilfredsstillende, idet AU i sin målrapportering har en skematisk gennemgang af udviklingskontraktens målepunkter samt at der er anført igangsatte initiativer, der skal sikre, at ikke-opfyldte målepunkter nås.

AU har opfyldt 6 af i alt 12 målepunkter for kontraktperioden. To mål er ikke opfyldt og fire mål er ikke opgjort, heraf skulle to mål ikke opgøres for 2012 ifølge udviklingskontrakten.

Tabel 1. Målopfyldelse for 2012

Målepunkter	Antal
Opfyldt	6
Delvist opfyldt	
Ikke opfyldt	2
Ikke opgjort	4
I alt	12

Kilde: AU's årsrapport 2012 og AU's udviklingskontrakt for 2012-14

UI noterer sig med tilfredshed, at AU forventer, at alle 12 målepunkter er nået ved kontraktperiodens udløb.

UI bemærker med tilfredshed, at AU har opfyldt målet for gennemførelsestid for såvel bachelor- som kandidatuddannelserne samt at AU har øget antallet af studerende og forskere, som gennem det rullende universitet underviser på gymnasiet og dermed mere end opfyldt måltallet for 2012.

UI har bemærket, at AU's målrapportering tyder på en særlig udfordring i forhold til målepunktet vedr. antal studerende på AU Summer University, hvor aktiviteten er faldet. AU beskriver tilfredsstillende initiativer for at rette op på målet.

UI bemærker ligeledes, at AU ikke har nået målet for intern og ekstern finansiering af AU's interdisciplinære centre. Centrene har i løbet af 2012 arbejdet med at etablere sig. AU forventer dog, at målet opfyldes fremadrettet.

AU har i årsrapporten skrevet, at opgørelsen af *målepunkt 9* om forskningsimpact er opgjort på baggrund af en opgørelse foretaget af NORIA-net under NordForsk, men det har ikke været muligt at genskabe udgangstallet på baggrund af denne database. AU har indledt et samarbejde med Centre for Science and Technology Studies (CWTS) under universitetet i Leiden og får nu adgang til CWTS's forskningsdatabase, som vil være datagrundlaget i kontraktperioden. UI er indforstået med denne justering, når det samme mønster for målniveauet indarbejdes i måltallene for de kommende år.

UI anmoder AU om at eftersende oplysninger for målepunktet vedr. det økonomiske omfang af samarbejdsaftaler med det omgivende samfund samt for målepunktet vedr. eksterne midler fra udenlandske kilder, når disse foreligger.

Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering

Herudover har UI ikke behov for supplerende redegørelser for målopfyldelsen.

2. Opfølgning på revisionen

UI skal bede universitetet om at redegøre for, om de forhold, som Rigsrevisionen har fremhævet, er afklarede, og hvad universitetet har gjort for at sikre, at der ikke fremover opstår problemer hermed.

Vedrørende universitetets udviklingskontrakt samt registrering af data og opfølgning på opfyldelsen af målene i udviklingskontrakt:

Rigsrevisionen vurderer, at forretningsgange og interne kontroller på det gennemgæede område fungerede tilfredsstillende og opfyldte kravene til en god og pålidelig forvaltning. Universitetet havde etableret procedurer for en løbende registrering af data vedrørende målene i udviklingskontrakten samt tilrettelagt en hensigtsmæssig opfølgning på opfyldelsen af udviklingskontraktens mål for 2012. Vurderingen er især baseret på følgende:

- AU's nye udviklingskontrakt for 2012-2014 har mål og målepunkter, som er operationelle og styringsrelevante. Rigsrevisionen anbefalede ved revisionen, at AU udarbejdede en samlet oversigt over definitioner og metoder for registrering og opgørelse af alle målepunkter i udviklingskontrakten, da dette kunne understøtte opfølgningen på målopfyldelsen.
- AU har tilrettelagt hensigtsmæssige procedurer for opfølgning på udviklingskontraktens mål for 2012.
- AU's procedurer sikrer en løbende registrering af data vedrørende mål i udviklingskontrakten.
- Gennemgangen af stikprøverne for de udvalgte målepunkter viste, at registreringerne var tilfredsstillende dokumenteret.

Rigsrevisionen fandt det positivt, at AU ville gennemgå indskrivningskoderne for kandidatoptaget i 2012 på baggrund af de seneste års fusioner på AU for at sikre, at der fastlægges en retvisende udgangsposition i 2012 for udviklingskontraktens målepunkt 4.

Rigsrevisionen anbefalede endvidere, at AU overvejer at registrere den tidligere uddannelsesinstitution i STADS for studerende, der ansøger om direkte optagelse

på kandidatstudiet på baggrund af en adgangsgivende eksamen fra andre uddannelsesinstitutioner. Denne oplysning fremgår på nuværende tidspunkt alene af eksamensbeviset.

Vedrørende AU's lønadministration:

- Revisionen viste, at den organisatoriske tilrettelæggelse af lønområdet generelt er hensigtsmæssig med en klar opgave- og ansvarsfordeling. Rigsrevisionen vurderede, at forretningsgange og interne kontroller generelt fungerede tilfredsstillende, og at lønsagerne var veldokumenterede.
- Rigsrevisionen konstaterede ved revisionen, at AU havde tilrettelagt lønadministrationen med fokus på kontrol af uddata og ikke på inddata, som forudsat i systemanvendelsen af SLS.
- Det var Rigsrevisionens vurdering, at fremgangsmåden gjorde universitetets forretningsgange mindre sikre, da den manglende inddatakontrol kan medføre øget behov for fejlretninger samt en risiko for besvigelser.
- Universitetet bemærkede hertil, at ledelsen i lønadministrationen havde valgt at påtage sig de risici for svig og fejl, som det medfører ikke at foretage godkendelse af indrapporteringerne inden lønkørsel. Universitetet har i stedet lagt vægt på uddatakontrollen, der udføres af en anden end indrapportøren for herved at sikre, at kravet om funktionsadskillelse er opretholdt. Uddatakontrollen sker umiddelbart efter frigivelsen af lønkørslen og før udbetaling.
- Revisionen bekræftede, at uddatakontrollen blev gennemført umiddelbart efter lønkørslen og viste, at den udførte uddatakontrol var grundig og omhyggelig. Rigsrevisionen fandt, at indholdet af uddatakontrollen og de særlige kompenserende foranstaltninger, der er indført, bør være beskrevet i en vejledning. AU erklærede sig enig i dette og oplyste, at vejledningen var under udarbejdelse.
- Rigsrevisionen skal understrege, at det med de valgte forretningsgange er helt afgørende, at uddatakontrollen gennemføres umiddelbart efter lønkørsel, og før lønnen udbetales.

**Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering**

Vedrørende Rigsrevisionens samarbejde med institutionsrevisor:

Rigsrevisionen konstaterer, som også anført i institutionsrevisors protokollat til årsrapporten, at regnskabsforvaltningen i 2012 i vidt omfang har været præget af implementeringen af fase 1 af økonomimodellen, herunder sammenlægningen af bogføringskredse og indførelsen af det nye projektstyringsmodel Navision SAG.

Rigsrevisor har derfor i samarbejde med institutionsrevisor særligt været opmærksom på de regnskabsmæssige problemer, som indførelsen af Navision SAG gav anledning til, og de supplerende revisionshandlinger, som institutionsrevisor har udført på området.

Rigsrevisionen har i denne forbindelse konstateret, at der er udført et betydeligt arbejde for at sikre en begrundet overbevisning om, at årsregnskabet for AU også på dette område er retvisende. Rigsrevisionen er på baggrund af drøftelserne, gennemgang af arbejds papirer samt supplerende materiale enig i institutionsrevisors vurdering af, at regnskabet for AU er retvisende. Oplysningerne i Navision SAG stemmer imidlertid ikke overens med bogføringen i finansmodulet, der er grundlaget for aflæggelsen af årsregnskabet.

Rigsrevisionen konstaterer om denne sag, at AU har besluttet at tage regnskabsmodulet Navision SAG i brug for at sikre en mere ensartet regnskabsmæssig praksis ved administrationen af eksternt finansieret forskningsmidler og for at styrke den interne økonomistyring. Konverteringen fandt sted 1. september 2012.

Institutionsrevisor oplyser i protokollat til årsrapportens pkt. 31, at konverteringen til Navision SAG ikke er afsluttet, idet der udestår oprydning i data fra primært det tidligere DJF og DMU samt ompostering af forskellene mellem finansmodulet og Navision SAG i Navision Stat pr. 31. december 2012, således at Navision SAG kommer til at stemme til finansbogføringen.

Institutionsrevisor oplyser, at det blev konstateret ved statusrevisionen, at der var en difference mellem finansbogføringen og Navision SAG på 144,1 mio. kr. Differencen stammede primært fra regnskabsdata på det tidligere DMU og DJF.

Det fremgår herudover af institutionsrevisors arbejds papirer, at AU ikke havde foretaget løbende afstemninger mellem Navision SAG og finansmodulet i efteråret 2012. Grundlaget for løbende afstemninger mellem Navision SAG og finansmodulet var først til stede i forbindelse med årsafslutningen 2012.

Rigsrevisionen finder, at processen for overførslen af regnskabsdata til Navision SAG kunne have været tilrettelagt mere hensigtsmæssigt, så allerede kendte afstemningsdifferencer ville være behandlet. Rigsrevisionen finder det i denne forbindelse uheldigt, at AU ikke har haft et fuldstændigt grundlag for afstemninger før ultimo 2012.

Det fremgår af protokollatets pkt. 32, at institutionsrevisor anbefaler universitetet snarest at få tilrettet Navision SAG og fremadrettet sikre, at der foretages afstemning mellem Navision SAG og finansmodulet i forbindelse med månedsafslutninger, herunder at eventuelle differencer opløses og omposteres og således, at universitetet fremadrettet får det nødvendige styringsgrundlag.

Rigsrevisionen er enig heri og forventer, at tilretningen af Navision SAG er afsluttet i god tid inden regnskabsafslutningen for 2013.

UI tilslutter sig Rigsrevisionens vurdering, idet UI finder det væsentligt, at oplysningerne i Navision SAG stemmer overens med bogføringen i finansmodulet.

Rigsrevision finder herudover anledning til at fremhæve følgende fra institutionsrevisors protokollat, pkt. 9-13, om den nye økonomimodel:

- Institutionsrevisor redegør i pkt. 10 om status for indførelsen af den nye økonomimodel. Det bliver i denne forbindelse påpeget i pkt. 11, at en væsentlig forudsætning for en passende økonomistyring er løbende og stringent opfølgning, udført af blandt andre forretningscontrollere og projektøkonomer. Opfølgningen bør have fokus på rigtigheden af lønfordelingen på projekterne, på fremdriften og de afledte økonomiske konsekvenser. Rigsrevisionen er enig i anbefalingen om at prioritere denne indsats i 2013.
- Institutionsrevisor anbefaler herudover en række elementer, der vil kunne forbedre økonomistyringen, herunder hel eller delvis registrering af den faktiske ressourceanvendelse, da det vil højne præcisionen i projektøkonomistyringen og medvirke til en øget indsigt i de reelle omkostninger ved at gennemføre projekter.

**Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering**

- Rigsrevisionen er enig i anbefalingerne og skal særligt fremhæve registrering af den faktiske ressourceanvendelse med henblik på at honorere krav fra tilskudsgiver, herunder særligt EU.

Rigsrevisionen fremhæver endvidere følgende vedr. nyt studieadministrativt system (STADS):

- Institutionsrevisor vurderer i protokollat om udkast til årsrapport for 2012 pkt. 33-43, at det interne kontrolmiljø i og omkring STADS overordnet set er tilfredsstillende med henblik på at sikre en korrekt indberetning af tilskudsudløsende studieaktiviteter. Der er designet kontroller, der sikrer en fuldstændig, nøjagtig og rettidig indberetning af godkendte tilskudsudløsende aktiviteter.
- Institutionsrevisor har observeret en række mindre kontrolsvagheder og vurderer, at svaghederne skyldes, at STADS er et nyt system for universitetet, og at en række arbejdsgange er omlagt væsentligt.
- Institutionsrevisor vurderer, at der på flere områder er et tilstrækkeligt dokumentationsniveau, men at der på enkelte områder bør udarbejdes yderligere dokumentation for forretningsgangene og kontrollerne. Institutionsrevisor kan ikke vurdere effektiviteten af kontrolforanstaltningerne fuldt ud.
- Rigsrevisionen er enig i institutionsrevisors vurdering af det interne kontrolmiljø i og omkring STADS og finder det tilfredsstillende, at universitetet har fået en rapport med anbefalinger til forbedring af kontroller og dokumentation i og omkring systemet.

Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering

UI skal endvidere bede AU om i universitetets tilbagemelding at redegøre for følgende forhold fra institutionsrevisors revisionsprotokollat om årsrapporten: Pkt. 8 vedr. budgetafvigelse, pkt. 14-20 vedr. allokering af lønomkostninger på eksterne projekter, pkt. 21-23 vedr. økonomirapporter til projektledere og projektøkonomer, pkt. 26 vedr. budgetprocedurer, pkt. 47-50 vedr. køb og kreditorer – opfølgning, pkt. 51-53 vedr. opfølgning på forbrug/omsætning på eksterne projekter, pkt. 113 vedr. revision af Statens Løn System mv., pkt. 118 vedr. controlling – IHA, pkt. 153-157 vedr. tilgodehavende lønrelaterede poster, samt pkt. 184 vedr. skyldige feriepenge.

3. Særligt om informationssikkerheden

UI skal igen i år understrege vigtigheden af, at universitetets ledelse har fokus på informationssikkerheden og afsætter tilstrækkelig ressource til at understøtte den. Den øverste ledelse for en organisation spiller en central rolle i arbejdet med informationssikkerhed. Det er ledelsen, der beslutter sikkerhedsniveauet og risikovilligheden på baggrund af en løbende proces omkring risikovurderinger fra resten af organisationen.

UI skal derfor gøre universitetet opmærksom på, at det i den offentlige sektor siden 2007 har været obligatorisk at følge den danske standard for informationssikkerhed DS 484, idet regeringen dog nu har besluttet, at de statslige institutioner i stedet kan anvende den internationale standard, ISO 27001. Skiftet til ISO 27001 skal senest gennemføres, når den nye udgave af standarden foreligger i dansk oversættelse, hvilket forventes at ske i oktober 2013. Universitet bør i den forbindelse gøre sig opmærksom på indholdet og principperne bag den kommende standard.

IT-styringen og IT-anvendelsen på universitetet bør i tilstrækkeligt omfang fokusere på at understøtte universitetets målopfyldelse på såvel forskningsmæssige som administrative områder, så det er passende for universiteternes behov på kort og langt sigt. Ligesom universitet løbende bør vurdere og tilpasse sikkerheden til det aktuelle trusselsbillede.

Derudover henvises til <http://www.digst.dk/Arkitektur-og-standarder/Styring-af-informationssikkerhed-efter-ISO-27001>, hvor der er information og forskellige værktøjer til brug for sikkerhedsarbejdet.

Styrelsen ser frem til at modtage de anførte redegørelser senest den 6. september 2013.

Med venlig hilsen

Jens Peter Jacobsen
Direktør

Kopi er sendt til Rigsrevisionen

**Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering**

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering
Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Bredgade 43
1260 København K

Opfølgning på Aarhus Universitets årsrapport for 2012

Hermed følger redegørelser for de emner, som Styrelsen i brev af 28. juni 2013 har anmodet om. (Styrelsens sagsnr. 12/092856-10)

1. Opfølgning på målrapporteringen

Aarhus Universitet har med tilfredshed læst Styrelsens positive vurdering af universitetets afrapportering af resultatmålene for udviklingskontrakten.

Som det fremgik, var oplysningerne om projektf finansieringskilder for mål 7 *Det økonomiske omfang af samarbejdsaftaler med det omgivende samfund* og mål 10 *Eksterne midler fra udenlandske kilder* ikke fyldestgørende. Målene kunne derfor ikke afrapporteres. Arbejdet med at genskabe data har pågået siden og forventes afsluttet i løbet af 2013. Aarhus Universitet vil eftersende oplysninger om målepunkterne, når de foreligger.

Universitetet har desuden bemærket Styrelsens indledende bemærkning om, at det er forventningen, at universiteterne vil nå de aftalte målepunkter i kontraktperioden, og at det har en høj prioritet hos universiteterne, at de korrigerede initiativer har den forventede effekt, så målene nås i kontraktperioden.

Det er indiskutabelt, at opfyldelse af udviklingskontraktens mål har meget høj prioritet for Aarhus Universitet. Det er dog også tydeligt, at universitetet valgte at udarbejde en meget ambitiøs kontrakt, der er velegnet som internt styringsredskab, og som vi tror vil sikre det bedste samfundsmæssige udbytte, men som på grund af ambitionsniveauet er relativt vanskelig at opfylde 100 %. Det er universitetets opfattelse, at denne strategi fandt støtte i Styrelsen i forbindelse med forhandlingerne om udviklingskontrakten.

Event og rekruttering

Anders Frølund

Event- og rekrutteringschef

Dato: 6. september 2013

Direkte tlf.: 87153037

Mobiltlf.: 28992517

E-mail: af@adm.au.dk

Journal nr.: AU-2012-61541

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/7

2. Opfølgning på revisionen

Vedrørende universitetets udviklingskontrakt samt registrering af data og opfølgning på opfyldelsen af målene i udviklingskontrakt:

Rigsrevisionen fandt det positivt, at AU ville gennemgå indskrivningskoderne for kandidatoptaget i 2012 på baggrund af de seneste års fusioner på AU for at sikre, at der fastlægges en retvisende udgangsposition i 2012 for udviklingskontraktens målepunkt 4.

Aarhus Universitets svar:

Aarhus Universitet har gennemgået indskrivningskoderne for kandidatoptaget 2012 med henblik på at sikre, at bachelorstuderende fra de ind-fusionerede institutioner fremgår som studerende med adgangsgrundlag fra egen institution.

Rigsrevisionen anbefalede endvidere, at AU overvejer at registrere den tidligere uddannelsesinstitution i STADS for studerende, der ansøger om direkte optagelse på kandidatstudiet på baggrund af en adgangsgivende eksamen fra andre uddannelsesinstitutioner. Denne oplysning fremgår på nuværende tidspunkt alene af eksamensbeviset.

Aarhus Universitets svar:

Aarhus Universitet tilstræber at registrere uddannelsesinstitution for den adgangsgivende uddannelse i forbindelse med indskrivningen af kandidatstuderende. Det er en langsommelig og håndholdt proces, men intentionen for optaget 2013 er at tilføje uddannelsesinstitution i STADS i løbet af efteråret 2013 i de tilfælde hvor det ikke kan nås i forbindelse med indskrivning.

Vedrørende AU's lønadministration:

Pkt. 113:

I forbindelse med vores gennemgang af lønafstemningen mellem SLS og bogføringen i Navision har vi konstateret, at der ikke i tilstrækkeligt omfang foretages løbende afstemning. Vi anbefaler, at der foretages løbende afstemning på månedsbasis. Der er foretaget en tilfredsstillende afstemning pr. 31. december 2012.

Aarhus Universitets svar:

Aarhus Universitet har taget interne revisors bemærkning til efterretning, således at der foretages en løbende månedlig lønafstemning mellem SLS og bogføring i Navision. Afstemningen foregår i Regnskabsafdelingen/Balancegruppen.

Pkt. 118:

Vi har fået oplyst, at IHA bogføringskreds konverteres og lægges sammen bogføringskredsen for det øvrige universitet i foråret 2013 – efteråret 2013 – Vi anbefa-

ler, at der foretages en udvidet gennemgang af borgføringen for IHA, inden denne konvertering og sammenlægning gennemføres.

Aarhus Universitets svar:

IHAs balance bliver kontrolleret per 31. august mht. sammenlægning af bogføringskredse. Der foreligger en aftale med institutionsrevisor om denne gennemgang inden driftskonverteringen.

Pkt. 154:

Tilgodehavende vedr. lønrefusion er pr. 31. december 2012 registreret til DKK -2,3 mio. mod DKK 6,4 mio. sidste år. Vi har ved efterspørgsel af dokumentation for tilgodehavende lønrefusioner administreret af AU HR Løn konstateret, at der ikke foreligger behørig dokumentation pr. 31. december 2012 eller behørig forretningsgangsbeskrivelse for området.

Aarhus Universitets svar:

Aarhus Universitet har ikke haft et internt system som kunne opfange de nødvendige tal til brug for dokumentation af tilgodehavende lønrefusioner ved udgangen af finansåret. Aarhus Universitet har taget intern revisors bemærkning til efterretning, således at der ved regnskabsaflæggelse for 2013 vil være tilvejebragt fuld behørig dokumentation for tilgodehavende lønrefusioner samt at der foreligger en forretningsgangsbeskrivelse for området.

Pkt. 155:

Den ansvarlige på området har forklaret, at udviklingen i saldoen skyldes en forskydning mellem forudbetalte og bagudbetalte lønrefusioner. Grundet saldienes størrelse er det vores vurdering, at der ikke er tale om en væsentlig fejl i årsregnskabet, og vi har således ikke fortaget yderligere.

Aarhus Universitets svar:

Aarhus Universitet lønbehandler lønrefusioner for 4. kv. inden indtægten er indgået i Regnskabskontoret, hvorved den omtalte forskydning mellem forud- og bagudbetalte lønrefusion opstår, når lønbehandling i regnskabet lukker for finansåret. Også her har Aarhus Universitet taget intern revisors bemærkning til efterretning, således at der ved regnskabsaflæggelse for 2013 vil være tilvejebragt fuld behørig dokumentation for tilgodehavende lønrefusioner samt at der foreligger en forretningsgangsbeskrivelse for området.

Pkt. 156:

Vi anbefaler, at der udarbejdes forretningsgangsbeskrivelse for området samt at området omfattes af en controllerfunktion.

Aarhus Universitets svar:

Aarhus Universitet har taget intern revisors anbefaling til efterretning, arbejdet pågår.

Pkt. 184:

Vi anbefaler, at der implementeres procedure, der sikrer, at ferie løbende registreres korrekt. Registreringssystemet bør minimum være ajourført og afstemt i forbindelse med den kvartalsvise økonomiopfølgning

Aarhus Universitets svar:

AU har i løbet af efteråret 2012 implementeret både system og proces til løbende og korrekt opsamling af optjent og forbrugt ferie i brøkdele af dage. Systemet er i dag i drift for alle enheder.

AU har i forbindelse med årsafslutning 2012 skiftet princip til Moderniseringsstyrelsens beregningsmodel. Modellen er baseret på en gennemsnitsbetragtning, hvor forpligtelsen beregnes på baggrund af et gennemsnitligt antal skyldige feriedage pr. medarbejder og en gennemsnitlig udgift pr. skyldig feriedag. AU har besluttet at lave den beregning kvartalsvis fremadrettet – første gang vil være i forbindelse med 3. kvartal 2013 regnskabet.

Vedrørende Rigsrevisionens samarbejde med institutionsrevisor:

Pkt. 8 Budgetafvigelser

En række af de tiltag, der allerede er i proces bør forbedre budget- og forecast-procedureerne. Det drejer sig om opbygning af budgetter og forecast ud fra enkeltprojekter, ens periodiseringsprincipper for eksterne tilskudsindtægter, mere ensartede økonomimodeller på hovedområderne, udarbejdelsen af et detaljeret årshjul, tjeklister m.v.

Pkt. 12 Ny økonomimodel

Anbefalingerne fra institutionsrevisor og rigsrevisionen vedrørende registrering af faktisk ressourceanvendelse, synliggørelse af reel medfinansiering, fremdriftsvurdering og et mere udfoldet aktivitethierarki vil ikke blive implementeret før der træffes en række ledelsesmæssige beslutninger på AU vedrørende ambitionsniveauet for næste fase i økonomimodellen.

Pkt. 11 + Pkt. 14-20 Allokering af lønomkostninger på eksterne projekter

I samarbejde med institutionsrevisor har AU igangsat en proces med at designe og beskrive en standardiseret *best practice* vedrørende korrekt ressourceallokering, lønbogføring og controlling på de eksterne projekter. Endvidere skal der laves en plan som sikrer, at alle hovedområder på AU tilnærmer sig *best practice*-processerne. Der er fokus på de relevante og kritiske nøglekontroller og krav til dokumentation. AU har fokus på udfordringerne med hensyn til kostpris og timebegreb i forhold til en række bevillingsgivere og der arbejdes på at implementere en mulighed for at anven-

de en "modifikation" af den generelle kostprismodel. Kvalitetssikringen af principper og processer sker i tæt samarbejde med institutionsrevisor og implementeres fra 2014.

Pkt. 21-23 Økonomirapporter til projektledere og projektøkonomer

AU arbejder intensivt med at få rapporterings- og analysemulighederne i *AUrap* til at fungere optimalt i forhold til rapporteringsbehovet for eksterne projekter. Det er fortsat i stort omfang via lokale hovedområde specifikke rapporter den løbende opfølgning på de eksterne projekter sikres i forhold til projektledere og projektøkonomer. Der vil i den videre proces være fokus på at få justeret mulighederne i *AUrap* og endvidere vil en række af de lokalt designede rapporter blive ophøjet til AU standard rapporter, som skal anvendes generelt i den løbende projektopfølgning.

Pkt. 26 Budgetprocedurer

Det er målsætningen, at budget 2014 kan udmeldes internt på hovedområderne i starten af januar 2014. Principielt kan sene ændringsforslag til finansloven medføre, at det i enkelte år ikke er muligt at indfri denne målsætning, f.eks. hvis de ikke er vedtaget, inden bestyrelsesmødet i december forud for budgetåret.

Pkt. 32 Revision sager/projekter

AU er i proces med at få designet og implementeret en række afstemningsprocedurer mellem NS Finans og NS Sag. Der laves en pilotafstemning på grundlag af 1. halvår 2013 og igen pr. 30. september. Der vil herefter ske en løbende afstemning mellem finansmodulet og NS Sag i forbindelse med månedsafslutningen.

Der er endvidere en intern AU deadline den 30. september for den endelige bogføring af differencerne vedrørende det tidligere DJF og DMU relateret til årsafslutningen 2012 mellem NS Finans og NS Sag.

Det skal dog bemærkes at der ikke findes en standardrapport i Navision Stat til dette afstemningsformål. Det forekommer meget u hensigtsmæssigt at det er den enkelte institution der skal opfinde og designe de nødvendige og relevante afstemningsrapporter eller dataudtræk til at sikre overensstemmelse mellem 2 standardmoduler i Navision Stat.

Pkt. 45-47 Vurdering af leverandørfakturaer, der er i godkendelsesflowet fra modtagelse af en leverandørregning frem til betaling af leverandøren.

Pr. 30/8 2013 er status på åbenstående fakturaer i IndFak som følgende:

Antal åbenstående købsdokumenter	6315

De 6315 fordeler sig således:

Afventer varemottagelse fra rekvirent	3200
Afventer godkendelse fra disponent	1764

Nye indkomne fakturaer der skal sendes ud 1201

Returnerede fakturaer 150

Side 6/7

(eks. pga. forkert rekvirent eller kreditnota, der afventes).

Ovenstående udtræk viser at der er et jævnt flow i fakturahåndteringen. Niveauet er faldende i forhold til udtræk fra 14. marts 2013. Kreditor har løbende kontrol med fakturaer som kræver behandling med deraf følgende henvendelse til rekvirenterne.

For optimering af leverandørflow er iværksat 18-20 Rekvirentworkshops, som har til formål at skabe klarhed over flowet samt vigtigheden af korrekt og hurtig håndtering. Workshopsene blev påbegyndt i aug. 2013 og strækker sig til okt. 2013.

Pkt. 48 Fuldmagtskartotek

I 2012 er der sket en ajourføring af fuldmagtskartoteket, således at der med udgangspunkt i de underskrevne fuldmagtsblanketter foretages en afstemning til INDFAK, AURUS og Navision, således at der ikke kan optræde rettigheder i de anvendte økonomisystemer, der giver ret til mere end den underskrevne blanket tillader.

Pkt. 49-50 Verifikation af betalingsoplysninger

Der er i juni 2013 indført en ændring af INDFAK, som bevirker at det ikke er muligt at ændret betalingsoplysningerne efter at oplysningerne er dannet i INDFAK. Typisk bliver fakturaerne oprettet automatisk fremsendelse af en elektronisk regning, men for udenlandske fakturaer og undtagelsesvis fakturaer fra danske leverandører bliver disse oprettet manuelt af fakturamanagere som også indtaster betalingsoplysningerne. Der kan ikke efterfølgende rettes i betalingsoplysningerne i INDFAK. De indtastede oplysninger kontrolleres af balancegruppen.

Ved dannelses af et betalingsforslag sker der en sammenholdelse af fakturaens betalingsoplysninger og oplysninger fra kreditorstamdata.

Den indførte ændring begrænser personkredsen, som kan foretage besvigelse ved at lave bevidste fejlagtige indtastninger og dermed også fiktive faktura.

Det er ikke en begrænsning der afskærer fiktive fakturaer at blive sendt igennem AU's godkendelsesflow, men det er AU's opfattelse at der med de indførte tiltag er et tilstrækkeligt kontrolmiljø

Den tilstrækkelige kontrol ligger i:

- Funktionsadskillelse mellem rekvirent, disponent og betaler.
- Systematisk gennemgang af betalingsforslag, hvor oplysninger fra fakturaen er afvigende i forhold til kreditorstamdata.
- Systematisk opfølgning på rykkerhenvendelser fra leverandører.

- Organiseringen i AU-økonomi begrænser personkredsen, der kan snyde med fejlagtige indtastede betalingsoplysninger til kun at omfatte personer i Kreditor og Rejsegruppen.
- Opfølgning på projekter og andre økonomiske enheder.
- Risiko for afsløring og efterfølgende konsekvenser i form af afskedigelse.

Pkt. 51-53 Opfølgning på forbrug/omsætning på eksterne projekter

Det har ikke været muligt at udarbejde en opgørelse af uforbrugte tilsagn til bestyrelsen i juni 2013. Etableringen af et fuldstændigt og opdateret datagrundlag er en meget omfattende og tidskrævende opgave, som har taget længere tid end oprindeligt forudsat. Der er aftalt en proces og en tidsplan med hovedområderne, som sikrer at det bliver muligt at udarbejde opgørelsen af uforbrugte tilsagn ved udgangen af 3. kvartal 2013.

3. Særligt om informationssikkerheden

Aarhus Universitet har igennem de senere år arbejdet målrettet på at forbedre den ledelsesmæssige styring af informationssikkerheden. I dag findes en bestyrelsesgodkendt sikkerhedspolitik og- håndbog, der understøtter DS 484-standard, og der er etableret en informationssikkerhedsorganisation, som bl.a. sikrer gennemførelse af aktiviteterne i sikkerheds-årshjulet (system- og dataklassifikation, risikoanalyse, beredskabsplaner, evaluering). I det centrale informationssikkerhedsudvalg er drøftelserne omkring skiftet til ISO 27001/27002 begyndt, men vi afventer aktuelt, at standard færdiggøres. Det er ligeledes en integreret del af informationssikkerhedsarbejdet, at der gennemføres forskellige "awareness" aktiviteter rettet mod forskellige målgrupper.

Det er ligeledes en del af arbejdet i det centrale informationssikkerhedsudvalg, at informationssikkerhedsafdelingen løbende rapporterer på sikkerhedshændelser og evt. ændringer i risikobilledet – aktiviteter, der er understøttet af et tæt samarbejde mellem informationssikkerhedsafdelingerne på de danske universiteter og DKCERT-organisationen.

Med venlig hilsen

Anders Frølund

Zacharias Balslev-Clausen

Fra: Anette Svejstrup <ASP@adm.au.dk>
Sendt: 17. oktober 2013 12:43
Til: Anders Christian Lauger
Cc: Vibeke Pedersen; Søren Trangbæk; Jørgen Jørgensen
Emne: SV: Supplerende redegørelse vedr. opfølgning på årsrapport 2012
Vedhæftede filer: Inddatakontrol i SLS og HR Løn.pdf

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

Kære Anders

Hermed følger den supplerende redegørelse fra AU vedr. de emner, som Styrelsen i mail af 27. september 2013 har anmodet om:

Vedrørende AU's lønadministration

Lønkontoret har fulgt anbefalingerne om at foretage kontrol af løninndata i stedet for kontrol af lønuddata, og en kontrol af løninndata er således ved at blive implementeret på hele AU.

Vedlagt følger en samlet pdf-fil med en beskrivelse af de nye procedurer:

- Inddatering i lønsystemet SLS ved enten SLS-applikation eller HR-løn-applikation (version 1.1)
- Vejledning til Inddatakontrol i SLS og HR Løn
- Beskrivelse af controlling i forbindelse med lønkørsler

Vedrørende afstemning mellem NS Finans og NS Sag

Den endelige bogføring af differencerne vedr. det tidligere DJF og DMU relateret til årsafslutningen 2012 mellem NS Finans og NS Sag vil først blive bogført ultimo oktober. Der har været en række tekniske udfordringer, som har forsinket den oprindelige plan.

AU er fortsat i proces med at få designet og implementeret en række afstemningsprocedurer mellem NS Finans og NS Sag. Der er lavet en plan for at komme i mål med de nødvendige afstemningsaktiviteter, som er afstemt med institutionsrevisor PwC.

Sikring af kvaliteten i datagrundlaget og beskrivelsen af afstemningsmetoden medfører at der først gennemføres en totalafstemning pr. 30. september 2013 og igen pr. 31. oktober 2013. Der vil herefter ske en løbende afstemning mellem finansmodulet og NS Sag i forbindelse med månedsafslutningen.

Det skal dog endnu engang bemærkes at der ikke findes en standardrapport i Navision Stat til dette afstemningsformål. Det forekommer meget u hensigtsmæssigt at det er den enkelte institution der skal opfinde og designe de nødvendige og relevante afstemningsrapporter eller dataudtræk til at sikre overensstemmelse mellem 2 standardmoduler i Navision Stat.

Med venlig hilsen

Anette

Anette Svejstrup
Sekretariatschef
Direkte tlf.: 871 52881
Mobil tlf.: 28 99 25 80
E-mail: asp@adm.au.dk

AU Økonomi og Planlægning
Økonomisekretariatet
Fuglesangs Allé 26
8210 Aarhus V
<http://www.au.dk>

Fra: Anders Christian Lauger [<mailto:andl@ui.dk>]
Sendt: 27. september 2013 11:13
Til: AU HR AU Hovedmail
Cc: Anders Frølund; Pernille Ulrich; rr@rigsrevisionen.dk; 'mrk@rigsrevisionen.dk'
Emne: Supplerende redegørelse vedr. opfølgning på årsrapport 2012

Til Aarhus Universitet

Tak for den grundige og systematiske redegørelse af 5. september 2013 vedrørende opfølgning på AU's årsrapport for 2012.

På baggrund af styrelsens gennemgang af redegørelsen vil vi bede jer om en supplerende redegørelse om følgende forhold:

- Vedrørende *lønadministration* ønskes en status for AU's udarbejdelse af en vejledning for uddatakontrollen og særlige kompenserende foranstaltninger.
- Vedrørende *afstemning mellem NS Finans og NS Sag* ønskes en status for:
  - o AU's arbejde med at designe og implementere afstemningsprocedurer mellem NS Finans og NS Sag
  - o Pilotafstemningen på grundlag af 1. halvår 2013 og pr. 30. september 2013
  - o Den endelige bogføring af differencerne vedr. det tidligere DJF og DMU relateret til årsafslutningen 2012 mellem NS Finans og NS Sag.

Styrelsen skal derfor bede AU om at fremsende en kortfattet, supplerende redegørelse for AU's opfølgning på disse forhold til styrelsen ved undertegnede på andl@ui.dk senest fredag den 11. oktober 2013.

(kopi er sendt til Rigsrevisionen)

mvh

Anders Christian Lauger
Specialkonsulent
Økonomi

Direkte telefon: + 45 7231 8577
E-mail: andl@ui.dk

**Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser**

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering
Bredgade 43
DK-1260 København K
Telefon: +45 3395 1200
Fax: +45 3395 1300

E-mail: ui@ui.dk
www.ui.dk

